

Een huis te huur

Wij durven

door aqni v.d.torre

Jonny had het huis ontdekt, toen ze op een Zondag, na den noon, langs de Leye liep te wachten op Vader, die in een zijstraat een patient bezocht.

Seffens, als hij uit den schemer van de hoog ommuurde doorgang naar de lichte kade kwam, had hij aan haar glunder gezicht gezien, dat ze iets te vertellen had.

„'n Avontuur beleefd, binst ik weg was?” vroeg hij lachend.

„'t Kan ne avontuur wórden,” knikte ze. „Voor ons allemaal. Ziede gij da leeg huis daar? Als we daar ne keer gingen wonen, Vader? Wa zou Marieke da plesant vinden. Ze ziet zoo geer water. 't Lééft, zegt ze. De huizen in ons straat zijn allen zoo gelijk van koleur en stijl.”

„Maar of 't gezond is, da lévend water hier?” zei hij met opgetrokken wenkbrauwen en getuite lippen. „En of het aangenaam ruiken zal, in de warme dagen?”

„Ewel, 't doe 't. Maar ons huis ligt nu bachten ne gesloten gracht. 't Water is dus ook dichtbij; w' en zien 't alleene nie.”

„Tja, 't is hier eigenlijk nergens goe voor Marieke. We moesten op den buiten wonen, maar da kan nu eenmaal nie. En het kind en tiert nie alleene in den vreemde.”

„Maar 't is toch schoon hier,” wees Jonny weer. „Zie ne keer, we zouden de koorkeopel van de kerk recht over ons hebben en 't oud convent daaneven. En zie die boomkes zoo groen tegen die wit sacristij. D'r is ne goüregen ook bij, die ziede ge zelve toch ook geer, ewaar? En dan die peppels tusschen de kerk en het klooster. 't Zijn toch peppels, Vader?”

Het oude Dominicanerklooster en het koor van de St. Michielskerk.

„Ja, Italiaansche zou 'k meenen.”

„'t Is hier goe. Ge zoudt peizen, da ge in de vacans op den buiten waar, als ge da vanuit uwen kamer bezien kon.”

Ze hadden al vaak over verhuizen gesproken, omdat hun woon niet meer voldeed. En Vader had nooit gezucht, dat een verhuizing een chaos zou brengen, die hem met al de wanordelijkheden gedurende dagen remmen zou in zijn overvolle werkuren. Hij had ook niet over de onkosten gesproken, die er nu eenmaal noodzakelijk bij zouden komen. Het had geen zin, daar nu over uit te weiden. Hij had slechts mee naar goede mogelijkheden gezocht.

En nu was d'r hier eene. — 't Was triest voor Marieke, om altijd in die stijve straat te moeten uitzien. En Pol zou ook content zijn met een huis aan de Leye. Pol's gezicht kon hij al zien oplichten in verrassing, als hij ne keer met hem door de wijk liep en ze daar uit een vunzig slop, plots op groene hofkes achter de huizekes uitzagen.

Maar Lieva... hun huisvrouw, waar ze toch vooral rekening mee moesten houden. Lieva hoorde bij de stijl van die straat. Die hield van iets dat glad gepolijst was, al deed dat koud en dood aan, meer dan van iets waarin ge het leven nog voelde langs de ruwheid van de oppervlakte.

„Tja, Lieva...” zei Vader, en hij nam zijn hoed af en streek zijn hand over zijn haar en dan langs zijn kin; het gebaar waarmee hij voor ernstige gevallen naar advies zocht.

Lieva vond het misschien het minst plezant, die was liever naar het Parkgedeelte gegaan, maar dat kon natuurlijk niet zoo ver van zijn wijk. En dan de drukte! 't Meeste werk was toch voor haar, en ze werkte niet gemakkelijk, wist hij. Ze kon zoo serieus met de kleinste afwerking bezig blijven.

„De meeste last geeft het u en het meeste werk geeft het Treza,” zei Jonny kort.

't Was wel Lieva, die over het werk tobde en haar huishoudelijke zorgen breed uitstalde, maar het was toch die goei Treze, die sloofde en kookte en kuischte, binst dat Lieva voor de telephoon zorgde en in de huiskamer neuzelde en angstig precies het huishoudboek bij hield, zoekend, waar met een kleine bezuiniging nog een keer een triomf door haar huisvrouwelijk talent behaald kon worden. Jonny was toch vaak bijna onbewust bevreesd dat anderen in Lieva de huissloof zagen, die alle vrijheid opofferde om ziek

Marieke te verzorgen en haar gelegenheid tot studie te geven. En het was daarom dat ze aldoor in verweer stond tegen dingen, die Lieva betroffen en dat ze moeilijk tot waardeeren van haar werk kwam. — Nee, Lieva had het niets minder dan zij. Ze had 't immers zelf zoo gewild. 't Was niet louter een offer, al leek het daar voor de menschen wat op, vermits Lieva de goede betrekking op 't pensionnaat had opgegeven om Moeders plaats in te nemen. — 't Had altijd bij Lieva gehoord: gastvrouwken spelen als er bezoek was; mee met moeder gewone aanvullingen voor de linnenkast koopen; echt winkelen; allerlei snuisterijen betasten die niets met uw behoeften te maken hadden. En dan naar een tearoom, ja, dat wilde iedereen wel. Panaché lepelen en een pateëken oppeuzelen.

Maar als het d'r een keer verveelde, wilde ze zeggen dat Jon de bevoorrechte was, omdat die studentin mocht zijn. — 't Was zot, want als zij beu was van de chemie, die ze zoo zwaar vond en waar ze 's avonds op te blokken zat, binst dat Lieva een schoon boek lezen kon, of met een kleurig handwerk bij den haard droomen, dan zag zij Lieva als de bevoorrechte.

„Enfin,” gebaarde Vader, die ernstig over het plan liep na te denken.

Jonny hoorde dat hij toegeven zou, als 't mogelijk was en ze wist al dat ze morgen zou gaan informeeren naar den huurprijs en gaan zien hoe het huis van binnen was, zoodat ze Vader verdere moeite en tijdverbruik besparen en hem alle inlichtingen morgen aan tafel geven kon. Eerst zou ze het Pol vertellen. Die zou het ook geeren willen. En Pol, die 't altoos vanzelfsprekend scheen te vinden, dat een ander instemde met hetgeen waarover hij gunstig had beslist, zou door zijn zekerheid Lieva's besluiteloosheid omver slaan.

Ze bleven nog wat voor het huis kijken. Zich als nieuwsgierige straatjongens rekkend op de teenen, speurden ze door de groote ramen naar binnen.

„Verrukkelijk ruim, die ouderwetsche kamers,” prees Jonny. „Zie Vader, we halveeren het benedenhuis. U dees kant, een spreek- en wachtkamer en uw beroemd fleschenkot. Dan zetelt Lieva in de rechtervleugel en Marieke boven aan den voorkant. Da's handig voor de huistelefoon. Zoo kunnen we allen van het uitzicht genieten.”

„Ge spreekt of we mee malkander ne ganschen dag in fauteuils voor het venster kunnen uitkijken,” lachte Vader.

„Nee, da wete ik wel, da zoudt g' alleens nie geeren hebben ook,” zei ze, hem in zijn arm knijpend. „Maar het doet deugd, als ge ne keer van uw werk opziet en d'r vliegt zoo'n g'heel wit meeuwke uw raam voorbij, of d'r is aan den anderen kant het lichteke van nen heilige, da in ne koornis brandt.”

„Ja,” knikte hij. „'t Doe 't.” — Hij wist ook wel dat 't die klein duwkens naar een goede stemming waren, die het werk weer vlot konden doen voortgaan.

't Zou wel in orde komen, wist Jonny, en 't deed haar danig deugd om de afwisseling waar ze zot op was. En 't was plezant seffens dat nieuws te kunnen vertellen aan Marieke, 't jongste zusje, dat te zwak was voor het drukke leven en nu maar stil van uit haar beddeke de suffe straat lag in te zien.

Ze stak d'r hand onder Vaders jasmouw en liep met hem de kade langs en de brug op naar de pleinen. Ze gingen langs de oude gebouwen, die daar hoog en voornaam oprezen in hun vreemd zachte pastelkleuren van verweerde steen, zwartbruin en zilvergrijs in de blauwe klaarheid van een zuiveren hemel.

Vader was maar klein en zijn gezicht bijna ascetisch versmald, met donkere, sterk levende oogen. En Jonny met haar scherp profiel, waarlangs het bruine haar glanzend golfde tot in haar hals, was ook een tenger meisje maar. En toch leken die twee menschen zoo kloek tusschen de anderen door het resolute van hun vasten gang, den durf van hun geheven hoofden en de levensblijheid in hun wakkere oogen.

In Sint-Baafs waren de vespers gedaan en begonnen de klokken te luiden voor 't Lof. „Wie van ons gaat 't avond naar de kerk?” vroeg Vader.

„Lieva zeker,” zei Jonny vlot. — „En gij?” — „Ik ben passeerde week geweest en 'k ga naaste keer weer, als die Dominee uit Brussel d'r is.”

„G' en moet er nie slordig mee worden,” waarschuwde Vader. „Het kan gebeuren, da ge dan ne keer voor die dingen komt staan en ge merkt dat g' er vreemd aan geworden zijt. Ge zijt er toch eene, die u geeren moeite geeft, als ge iets goeds bezitten wilt? Dit is 't beste. Hoe kunde dan peizen dat 't toch wel mee zoo weinig aandacht en tijd in u groeien zal? Het is n' onmisbaren weerstand, Jonny, ook later bij uw werk. Of meent ge, da wij dokters nie veel keer stil staan en ons schouder laten zakken, als het weeral mislukt? Wete, dan is ne moment alles zinloos en zou

de wereld gevoelig in puin kunnen vallen. Maar ge ervaart wel, da zoo iets toch nie gebeurt, da d'r voort gewerkt wordt, trots alles, en da 't Christus zelve is, Die mee voortwerkt en blijft dragen. Ge schaamt u voor uwen Meester, omda ge 't vertrouwd nie 'n had en dan is ne mensch seffens aan 't werk Jon. Ne mensch die weer durft!"

„Tja," tuitte Jon d'r lippen.

De dingen die Dominee zei, stonden soms zoo wijd van u weg, als de zaken waarover ge in oudheidkunde leerde. Daar drong niet de bittere noodzaak, die naar Christus voerde, in zijn woorden, en ge kon er met uw ziel bereid in uw handen staan, zonder te weten wat ge d'r mee aanvangen zou.

Ge moest maar wachten, d'r was ne gezette tijd. De goe God had schijnbaar zoo'n haast nie, als de jonge menschen van tegenwoordig. Vader begreep wel iets en vergoelijkte: „Dominee is 'n ander mensch dan wij. Hij zit daar mee zijne boeken en zijnen hof en 't goe mevrouwke. En als hij ne keer de wereld in durft gaan, achter den breeden rug van nen ouderling aan, dan ziet hij ook wel, da 't nie alles zoo schoon is, lijk hij het tusschen zijn bloemkes droomt en dat het zoo vlot nie 'n gaat als hij het Zondags preekt. Maar hij is niet overtuigd. 't Is da zijn eigen wezen vreemd aan dees tijd schijnt te zijn. En als hij weerom keert, dan neemt hij alleen maar goê gepeizen en zoet meêlij terug naar huis."

„Maar hij is dan toch ne vriendelijk mensch om zoo goê gedacht van alles te hebben," spotte Jonny licht. „En ge leeft wel genoeglijk ook, zou 'k meenen. Alleene moest hij nen ander beroep hebben. Professor bijvoorbeeld. Hij 'n gaf ons nooit ne buis ¹⁾, vermits hij zou peizen, da we 't toch wel wisten, al 'n zegden we geen wordeken goê."

„Ah zoo, gij zoudt er weeral voordeel willen uitslaan."

„Zwijg ne keer," zei Jonny plots. „Daar komen de Broedelaeres. Allee, groeten Pa en nie 'n blijven klappen." drong ze. „Solidair zijn, zulle?" en ze kneep hem in zijn arm.

Ze passeerden: papa, mama en Eline op hun Zondagswandeling. Papa met even een voet-slijf, alsof hij stil houden ging en Eline met een bevallige wending, die een kring vormen wou. — Maar dokters resolute hoedzwaai en Jons rechtgerichte gang sloten den groet afdoende. Ze kwamen dicht bij hun eigen wijk en bereikten tusschen veel groeiende wandelaars door hun huis.

¹⁾ buizen = zakken voor een examen.

Treze was naar 't sermoen in St. Jakobs en Lieva kwam zelf opendoen. Ze was groot en regelmatig opgegroeid, als naar de vaste lijnen van een klassiek model. Ze wist dit en had haar bruine haar en style daarmee in breeden, gladden golf als gepolijst over haar ooren gelegd, tot laag in haar hals. Haar donker zijden kleed sloot strak rond haar middel en viel in wijde klokken uiteen, zoodat het golfde onder haar wiegenden gang, terwijl ze vóór Jonny uit de hall in liep.

Jon had al veel keer willen onderzoeken, of dat heupwiegen van Lieva een mislukte poging tot rhythmisch loopen was, of een aangeboren gang. Maar Lieva bleef altijd zóó kalm meesteres over haar bewegingen, dat ge d'r moeilijk in een onbeheerscht oogenblik treffen kon, om haar geheel spontaan te zien. „We kwamen de Broedelaeres tegen," zei Jonny, binst dat ze d'r hoed op de kapstok hing. Eline was Lieva's vriendin en ze keek geïnteresseerd op. „Ze zouden misschien komen thee drinken," zei ze. „'k Heb het aan Eline gevraagd. Hebt ge d'r niet gesproken?" „'k Had er al schrik van, Lieveke en daarmee zijn we in eenen doorgelopen, waar Vader.

Hij lachte: dus dáárin moest hij solidair zijn. „Is 't waar?" vroeg Lieva verbaasd en verontwaardigd beide.

„Ja," kinkte Jon, die het vooral gedaan had om Vaders vrijen achternoon niet door vreemden te laten rooven. „'k En deuge nie voor 't gezelschapsleven, da wete."

„Neen," zei Lieva, met opgetrokken wenkbrauwen, „dan moest ge eerst wat beschaafder leeren spreken."

„Ewel 'k z'n toch van de Vlaonders, da meugde g' heuren, ewaar? Zoo schoon lijk gij uw Dietsch spreekt en leer ik het toch nooit nie. En ik 'n doe nie aan half werk, doe 't, Vader?" overdreef ze opzettelijk.

„Ja gij," glimlachte hij, „maar g' en moet toch nie te vèr gaan. Ge raakt zoo aan 't algemeen beschaafd ontwend."

„'t En doe 'n. Ge moest ne keer komen binst ik me tegen de franskiljons verweer. G' en zult aan 't Haagsche Hof zoo schoon Nederlandsch nie 'n hooren."

Vader liep de trap op. — „Da nieuwke Vader," zei Jonny, „da's mijn nieuwke, waar?" „'k Zal d'r aan Marieke geen woord over klappen," beloofde hij.

„Welk nieuwtje?" vroeg Lieva bij de huiskamerdeur.

Vader bleef staan op de trap; zijn hand op de leuning en z'n hoofd een weinig gebogen

Langs de Leye in Gent.

als een schuldige. „We gaan verhuizen,” knikte Jon opgewekt. „Naar de Leye, tegenover het klooster. We gaan d'r morgen voor de noen seffens naar zien; 't moet toch ne keer gebeuren.”

„Maar hoe komt ge ineens daarop?”

„Tja, we zagen een huis te huur, da's al.”

„Gij kunt 't goe zeggen, maar ik...”

Lieva keek met loome oogen van al de hallmat de trap langs, zoo hoog mogelijk naar boven, als om de omvang van het werk te meten,

dat hier opgestapeld lag en dat moest vervoerd, om ginder terug opgestapeld te worden. — „Ze krijgt een leger gediensige geesten, waar Vader?” — „Dat komt wel goe, Lieva. En 't is zoo ver nog nie,” zei hij. „Jonny loopt zoo rap. Er is nog niets beslist, da 'n doen we nie zonder u, meiske.”

Die laatste woorden brachten Lieva weer in haar evenwicht. De kamerdeur opendraaiend, kalm, nu ze meende, dat er buiten haar wil toch niets gebeuren zou, zei ze: „Ik kom seffens met de thee boven.” — „En ik met de pateêkens,” wuifde Jon vergenoegd.

2

„zeu ne verhuuzink toch”

Met de dictaten onder den arm, wrong Jonny zich door de volgestapelde tuinkamer van het nieuwe huis naar buiten, om met haar fiets door de zijgang te ontvluchten. Ze stond even onwennig rond te zien in den verwaarloosden tuin en riep aan Pol, die zijn planten naar een veilig plekje droeg: „Waar is mijne velo, Pol? 'k En zie hem nie.”

„Daar,” knikte hij met zijn hoofd naar het stalleken. Ze liep er haastig heen, en sjarde aan de fiets, die gekneld zat tusschen een droogrek en een trapleer. Het ding wou niet. Ze rukte aan het stuur, alsof ze aan de horens van een onwilligen bok trok. Vooruit, achteruit. — „Help dan toch ne keer, Pol,” riep ze driftig. „Ik kom veel te laat voor de sectie. En Panters kijkt of hij u zelf zal gaan ontleden, als ge hem stoort.”

„Pak de trap en het droogrek dan mee, als die dingen daar zoo op gesteld zijn,” zei Pol en hij keek hulpeloos naar de bloempotten, die wankel in de greep van zijn armen hin-

gen. „Of moet ik m'n blomkes misschien laten wegvliegen?” — „Wegvliegen! Alsof 't vogelkes zijn. 'k En verhuize nooit meer, neen 'k.” „Wa schriemde toch, meiske?”

Treze kwam uit de keuken naar buiten. „Wacht ne kier, 'k zal 'k ou seffens helpen. En ziede ge thons nie, da ouwe pedaal vast zit?” — „De heele velo zit vast!”

„En zie ne kier Jonny, doar hangt ons borstel tusschen de spaoken. Doar hè 'k den hielen ganschen dag naar leupen zuuken. Ach, zeu ne verhuuzink toch!” hoofdschudde ze.

Treze, lang mager meiske uit het volk, met vale kleur en zwart geplakt haar, heesch behulpzaam de trap omhoog en bevrijde het magere droogrek.

Binst dat Jonny zich met de fiets naar de buitengang werkte, klonk uit de tuinkamer een heldere stem en meteen verscheen in de open deur een jongen, stralend van bestendige vroolijkheid en zonnig door zijn feestelijke oogen en zijn lachende mond.

Wij durven

door aqni v.d.torre

"Zeu ne verhuuzink toch"

De geluk da 'k u nog aantref, Jonny. Ik kwam om die nieuwe Physiologie, die ge uit het laboratorium mee naar huis gedragen hebt. De prof heeft 'm noodig dees achternoen."

"Nou, da zijn toch dingen, Juul," schrok Jonny. "Hoe kan ik die nu vinden?"

Dan zette ze resoluut de fiets tegen de schuur en besloot: "k En ga nie naar de sectie; 't wordt veel te laat."

"Is 't mijn schuld?" vroeg hij. "Derangeer ik u zóó?"

"Neen gij, 'k en was al nie vroeg, en 'k blijf ook geeren hier. Allee, we maken er nen plezanten middag van. 'k Ga ook helpen verhuizen."

"En ik?" vroeg hij. "Mag ik mee doen? 'k Kwam de piano tegen op de stoep. 't Ding 'n wou me biekans nie laten passeeren. Maar 'k zal hem wel hebben! 'k Spele, binst da ge uw boeken schikt en als Marieke mee luisteren wil, dan zette de deur maar open. 't Zal schoon worden," gebaarde hij met zot geheven oogen.

Jonny liep mee naar binnen. Ze voelde zich opgewekt, maar durfde zelf niet bekennen, dat ze kontent was over haar late aftocht dien middag, waardoor ze Juul's bezoek niet had gemist.

Juul was met de piano in de toekomstige eetkamer gearriveerd en wijdde het huis in met een potpourri van leutige volksliedjes, binst dat Jonny naar boven liep om het boek te halen.

"Wat gebeurt er?" vroeg Marieke, die haar door de open deur in de kisten op de gang zoeken zag.

"Maar kind, we verhuizen. Wilde nog grooter gebeurtenis hebben?"

"Neen 'k, maar wie zingt daar met zoo'n plezante stem? 't Lijkt Juul."

"'t Is hem sjuust. Hij komt ne boek halen; 'k en wete nie goe meer waar ik het geplaatst heb."

"'t Is hier misschien. D'r staat daar een volle kist nevens de kast."

Jonny kwam binnen en zag in het bed, dat voor een der ramen stond, Marieke op d'r knieën, d'r ellebogen steunend op de vensterbank, terwijl ze uitkeek over het water naar het oud klooster aan den overkant.

"'t Is vrie plezant hier, Jon," zei ze, zonder op te zien. "D'r en wonen geen Dominikanen meer in 't klooster, ewaar?"

"Nee, die hebben 'ne nieuw gekregen, ginder achter. Ze zijn óók verhuisd, lijk wij. Zal me da wa geweest zijn!" knikte Jonny, die nu wel eenig begrip van verhuizen begon te krijgen.

"D'r zijn gewone menschen in, ewaar Jon?"

"'t Doet. Schilders en andersoortige artisten en al wie nog sjuust genoeg cens heeft om zoo'n kleine cel te huren."

"'k Vond 't eerst spijtig. 'k Had gepeisd zoo'n klooster mee lichtekens in de vensternissen en ne biddend paterke er voor. Maar wa 'k daar sjuust gezien heb? D'r is 'ne zeeman, wete. Ge ziet seffens aan zijnen klak, da 't ne matroos moet zijn. Ewel, die gooide zoo maar zijnen koffiepoot leeg uit zijn venster, daar nevens de kerk, en 't klatste gelijk op ne raam beneën neer. En subiet kwam d'r ne wijveke uitgekeken, mee 'n hoofd uit ne tooververtelsel. Ne stem da ze had! Daar gingen gelijk alle vensterkes van open, en overal kwamen d'r lachende wezens uit," vertelde Marieke, en ze genoot nog na.

"'n Zeg 't maar nie aan Lieva," raadde Jonny aan. "Ze heeft al ontdekt, da d'r verder op dees kaai ne paar smerige staminees zijn. Ze vindt het shocking voor de kennissen, die hier komen zullen. Ne geluk da advokaat Broers hier ook woont en da ne dokter van 't gasthuis sjuust nevens die café durft resideeren. 'k Had er schrik voor, da ze anders de verhuuswagen weerom gezonden had. Zoo daarmee zouden we op de oude plaats moeten blijven."

"O neen toch," weerde Marieke af. "'t Is hier zoo schoon. Hedde de sakristije al gezien? Ze is bekans wit ewaar, mee die kalksteen. En de kerke daarneven zoo zwart. Wete wa da 'k peis, Jon, da die boom daar ne zilverlinde is, doe 't? Als 't efkes waait, dan klappen de blaren om en dan zien ze lijk zilver. 'n Peisde 't ook nie? Ge moet 't ne keer aan Juul vragen, die weet 't zeker. Luister toch ne keer," wendde ze d'r aandacht naar de muziek.

"Hij speelt goê, 't is da

"'t Is hier zoo schoon. Hedde de sakristije al gezien? Ze is bekans wit ewaar, mee die kalksteen. En de kerke daarneven zoo zwart. Wete wa da 'k peis, Jon, da die boom daar ne zilverlinde is, doe 't? Als 't efkes waait, dan klappen de blaren om en dan zien ze lijk zilver. 'n Peisde 't ook nie? Ge moet 't ne keer aan Juul vragen, die weet 't zeker. Luister toch ne keer," wendde ze d'r aandacht naar de muziek.

"Hij speelt goê, 't is da

wa 'k zegge. Strawinsky? In ons muziek d'r dan al? Nee, hij improviseert, hoor ne keer. Maar d'r zat ne stuksken Strawinsky in," wist Marieke wijs. „Ja, en hier zit ne stuksken physiologie in," zuchtte Jon veruimd, toen ze eindelijk het gewenschte boek opdiepte. „Hedde geen les?" vroeg Marieke, terwijl ze zich van 't raam wendde.

„Ja 'k, maar 'k was zoo laat. 'k Zou misschien nu nog kunnen

gaan, dan val ik mee de pauze binnen. Da's rond den vieren. „Ja," knikte ze, bedenkend dat Juul dan zeker ook op 't laboratorium zijn moest en dus mee zou gaan.

Ze zwaaide een groet aan Marieke, die met een gebogen rug tegen 't kussen, met d'r dunne, witte handekes d'r linker knie te masseeren zat.

Jonny reed na College rap naar de pastorie om de bloemen te halen, die Dominee hen die week beloofd had.

Ze zouden feestelijk staan straks op de tafel in de geordende huiskamer, dacht ze, terwijl ze met Dominee in den grooten hof stond, waar de bloemen hun laatste dagen uitbuiten en hun kracht in helle kleuren roekeloos leken op te branden.

Ze gingen de paden langs, om de schoonste uit te zoeken, en kozen helianten, die lijk groote gele sterren waren en herfstasters, fijn lila, met het goud van hun harten glanzend over de kroonkrans heen.

„'k En zag ze nog nievers zoo schoone," prees Jonny.

Dominee glimlachte. „'k Zal ze aldoor beter kweeken," voorspelde hij trots en hij koos de gaafste voor haar uit.

„En zie dees oranjeballons, die moete mee dragen voor Marieke. Ze halen d'r huizekes vol licht voor 't avendt. Marieke zal ze geeren zien."

En een tak, die in sierlijken boog ballonnes droeg, regelmatig minderend in grootte en klaarheid van kleur — van rood-oranje tot zacht geel-groen — sneed hij behoedzaam af en droeg ze over z'n arm mee in huis.

„Wat geeft hij geer," dacht Jonny, binst ze bemerkte, dat dit zijn eenige ballonstruik was en dat de roef van zooveel lampjes die plaats in den hof plots versomberd had.

Hij liet haar vóór gaan door de breede deur en liep zelf zijn kamer in, terwijl Mevrouw vlug een kop chocola voor haar klaar maakte.

Als hij terugkwam reikte hij haar met een blij gebaar van een, die weet iets waardevols te geven, een geel verweerd papier aan, waarop verbleekte tafereeltjes binnen sierlijk gekrulde contouren waren gevat.

„'t Is voor Marieke," knikte hij. „Misschien zal Pol d'r ne keer nen lijst om slaan. Dan heeft ze ne schoon schilderij voor d'r nieuwe kamer."

„O ja..... ja..... dank U," haperde Jon, binst ze onbewust wat onnoozel naar het voddig papier keek.

Maar als ze zijn gezicht door devotie zag verzacht, realiseerde ze zich rap, dat dit voor hem veel meer dan geldswaarde beduidde.

„Die Marieke wordt door u maar verwend," lachte ze. „Wat zal ze het plezant vinden, zelf zoo'n miniatuur te bezitten. U had archeoloog moeten worden, Dominee en conservator van een museum. Da was ne feestwereld voor u geweest. Zoo'n zaal vol oudheden."

„Ons Heer heeft het nie gewild, kind," zei hij. Haar oogen naar de chocola, die ze bedachtzaam roerde, peinsde ze: Meende hij dat nu? Dan had hij het toch opstandig moeten zeggen, of met echte berusting.

Maar 't had zoo slap geklonken, zoo alsof het wel gemakkelijk was, dat g' er God de schuld van geven kon, als ge in uw eigen beroep niet het werk vondt, dat gansch uw leven vulde. En dan zúlk werk, dat door de groote verantwoordelijkheid hem noodzaken moest, de uren uit te buiten.

En daerneven kreeg hij toch zijn salaris, dacht ze praktisch. Hoeveel werk deed hij daarvoor?

Ze zag even van terzij naar hem op. Wat was hij groot en zwaar. Zijn ziel zat gansch in het vet gepakt.

Maar als hij de bloemen bijeengebonden naast haar legde, schold ze op zich zelf: wat zijt gij leelijk critisch, Jon. Als hij toch wist. . . . Maar hij wist het niet, want hij dacht het goede van een mensch, dan moest hij toch zeker zelve ook goed zijn. . . . ?

„Vat de dingen gelijk ze zijn en doet d'r uw goesting mee," joeg ze haar critischen geest

naar den rommelkamer. En terwijl ze aan haar koekske knabbelde, knikte ze glunder naar mevrouw, die een wollen vest voor Dominee breidde. „Mee dees pastorij pateekens, zoudt ge Vaders gansche wijk uw kerk in lokken.”

Als ze thuis met Marieke het miniatuur bekeek, was ze zelve verwonderd tusschen de sierlijk gekrulde hoofdletter, die heel het blad vulde, zoo wonderfijne beeldekens te vinden, op plekskes, die ge bij nader bezien eerst vindt.

Drie lammeren lagen te slapen in een schaduwhoek onder twee zware lijnen en een reeks vogelkes zaten rank en licht op een kleine verdoken krul.

Alle apostelen hadden een plaats gekregen. Ge herkende ze aan de symbolen, die ze ook droegen op de koffielepeltjes bij nonkel Free.

Marieke's dunne vingers gingen de ranke lijnen langs met streelende gebaartjes.

„Hoe schoone toch,” zuchtte ze. „Wat is hij toch 'n goê mensch, ons Dominee. Anders 'n zou hij nooit nie zoo geerne iets geven, peisde wel?”

„Neen,” weifelde Jonny. „Maar als hij dan zoo geere geeft, waarom houdt hij dan den tijd voor zichzelf en voor zijn liefhebberij? Pol 'n vindt da toch ook nie goê?”

„Neen, gullie meent da elk ne stalen mensch moet zijn. En da 'n kunnen we nie allen,” zei Marieke mistroostig. „Zie, voor andere gewone menschkes, lijk ik, is hij toch goê, en Lieva luistert toch ook geer naar hem, niewaar? Zijn tijd is nie verloren mee wa hij doet. Ge zegt, da hij nen hof vol bloemen kweekt. Maar hij geeft ze aan iedereen weg. Ouw vrouwkes komen d'r halen, Zaterdag na den noen en ze klappen met hem, da wete ik van Nele, die passeerde jaar bij ons werkte.

Gij en Pol zullen da ook wel onnoozel gepraat noemen, maar die vrouwen gaan toch maar mee ne content hart naar hun huizekes weerom.”

„Ewel, 'k en zal hem nie weer beschuldigen,” zei Jonny, terwijl ze plagend in Marieke's hals kriebelde.

Ze waren alle tevreden met hun nieuwe woon, toen ze na het avondeten reeds een gezellig geordende huiskamer vonden, waar de helianten met feestelijk bloemenlicht straalden.

Maar den volgenden morgen om vijf uur, schrok Jonny wakker en zat seffens recht overeind in haar bed.

Wat gebeurde daar? Was er oorlog en trok de artillerie voorbij? Of onweerde het?

Ze sprong uit bed en liep op gespitste voeten over het koude zeil naar het venster.

Nee maar! Groenselkarren, die van den buiten kwamen om naar de markt te gaan. Een heele root! Waar ge de wagens niet onderscheiden kon zaagt ge toch reeds hun lantaernen.

Ze kwamen langs de kade gebolderd, botsend met de breede ijzerbanden over de bonkige kasseien. Scharminkels van muilezels klepperden een lichten maat tusschen al het lawijt, binst dat de zware ploegpaarden hun hoeven op de straat pletsten, zwaar en langzaam, als vertegenwoordigden zij de bombardon in die helse fanfare.

Lieva werd ook wakker.

„Wat is dat toch, Jon?” klaagde ze.

„De groensel wordt naar de markt gebracht. Wat wilde eten? Dan kan ik het nu seffens van een kar opvisschen als ge me 'n hengel geeft,” knikte Jon, die nu gansch en al wakker was.

„Da ge daar nie aan gedacht hebt, toen ge het huis wilde huren!”

„En gij dan?”

„Gij weet van die dingen uit de stad toch veel meer dan ik,” bekende Lieva zonder nederigheid, omdat het haar geen verdienste leek, lijk een meid met de bedoening van de groenselmarkt op de hoogte te zijn.

„'k En heb op geen groensel gepeisd, toen ik het huis bezag en nog minder op de karren, die met groensel rijden.”

„'t Is ambetant,” en Lieva stopte haar eene oor in 't kussen en trok de dekens over het andere heen.

„Marieke!” dacht Jonny.

Ja, dat was erger, als die er elken morgen van wakker werd.

Ze schoot d'r sloffen aan en stak de gang over naar de naaste kamer.

Marieke zat recht op voor het raam, de ellebogen op de vensterbank gesteund.

Met een sprongetje zat Jonny naast haar in 't bed en knuffelde haar koude voeten in 't warm holleke onder de dekens.

„Da zijn dingen, ne waar, Marieke? Zijt gij d'r ook van verschoten? 'k Meende, da d'r oorlog was.”

„Wel neen 'k. Ik kon 't seffens zien, als ik m'n oogen open deed, dat het de groenselkarren waren.”

„'t Is een schrikkelijk lawijt,” zuchtte Jonny. „Ja,” zei Marieke, „het dreunt zoo, ewaar. Vooral als ge nog slaperig zijt” en ze streek haar hand over haar voorhoofd, dat vochtig van zweet was.

„Maar 't is toch 'n aardig zicht, Jon. 'k En heb nooit geweten, dat d'r zooveel groensel bij mekaar op den buiten groeide.

Zie ne keer, daar gaan bloemkolen voorbij. Die kunde goê zien in den schemer, mee d'r roombollekes. Maar da donkere? Wa is da?”

„Roode kool,” constateerde Jon.

„Zie weeral prei. Zooveel prei da d'r al gepasseerd is. Hoe kunnen de menschen dat op? Is prei wel goed voor ne mensch z'n maag?”

„Wel zekers,” knikte Jonny geruststellend naar de preien, die met hun witte wortels en groene steerten lijk een kleed van licht en donkere strepen op de karren lagen.

Als parkieten tegen elkaar, zaten ze voor het venster uit te zien.

„Ze hebben 't koud,” zei Marieke, neerkijkend op de kleumig ineengebogen wijves, die neven de mannen voorop de wagen zaten en hun gezichten en armen verdoken hielden onder een grooten omslagdoek.

„Ja,” wist Jonny, „hoopkens miseries van den buiten.”

De armoe van hun vervallen bedrijf zaagt ge op de oude gehavende karren en de met zeel verstelde tuigen van de paarden.

„Daar zijn de laatsten,” wees Marieke. „Hè, ik heb 't ook koud,” huiverde ze.

Jonny was met een sprong het bed uit.

„Rap onder de sargies,” gebod ze. „Allee, 'k zal d'r u inpakken lijk ne klein kind. En dan slapen.”

„'k En zal nie meer gaan slapen. 'k Ben heel en gansch wakker,” lachte Marieke, terwijl ze zich toedekken liet.

„'t En mag nie weer gebeuren,” dacht Jonny.

Maar geen der bewoners van het nieuwe doktershuis, die allen te vroeg waren wakker gerateld, wist er raad op.

„We laten de kaai asphalteen,” zei Vader royaal, alsof hij millionair was.

„Een request indienen aan den gemeenteraad, om de karren een andere route te doen nemen,” stelde Lieva in allen ernst voor. „We zijn toch goede burgers, waar

de Raad rekening mee houden moet,” zei ze, alsof op iedere andere route geen burgers woonden.

„De paarden slaapsokken aandoen,” knikte Pol, terwijl hij nog naar een geschikte wielbekleding zocht.

Jonny zei niets. Maar toen ze dien avond in Marieke's kamer goê nacht zeggen kwam, had ze in haar ooren lange wattenproppen. Naar boven heen zonderling uitgedraaid tot witte ezelsoreen.

„Gij trekt op koning Midas,” lachte Marieke verrukt. „O Jonneken, geef mij d'r ook zulke” en ze reikte naar de doos watten onder Jonny's arm.

Op den rand van het ledikant draaide Jon een paar witte plakken tot lange schelpen en liet ze dwaas uit Marieke's kleine ooren steken.

Ze hadden plezier lijk kinderen en zaten elkaar proestend te bezien.

„'k Peis da 'k morgen tot den noen slaap, want 'k en zal Treze nie hooren kloppen. Wacht ne keer, 'k ga d'r zeggen da ze me aan mijnen neus trekken moet. 't Is waar, 'k heb hier nog frambozenspekken in mijn tasch. Die heeft ze zoo geren.”

Met haar dubbel stel oorschelpen en een kleverig zakje, liep ze naar 't einde van de gang, waar Treze's kamer was.

„Trezel Trezeke!”

„Zijde gij doar, iefrouw Jonny? 'k Zen al in mijne bedde, ik.”

„Da's niets,” zei Jonny, die de deur open-draaide.

„'n Heb geen schrik, Treze. 'k Heb ne paar ooren d'r bij gevat, om vannacht de karren nog beter te hooren.”

„Ge zijt d'r toch eene, gij,” kwam Treze's stem uit het donker, binst ze Jonny bezag, die tegen het lichtvak van de deuropening stond.

„Ja, maar als ik mee dees wattenproppen uw fanfare te zevenen nie 'n hoor, dan moete maar ne keer de kamer inloopen en aan mijnen neus trekken.

Zie ne keer, hier is ne frambozenspek, daar zuig ik zelf ook zoo geer op, als 'k slapen ga. Wa ne klein kind, waar?”

„Die iefrouw toch. 't Is erg,” zei Treze beduusd.

„Zie, 'k zal d'r nog eene neven uw drinkglas leggen. Ge zuigt schoone droomen uit zoo'n spek, Treze, da zulde ervaren dees nacht.”

„Da ge bedaankt zijt, da wete ewaar,” en 't was spijtig, dat Jon door het donker Treze's verheerlijkt gezicht niet zien kon.

Wij durven

door aqni v.d.torre

Studentinnenproblemen

3

Ze hadden sectie gedaan en kwamen door de miniatuurstraatjes van het hospitaalcomplex naar de Leyekade gelopen.

„Laten we neven het water gaan,” zei Mariët. „’t Zal plezant lopen over al die blaren.”

De groote platanen stonden heel stil, als in zorg over de broosheid van hun laatste loof, dat oudgroen met bruine en vlamgele vlekken, onzeker wachtte op het naderen van den wind.

Benee lag de kade dicht gedekt, als met bonte leerachtige lapkes, die droog kraakten onder hun vaste stap en ritselend opzij stoven, als Jon d’r met haar schoenen in schoffelen ging.

Woonschepen lagen langs de wal. Een lange root, tot voorbij de brug van de Bijloke-abdij.

„Dierliefhebbers, al die waterbewoners,” wees Mariët. „Zie ne keer. Da klein pleksken, da ’t voorschip neven ’t woonkot openlaat, is overal gebruikt voor ne honden- of voor ne konijnenkot. En ziede gij hoevele kevis mee vogelkes d’r zijn?”

„’t Is waar,” lachte Jonny.

„Brr,” grilde Mariët opeens en ze wreef over d’r maag.

„’n Is ’t nog nie verbeterd?” vroeg Jonny, die wist, dat ze vaak onpasselijk werd, als ze op de sectie een vleezig stuk te hanteeren had gekregen.

Mariët haalde diep adem, nam haar fluweelen studentenmuts af en wierp met een energiek gebaar haar hoofd achterover, waarbij ze haar korte kuif grappig schudde. „Allez, g’en zijt toch nie van pap, gij,” beknorde ze zichzelf.

Jonny was tegen al het uiterlijk lugubere goed bestand. Ook had ze zich vooruit de gedachte opgedrongen, dat al dit doode, juist door zijn bepaalden toestand, niets meer dan voorwerp geworden was.

Maar dees week was er iets heel interessants te zien geweest.

Bijloke-Abdij.

Professor Panters had een vertooning gegeven en zij hadden er bij mogen zijn.

Was ze maar te laat gekomen, dan had ze het tenminste niet meer gaaf gezien, dat meisje, nog zoo weinig verward door den dood, dat het daar naakt onder hun nieuwsgierige oogen in naïeve onwetendheid te slapen leek. Alleen de wassen bleekheid van het toegespitst neusken wilde iets verraden, maar het haar had nog z’n zijgige glans behouden en de lange wimpers leken boven hun eigen schaduwen te leven, gereed om boven een paar verwonderde kinderoogen open te gaan.

Maar daarna...

Jonny streek met haar hand over haar oogen, als wilde ze er iets uit wegdoen.

’t Was toch zot. ’t Kind voelde er niets van en over wat dagen zou ’t verderf toch bijna ’t zelfde hebben bereikt.

Maar de Moeder... en de Vader...

Als hun Marieke nu ne keer...

Maar de menschen wisten toch van niets! O, ’t was zot. Ze was moe. Ze zou een paar avonden vroeg naar bed gaan, dan zou de wereld er weer vroolijker uitzien, als ze uitgerust was.

Mariët klapte naast haar over het corps.

„De medicijngroep is de beste,” zei ze beslist. „Ze komen trouw en ze geven wa leute en ze blijven 't netst, binst dat ze toch 'n aardig pinteke pakken. Maar de klassieken zijn schrikkelijk hautain, n' doet? En de philologen komen vijftig jaar ten achtere mee hun romantische allures. 'k Geloove, da daar bekans alle studentinnen zoo'n soort beschermheer hebben. Da ze alle Tristan- en Isoldeparen zijn, da 'n peis 'k alleens nie. Hun faculteit zou thans seffens beroemd zijn, ewaar?

Ziede Jon,” zei Mariët, en ze schopte lijk ne kwajongen de blaren voor zich uit. „Ziede, da zou 'k zelve ook wel ne keer willen: zoo heel en gansch voor eene in vlam te staan. Maar meer ook nie, wete.”

„Neen,” knikte Jonny comisch ernstig, „'k peis toch, da 't voldoende is ook, waar, als ge „heel en gansch in vlam” staat.”

„Neenk, 'k meene, da daar geene mensch van weten moet. 't In uzelve bewaren, dan kunt ge mee uw werk ook blijven voortdoen.”

„Neenk,” zei Jonny, „dan zou ik 't beide geheel willen. Een leven waar plaats is voor uw liefde en voor uw werk. Dan is uw bestaan toch gansch vol, ewaar?”

„Ja, die optelsom schijnt bij de heeren aardig uit te komen,” wist Mariët. „Maar wij... Enfin, laten we eerst ne keer in vlam vliegen, dan kunnen we altijd nog zien, zulle?”

„Ja, gij zoudt uw gedacht op ne paterke moeten zetten. Ge weet op voorhand, da die onbereikbaar zijn en da dwingt u ineene voor uw eigen bestaan te blijven zorgen.” Ze liepen den drukken Kortrijksche straat in. „We zijn al zoover op onze toekomstwegen, dees achternoen,” zei Jonny, stilsthoudend voor een loodgieterswinkel, „da we ineene wel ne naambord konden bestellen. Wa zoude prefereren?”

„Zwart op wit,” wees Mariët aan. „Da's praktisch; kunde goe lezen, ewaar. Dan belanden d'r gene menschen in uw spreekkamer, die op 't huwelijksbureau moesten zijn, bijvoorbeeld.”

„Ze zijn lijk gratzerken,” zei Jonny. „'k Zie toch liever ne bekans alle studentinnen zoo'n soort beschermheer hebben..

„'k Zie toch liever ne

„'k Zie toch liever ne

schoon houten bord mee goe gekozen kleuren.”

„Neem ne miniatuur van Marieke, dan peizen de patiënten, da ze daarachter ne magiër zullen vinden, of eene, die mee koffie en kaarten werkt.”

„Wa ga gij d'r op plaats, Mariët?”

„Mijnen naam en da 'k dokter ben.”

„En als ge dan trouwde, liet ge 't dan zoo?”

„Bewaar me, Jon, waar wilde naar toe?”

„Naar 't vierke, da u in vlam zetten zou.”

Mariët, die niet opnieuw zoo ver wou gaan, schokschouderde: „Komt tijd, komt raad. Als ik met den zoon van Mussolini trouw, zal schoonpapa mij wel dicteeren, of 'k al of nie dokter blijven moet. En als de emir van Egypte mij schaakt, zal mijn beroep financieel ook nie meer noodzakelijk zijn.”

„Ja, maar als 't ne dokter was?”

„Da nooit nie! Concurrentie in mijn eigen huis zekers?”

„Ge kunt u beide specialiseeren, da's toch n' oplossing?”

„O jawel,” knikte Mariët spottend toegeeflijk.

„Zoolang uw praktijk kleiner is als de zijne. Maar als 't omkeert is 't herrie in huis, 't is da wa 'k u zegge. Zie maar naar uw schoon naamplaten, als d'r tweeë zijn: h'j boven; zij onder.”

„Ge kunt d'r aan iederen kant van de deur eene zetten,” stelde Jonny voor.

„Ewel ja; hij rechts, zij links,” zei Mariët onverbiddelijk.

„Zoo loopt ge als ge getrouwd zijt altijd,” berustte Jonny. „Daar en zeurt ge toch nie over, als ge malkander geren ziet, newaar?” „D'r is met u nie te klappen, Jonny, want 'k ben zekers, da ge danig verliefd moet zijn,” constateerde Mariët met comisch wanhopig gebaar van haar groote handen.

„Och neenk. 'k Peis d'r alleene op, hoe het zou kunnen zijn. Ge hebt me zelve op het gedacht gebracht, ginder op de kaai,” maskeerde Jonny zich vlot.

„Wete, wa we in ons redeneering gansch en al vergeten zijn?” vroeg Mariët lachend.

„Wa vergeten?”

„Ja, te rekenen met de mogelijkheid, da gij, noch uwen toekomstigen ega, ne praktijk zult hebben, nu het land van ons soort overstromd raakt. 't Is da wa 'k u zegge.”

Ze had gelijk, wist Jonny. En er waren daarneven nog zoovele andere mogelijkheden,

die eerst zichtbaar werden, als ge d'r recht voor werd gezet. Iets, dat in de verte een groot probleem leek, dat op een oogenblik in zijn geheel om oplossing vragen zou, werd soms van dag tot dag onopgemerkt verwerkt. Het probleem slonk en het leven paste zich aan.... Zij en Juul.... ze zouden den juisten weg wel vinden. Want als ge elkaar toch geren zag....

In hun wit-en-zwarte ordekleeding kwamen drie jonge Dominicanen uit de richting van hun convent den Kouter op.

Ze liepen haastig. Hun zwarte mantels over de schouders naar achter geslagen, goldfen op het sterk rythme van hun vaste gang. De witte linnen kleeden werden ver zichtbaar en maakten hun figuren opvallend.

Op de bonkige kasseien botsten nadrukkelijk hun grove schoenen op ééne maatslag; hun gezichten waren monter van onder de zwarte hoeden naar elkaar toegewend in levendig gesprek.

„Mariët!” en Jonny kneep haar plots in den arm.

„Mariët, ziede daar die Dominicanen? Ewel, merkt ge nog niets?”

„Ja 'k, da 'k honger hebbe,” knikte Mariët laconiek.

„'k Laat u alleene voortgaan binst da 'k over den Kouter naar 't studentenhuis trek.”

„Da's om de Dominicanen!” plaagde Jonny.

„'t Is sjuust,” stemde Mariët grif toe. „Over goe gedachten moete geen gras laten groeien. 'n Dokter moet resoluut zijn, newaar?”

Ze trok haar flat uit haar tasch en zette die schuins op haar korte haar.

„Tot morgen,” wuifde ze aan Jonny, binst ze de straat overstak.

Jonny liep rap de Veldstraat uit, om nog voor het avondeten in de Michielskerk de geschilderde vensters te kunnen bezien. Want Marieke, die de zwartgebrande ramen van de koorkoepel 's avonds zwak doorlicht van altaarkaarsen zag, kon

in dien bleeken schijn slechts vaag de vele kleuren speuren, die 's daags daarbinnen moesten schitteren in een diep doorlichte bonte pracht.

Ze zou een keer gaan zien, wat figuren er waren en wat kleuren ze droegen, dan kon Marieke misschien het gansche tafereel in haar verbeelding opstellen, als ze t' avond over het water keek.

Ze liep door het langschip op het koor toe, langs de vele in schemer verhuilde kapelkes, waar soms een enkel wezen eenzaam tot een heilige bad.

Maar als ze in den ommevang kwam en zag hoe het dagelicht de vele kleuren in zonderlinge zuiverheid deed bloeien in de hoge vensters, die naar buiten niets van hun weelde verrieden, werd ze er beduusd mee, hoe dit aan Marieke weer te geven.

En het leek haar plots pijnlijk ongerijmd, dat het meisje, dat dees dingen zoo geren zag en die haar vreugde in zoo levende kleuren vinden zou, hiervan alleen de zwarte keerkant bezien mocht.

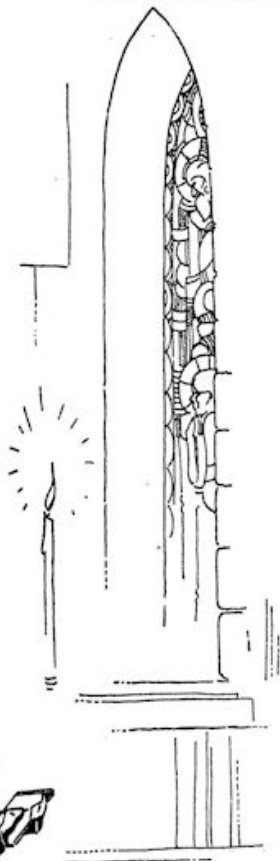
In elke nis hielden de kleuren hun feest rond de vele, vele figuren der heiligen. De pijen waren afgelegd, ze stonden gehuld in gewaden van kleurlicht. Rood met zongoud daardoor, lijk louter robijn en klaar blauw, als uit een zuiveren morgenhemel gesneden.

En zie, daar was Sinte Franciscus in 't mystieke paars, somber bijna neven de groene Ludivicus en anderen, die een kleed droegen, fonkelend lijk wijn waar het zonlicht door straalt.

Ze trok een blocnote uit haar tasch en schetste een rij poppetjes met de latijnsche namen daaronder en er boven de ranke torens der geschilderde kerken, die tegen een zilver-blaauwe lucht rezen, tot in den spitsen boog der hoge ramen.

Er werden toebereidselen gemaakt voor de laatste dienst.

Een kleine koorknaap kwam parmantig met een lange keerssnuiter uit de sacristije gestapt. In den kleuroorvloedigen schemer van het koor, had zijn figuurtje een vreemde bekoorlijkheid, met de witte, wijdgeplooid mantel en de felroode rok, die zwierde rond zijn rappe jongensvoeten.

KAREL HOEY

Ze ging terug en zag, hoe hij terloops knielend voor het altaar, toeliep op de keersen, die in lange reeksen waakten weerszij een gestorven kind.

Het moest wel een rijk kind zijn, waarvoor zoo'n schoone katafalk kon opgericht, met de vele ranke kaarsen brandend boven het zilver en zwart van zware draperie, die neerhing van de kleine kist.

„Daaraan 'n kan Panters nie geraken,“ dacht ze en ze keek bijna grimmig naar de plechtige weelde, welke aan dat andere kind onthouden was.

Als ze de kade opkwam, zag ze de auto al voor staan.

„Plezant, Vader is thuis,“ knikte ze en ze deed onbewust haar voeten rapper gaan.

Hij was wellicht in zijn kamer bezig, maar hij was er toch, dat gaf seffens zoo'n gezellige sfeer.

Juist, zooals ze vroeger naar de kapstok keek, als ze uit school kwam en Moeders hoed en mantel op hun plaats zag.

Dan wist ge dat ze thuis was en dat ge d'r in de huiskamer vinden zou. Ze had thee en ge bedelde lijk ne klein kind om ne koeksken d'r bij.

Nu was er al sinds twee jaar niets van Moeder op de kapstok te vinden; 't was alles weggeborgen in de dagen na haar vroegen dood.

Ge liep nu ook de huiskamer in, waar ge Lieva vinden zou met thee. Maar ge bedelde niet meer om ne pateeken. Als Lieva het lekkers vergat, zocht ge zelf in een trommel of d'r nog iets overgebleven was.

Als ze boven kwam, om van de geschilderde vensters te vertellen, zag ze Marieke, gemakkelijk in een omarming van zachte kus-sens gevat, bezig een grijze stof met kleurige woldraad te versieren.

„Zijt ge met mijn blouse doende?“ vroeg Jonny verrast.

„'t Wordt nog ne schoon kleed, Marieke. 'n Peisde 't ook nie?“

„En toch nie duur hè?“ prees Marieke mee.

„Tel ne keer hoevele wollekes Lieva gekocht heeft voor drei fran,“ wees ze op de bonte strengen.

„Ja, daar ben ik content mee,“ knikte Jonny.

„Maar ge vergeet de grootste post nog, Marieke. Uw werkloon, newaar?“

„'t Is dat,“ lachte ze. „'k En zal dees keer nie zuinig rekenen. Wete, wa 'k zoo geer hebben zou? Ne paar nieuwe tubes voor mijnen verdoos. Tweeë, is da te vele?“ vroeg ze weifelend.

„Och lieve schat, 't en is de moeite nie. Ge zult ne paar dikkerds hebben, da zeg 'k u.“

„'k Zou geer weer ne keer schilderen,“ droomde Marieke's zachte stem verlangend.

„Maar Lieva vind het zoo knoeierig. Voor de lakens ziede, en m'n nachtkleed.“

„Zijde zot, knoeierig, uw schoon teekenink-skens! Ge moogt de lakens vol verven mee figuurkes, dan krijgt Vader ze voor z'n nieuw eetlokaal. 't Zullen plezante muurschilder-ingen zijn.“

„Neen, maar ze heeft gelijk,“ bracht Marieke haar tot de orde terug. „'k Ben voorzichtig, maar d'r kan ne druppelken vallen, ewaar?“

„'k Zal ne middel tegen verfvlekken voor u zoeken en het bij de tuben geven, dan kunt ge gerust zijn,“ troostte Jonny.

„Maar en peize gij nie, da Lieva nooit morst. Ze heeft Zondag bouillon over het dressoir gepletst en de vlek is d'r nog nie uit.“

„'t En kan nie zijn. Heeft Lieva gemorst?“ vroeg Marieke comisch ongeloovig doend.

Maar als had ze iets verkeers tegen Lieva begaan, zei ze rap: „Ze is voor mij toch altijd lief. Ze doet seffens al wa 'k zegge.“

„Kind, dan krijgt ge hier thuis ne gansch verkeerde opvoeding. We zullen u weerom naar ne rusthuis moeten sturen,“ dreigde Jonny lachend, terwijl ze zich weghaastte, omdat benee al voor den tweeden keer voor 't avondeten werd gegongd.

Maar al in den gang keerde ze weer terug: „Wanneer brandt 't avend veel licht achter de koorvensters, Marieke?“

„Zaterdag, tot den achten, dan is 't al licht in gansch den koepel.“

„'t Is goe. Dan gaan we de figuurkes terug-zoeken, die 'k in de kerke ben wezen zien, dees achternoen.“

„Da zal plezant zijn.“ En Mariekes hoofd, dat na 't vele praten zich moe op 't kussen had gelegd, hief zich verrast en over haar groote oogen trok weer nieuwe glans.

Wij durven

door agni v.d.torre

Studentinnenproblemen

4

Lieva had 't avond de leiding van de Meisjesvereniging en Jonny kwam rond den negene benee om thee te schenken voor Vader.

Ze droeg Mariekes reproductie-verzameling onder den arm, om daar in dit goe oogenblik met Vader alleene

in de gezellige kamer, haar goesting mee te doen.

„'n Komt Pol nie?” vroeg Vader, hoewel hij dit toch eigenlijk vooruit al wist.

„Thee op m'n kot, of gene thee,” heeft Caesar bevolen. „Spijtig da hij nie katholiek 'n is, hij zou ne monnik geworden zijn, waar Vader?”

„Nee toch,” weifelde Vader. „Ze zijn in 't klooster alle gelijk en onderworpen als 't goe is. Peize daarop,” en hij zweeg er verder over, om haar de gevolgtrekking te laten.

Pol, die z'n hoofd hief, rap als een wouddier dat onraad vermoedt zoodra eene hem bevelen wou of tegen zijnen wil zich keeren. Dat zou conflicten geven, als d'r ne stukske van zijne vrijheid verloren viel.

„Ik kwam professor Panters tegen, dees achternoen in 't hospitaal,” zei Vader, toen ze tegenover hem aan tafel zat, met het plakboek opengeslagen voor zich.

„Ja, dieën draak,” schold Jonny boven een reproductie van Geertgen tot St. Jans, voorstellend Johannes den Dooper vereenzaamd in de woestijn.

„Hij is knap,” waardeerde Vader.

„Ja,” zei ze kort en haar vingers bogen zich, alsof ze een pincet vasthielden. En over het tafellaken bootste ze scherp Panters beweging na, zooals zijn ontleedmes, snel lijk een schijm het kinderlijveke kerfde.

In een huiver trok ze d'r hand saam en legde haar op de plaat, alsof ze d'r daar boven die schoon geschilderde natuur wilde doen vergeten. . . .

Vader had de beweging gezien en ze zou hem niets gezegd hebben, als hij niet er aan getwijfeld had, of de Jonny van vroeger, niet veel zelfbewuster, vlotter en vroolijker was, dan de Jonny van de laatste weken.

Tobde ze ergens mee, of was ze misschien in aanleg zwaarmoediger dan hij haar altijd geschat had en ging zich dat nu ontwikkelen?

Hij hoopte het niet, voor wie uit eigen kracht niet voldoende licht in zijn leven trekken kon, werd de wereld waarbinnen een dokter trad zoo spoedig te donker om met zekerheid te durven handelen. En wie weifelde verknoei-de wellicht eerst zijn werk en ging dan zelve ten onder.

Hij wist toch eigenlijk weinig van zijn kinderen, dacht hij, terwijl hij stillekens naar Jonny keek. Waarom bleef ze nu zoo lang en met zooveel goesting die ouw prent bezien; hij kon haar oogen de bochten van de smalle beek langzaam zien volgen, tot aan de verre boomgroepen toe.

Zijn patiënten konden vaak tot over de behoorlijke grenzen vertrouwelijk zijn en hem noodzaken hun woorden te remmen, omdat ze voor zooveel weeke openhartigheid zich schamen zouden, als ze later weer sterk en beheerscht in het leven stonden.

Maar zijn kinderen schenen die behoefte niet te kennen.

Wat wist hij van Pol's plannen?

„'k Zal nog ne keer zien,” weerde hij af, als hij hem er naar vroeg.

En de jongen moest toch dees zomer eindelijk beslissen.

Lieva was toch meer het kind, zooals ouders dat wenschen. Ze vroeg bij alles zijn raad en daarna nog zijn oordeel over de wijze van uitvoering.

Zij zou in de samenleving van vijftig jaar geleden, onder het ouderlijk absolutisme, evenmin moeilijkheden gegeven hebben als nu. En Jonny? Had ze goed gekozen, of werd het een vergissing en was ze nu reeds huiverig geworden voor wat zich langzaam uit die wereld van ziekte aan haar openbaarde?

Jonny voelde zijn oogen en even opziend

Mariekes verzameling onder den arm.

wees ze glimlachend met haar vinger naar de konijntjes, die daar begeerig aan 't pittig groen te knabbelen zaten en naar 't wit lammeke, dat tegen een zachten graswal te droomen lag.

„Jaë,” knikte ze, met haar oogen naar den eenzamen Johannes. „Als we daar zaten en zou Panters ons nie kunnen vatten.”

Dus was het tóch de invloed van de sectie, constateerde Vader in zichzelf.

„Ewel toch,” keek Vader mee, over de tafelenen. „Ge ziet alleene naar al 't schoone en plezante da rondom den heilige is. Maar zie ne keer hem zelve. Onder al het licht van den hemel door heeft hij zijn verdriet in de eenzaamheid meegedragen.

Zie die fel gebroken lijnen van zijn figuur, die gekrampte voeten. En wat heeft Geertgen daarover ne grauwe treurnis gelegd, mee da zware, bruin en blauwe kleed.

„En z'n oogen...” Vader liep rond de tafel om beter te komen zien.

„Ja,” zei Jonny stil, binst ze tezamen bleven neerzien in de oogen van een verlatene, die weened vroegen, of dan alles onverbidde-lijk voorbij zou zijn.

Terugloopend naar zijn stoel, waar hij staande zijn krant bleef vouwen, omdat hij weer weg moest, zei hij:

„Wete nu Jonny, al liep ge naar den buiten en ge liet u den ganschen dag wasschen door de zon van onze Vlaanders, dan kunde 't avond toch met uw miserie weerom komen, als ge die nie 'n hebt omgezet in dingen, die u geen kwaad kunnen doen.

'k Meende toch, da ge aan da werk al gewend was.”

„'t En is ook de sectie nie, Vader. 'k Peize op de Moeders. 't Waar zoo'n schoon meiske. En thans nie zeggen, da z' toch nergens van weten, Vader,” drong ze snel, om niet in zijn antwoord teleurgesteld te worden.

Hij glimlachte. Neen, dat zou al te goekoop zijn en sprak al vanzelf.

„Misschien is het hun taak, dit ongeweten offer te brengen. G' en moogt hun die niet ontnemen, als ge hun gene andere geeft, die dezelfde waarde heeft.”

„Maar wa kan het voor waarde hebben, als ze nie eens zelve da offer vrij kozen?”

„Voor anderen toch. Misschien is hierin het leven sjuust zoo goê, da 't buiten ons weten nog de tekorten dekt, die we bij anderen eens maakten.”

„Ja,” zei ze, als had ze 't wel begrepen en hoefde er niet meer over gesproken.

Maar in haar stem was benijding en ge-

krenktheid. Ge leefde toch maar gemakke-lijk, als ge alles zoo schoon zag lijk Vader! Ze kon ook niet weten, wat ellende hem zoo laat nog den duisteren wijk introk en hoe naast den nood van levende menschen, het tobben over doode lichamen niet meer dan een gedachtenspel werd.

Hij was met de moeilijkheden mee gegroeid: die van vroeger waren nu zoo gering geworden, dat hij ze niet zuiver meer in hun oude waarde zich herinneren kon.

Jonny hoorde hem de voordeur dichttrekken en ze stond op, om hem na te zien voor het raam.

De kade lag verlaten, als de auto in vlotte vdaart onder de boog van de hooge brug was doorgegleden.

Boven het stille water rees de kerk, zwart en oud; daar was niets dat een onwetende het schoone kleurleven deed vermoeden, dat daar binnen bij het daglicht ontwaken zou. Alleen de kapellenkrans droeg op zijn leien koepels ijl zilvren glans, lijk manelicht, dat op stil wdter schijnt.

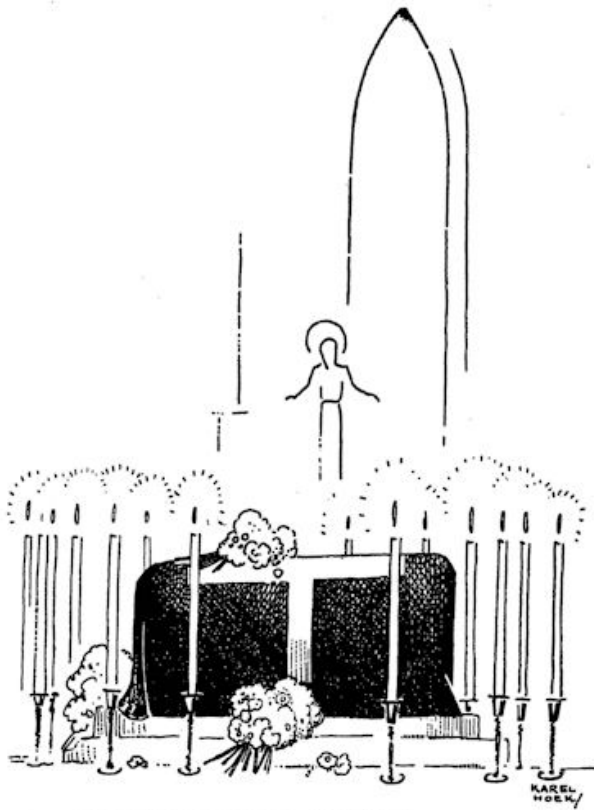
Maar binnen die hechte muren, onder het zilverbekruiste kleed, verging een schoon kinderlijveken.

Ze zag plots weer Panters vaste handen.

„'n Vergaap u nie aan den schijn!” zei zijn streng gebaar. „Ziede, zoo is nu uw schoon

....door de zon van onze Vlaanders....

....onder het zilverbekruiste kleed....

engelken," en hij deed de droomsluier door, die ge. als een bescherming rap rond dat kindeke drapeeren wou.

„Ge wete 't nu? Allez, thons is 't voor uwen rekening, da dit met geen ander kind op-nieuw gebeure.“

Wat praatte ze in zichzelf, binst haar woorden aan Panters werk plots z'n groote praktische waarde gaven?

Was hij dáárom zoo onverbiddelijk veel-eischend, omdat de verantwoordelijkheid zoo hevig groot groeide achter zijn werk?

Ze sloeg het gordijn dicht met een resoluut gebaar en onbewust, binst dat ze de kamer intrad, rechte zich haar lichaam en hief haar hoofd zich met den ouden durf omhoog. Ze wou weer werken om veel droefs te helpen overwinnen.

„Ja," zei ze zacht, en het was lijk een antwoord aan de vele moeders, die hulp voor hunne kinderen vroegen.

Als Vader terugkeerde en de hall inkwam, stond Jonny op de eerste trede van de trap. „Den goê nacht, Vader. 'k Ga eerst nog wa blokken op mijn kot en dan rap naar m'n bedde," knikte ze en ze boog zich naar hem heen, voor een nachtkus.

Ze deed dat lang niet iederen avond meer. Vroeger had ze zelfs hevig gesparteld, als Treze d'r de tafel rondroeg om de traditioneele kussen uit te deelen.

Lieva was zoo niet. Die deed het trouw en rustig, met dezelfde gevoelens misschien, waarmee ze haar onderjurk uittrok. Dat hoorde ook bij 't naar bed gaan.

Even legde ze haar wang tegen Vaders gezicht. Maar als was dat gebaar te onbeheerscht geweest, rechte ze zich snel en haar vijf vingers door haar kuif halend, knikte ze opgewekt, alsof ze haar vondst uit bergen van geluk had opgegraven: „Als 'k me ga specialiseeren, zal 't voor kinderziekten zijn, Vader. Ge moet toch bij uwen thesis ne bepaalde richting kiezen newaar?" voegde ze er als een verontschuldiging aan toe. „Daar ben ik content mee, Jonny," zei hij eenvoudig. Maar tot in zijn oogen lichtte de vreugdeschijn van zijn dankbare ziel.

Zie, ze voelden zich onafhankelijk misschien, maar ze waren niet ver toch, zijn kinderen. In hun diepste oogenblikken bleken ze vlak naast hem te staan.

Jonny sprong met twee treden tegelijk de trap op naar boven.

Wat zou Juul van haar besluit zeggen, vroeg ze zich af. Ze zou er hem over spreken, als ze weer een keer met hem naar den buiten trok, om waterdierkes voor Nonkels laboratorium te halen.

D'r was een goede stemming voor vertrouwelijke dingen, als ze daar zoo samen door de beemden trokken, met hun vischglas en schepnet, lijk kinderen op een vrijen dag.

Tja, wat zou hij dan al niet kunnen zeggen, peinsde ze glimlachend.

En haar gedachten stelden zich vroolijk rond dees schoone verwachting.

De centrale keuken

Een dichte regen vulde triestig grauw de gansche lucht; ze wischte de contouren der hoogste daken weg en verdook de toppen der torens.

De stad leefde alleen benee z'n haastig leven op de glimmende kasseien.

Jonny kwam met Mariët uit Nonkel Free's laboratorium. Jon had curven gesorteerd, voor een nieuwe publicatie, binst dat Mariët weefselpraeparaten in het microscoop zat te bewonderen.

„Da zie Nonkel geer," had Jonny gezegd. „Droom, als ge daar goesting in hebt, over de mysteriën van een tropennacht, of zing geluidloos Mozart na. Als ge maar voor uwen microscoop zit en uw oog d'r bekans boven houdt, is 't goe.“

Juul was d'r ook geweest, en gelijk met hen weggegaan over den koer. Maar daar had hij Frank de Broedelaere ontmoet en was met hem voortgelopen. Juul scheen het toch

wondergoed met het Broedelare-type te stellen!

Als ze tegenover de cinema kwamen, begon de regen in rechte lijn neer te vallen uit de verdonkerde lucht.

„Laten we daar in de hall schuilen Jon, dan zien we gelijk wat film d'r dees week gaat." Mariët stond in de hall die vol regenschuilers geloopt was, de filmplaten te bezien.

„Le Chant du Nil."

„'t Ziet er romantisch uit, zeg, dat Nijlland. Zie daar hebt ge de pyramiden ook. O Jon, ne schaking, ziede Novarro schaakt ne prinses. Ze lijkt ne doopkind zooals hij d'r draagt in d'r lang wit kleed. En zoo graciël waar, alsof hij d'r breken kan.

Wat 'n oogen, Jon. Zie hem staan tusschen die kamelen. 'k Zou best mee durven mee zoo eene.

Maar we zouden d'r nooit toe geraken, peis ik toch. Als we buiten de cinema komen, zijn we veel te nuchter, om in romantische bevliegingen te verzeilen.

Maar 't is toch spijtig, da 'k mijn studentenkaart nie mee 'n heb, anders ging ik d'r subiet naar toe. 't Is zoo triest zoo'n regenavond, zoo gansch alleene op uwen kot."

„Kinderen niet toegelaten," wees Jonny plagend.

„Nee Mariët, 't is te gevaarlijk voor u. Ge gaat mee naar mijn huis.

Werken kunt ge d'r ook; ge hebt toch uw kursussen van dees achternoen bij u? Daar hebt ge genoeg mee te stellen."

„Neen 'k," weerde Mariët af. „'k Zie d'r zoo verregend uit. Wat zal Lieva daarvan zeggen?"

„Die weet allang da ge tot ne andere kategorie behoort dan de hare.

Allee, laten we tusschen de druppels doorloopen."

Ze trok Mariët tusschen de menschen door naar buiten.

„Nee maar het giet nog!" schrok ze.

„Nu, ook best," knikte Mariët opgewekt.

Ze draafden naar de kade en kwamen hijgend na een korte bel langs Treze de hall in gestoven.

In de huiskamer brandde al licht. Lieva ging juist door de open deur met de thee naar binnen.

„Zullen we eerst Marieke gaan groeten. Dan is de thee sjuust getrokken."

Mariët streek over haar nat glimmende kuif, die glad naar achter lag. Ze trok haar roode jumper recht over d'r zwarte plooirok en volgde Jonny de breede trap op naar boven.

„Jon, zie 'k er heusch wel toonbaar uit?" vroeg ze, ongewoon bedeesd kijkend naar de gesloten huiskamerdeur en zich afvragend waarom Lieva niet even was blijven wachten in de hall, voor een groet.

Ze had d'r toch uit de verte gezien. Maar dit hoorde niet bij Lieva, wist ze immers. Ze zou haar straks vormelijk verwelkomen, alsof ze de erfgename van Tuth' Ank Amon was.

„Mariët keer uwen kop ne keer binnenste buiten en vraag of dië toonbaar is."

Mariët, die zoo knap was, dat Lieva d'r gerust jaloersch op kon zijn, had zooveel franje niet nodig.

Wij durven

door aqni v.d.torre

De centrale keuken

5

„Hebt ge Vader gezien?“ vroeg Marieke, toen Mariët naast en Jonny op het bed zat.

„Hij is in de wolken.“

„Nee 'k en zag hem niet,“ hoofdschudde Jonny. „Maar 'k heb ook nie omhoog gezien. Had hij een regenscherm mee, want 't is nat boven.“

„Ge weet wel wa da 'k zeggen wil,“ lachte Marieke. „Vader krijgt zeker spoedig beter meubilair voor de centrale keuken. Dominee is geweest. Hij wil mee al onze verenigingen ne kunstavond houden. En de opbrengst is voor 't meubilair. Lieva zal er druk mee zijn, want hare meisjesvereniging moet ook meedoen. We hebben d'r al op gepeisd, wat zij doen kunnen. 'n Wete gij niets?“

„Wat is d'r toch?“ vroeg Mariët.

„Ewel, ge weet toch da Vader zoo geer ne centrale keuken in de wijk had? Ze hebben al ne huis daar ievers in zoo'n straat en subsidie komt er ook. Maar er zijn weinig meubels en 't is er nog zoo ongezellig. Vader wil frisch geverfde tafels en stoelen en gordijnen van Brabantsch bont.“

„En daar gaan ze nu voor feesten?“ vroeg Mariët. „Da moet plezant zijn en nuttig als ge er ne heel huishouden mee verdienen kunt. Kan 'k ook meedoen?“

'k En geloove wel nie, da 'k lid van uw kerk ben. Zou uwen dominee da aan mijn kuif kunnen zien? Voor ne centrale keuken zal hij d'r nie op letten, ewaar?“

„Lieva moet wat voor de meisjes zoeken. Ze zit in 't bestuur; zoo daarmee. Ze docht zang en een tableau over liefdadigheid, of zoo iets. 'n Weet gij nie of er ook ne godin voor liefdadigheid is?“

Dan zal Lieva die godin in 't tableau voorstellen, dacht Jonny. Maar ze zei alleen: „'k En zag d'r nooit eene, gij wel Mariët?“

„Neeen 'k, en als ik d'r zag, zou ik d'r toch verloochenen, omdat ze mij nog nooit ergens mee goe gedaan heeft.“

„Laten ze liever ne gezellige samenspraak doen,“ vond Jonny.

„Ja, maar Lieva zegt, da er zoo weinig geschikten zijn te vinden,“ knikte Marieke. „Dan maken we d'r eene. Wete nog Jon, da we in 't Studentenhuis gansch zoo'n stuk ineen gezet hebben, om Jef te vieren, als hij ten leste mee n' ezelsvel afkomen zou?“

„Ja,“ herinnerde Jonny zich lachend. „En toen had hij weeral ne buis. 't Was 't meest spijtig voor ons uitvoering.“

„Als we die nù gaven? Een radiodag ineen steken en opvoeren,“ legde ze Marieke uit. Ze stelde het stuk op, deelde de rollen uit en speelde tegelijk.

„Luister ne keer, eerst komt het tijdsein.“ Met een veldheerstem riep ze: „Nationaal Instituut Radio-omroep. Vlaamsche uitzending met speciaal programma. Ochtendgymnastiek! Zie ne keer,“ wees ze aan Marieke, „we nemen ne root kotten en den omroep midden in.“

Ze sprong lijk een puit over den vloer en sleepte kleine matten bij een, die de huizen voorstelden.

„'t Is bij den achten in den ochtend. In dees kot is ne papa zich in ne verkreukelde pyjama aan 't scheren, met ne beschuimd wezen, als de kust van Oostende na n' orkaan. En subiet, als 't commando begint,

slaat hij z'n vlerk uit met de gilette en de scheerkwast, da 't is of de schuimvlokken over de duinen waaien en hij turnt mee.

Da 's eene, maar daerneven ziet ge ne volgend kot.“ Ze sprong op een ander kleedje. wanhopig gebarend: „Help toch ne keer, Jon. Ge weet immers da 'k geen grein fantasie 'n heb.“

Marieke zat te genieten van Mariët's zotte sprongen.

„Daar woont ne dikke Oma,“ hielp Jon. „Opgevuld mee kussens en 'n hoofd vol papeljotten. Ze doet mee voor d'r lijn. Ge moet d'r liggende oefeningen geven, Mariët, dan rolt ze lijk ne mops over den vloer en dan 'n kan ze nie meer recht komen.“

Mariët lag al te zwemmen op het zeil.

„Zoo, nie waar?“ vroeg ze. „Mee 't hoofd om-

Ze zien liever carnavalzotten.

hooge, da ge ne zeehond lijkt, die op 'n zandbank ligt."

Maar als ze zich in de spiegelkast weerkaatst zag, sprong ze rap overeind.

„'k Ben zot, newaar, Marieke. 'k En wordt nooit nie 'n serieuze dokter."

„O, maar het wordt ne plezant stuk. 'k Wou da 'k ook mee mocht doen," en in Marieke's oogen, die vol vroolijk leven geworden waren, stond opeens heel sterk dit verlangen. „En dan 't overige van den Radio-dag. Er is zooveel te verzinnen. Aan 't kinderuurtje doen een stel groote menschen mee. 'k Ga ze ne zot liedeken leeren. Ja, da wordt goe zeg."

Ze genoten vooruit al. En toen Lieva de gong sloeg voor de thee, trokken ze enthousiast naar beneden.

„Ge blijft toch eten, ewaar?" vroeg Jonny op de trap. „Da's gezellig, dan is Vader d'r ook. Dien 'n krijgt ge anders nie te zien, peis ik." „Neenk," weerde Mariët af. Laat ik maar naar 't Studentenhuis gaan."

Met al d'r bravoure onder de studenten en de kracht van d'r verstandig hoofd, was ze voor het vormelijk gezelschapsleven toch schuw en voelde ze zich daar als een musch tusschen de kanaries.

„Hallo, Mariët," groette Pol, die bij de kapstok stond. „Natuurlijk blijft ge. Treze maakt ne pudding, zoo delicaat, da Marieke d'r zelfs van proeven wil, als ze 'm ziet."

„O, nee, jongen. Ik heb daar sjuust besloten, da 'k slank, lijk ne Nijlprinses worden wou, om d'r ook ne Novarro mee te winnen."

„Peist op uw Dominikanen," bestrafte Jon.

„Ziede die zoo geren?" informeerde Pol.

„Nee 'k, maar 'k vind pinguins zoo danig aardig en 't is toch waar, da Dominikanen met d'r wit en zwart kleeed, daar veel op trekken. Gevoelsverschuiving," stelde ze vast.

„Zijt ge in de cinema geweest?" vorschte Lieva streng, die door de open deur iets over Novarro opgevangen had.

„Ja, en wa 'k gezien heb?" Jonny maakte 'n verheven gebaar. „Krokodillen en prinsessen; witte sluiers en kameelen," combineerde ze comisch. „M'n oogen zwemmen d'r nog van. Een droom uit de Nijlnacht, Lieveke, en die beleeft ge voor niets, binst, da ge voor ne regenbui in 't portiek schuilt."

„O!" begreep Lieva, een tikje verontwaardigd, omdat ze zich bedot zag.

„Maar we hebben voor de keukenavond ne film gemaakt, Lieva, daar haalt geen Goldwyn-produktie bij."

„Ik had al iets bedacht," zei Lieva, terwijl ze peinzend in haar thee roerde. Zij was toch aangesteld om dit te organiseeren. Dan konden ze toch eerst haar meening vragen.

„En dan, Jon, noem het geen keukenavond, dat klinkt zoo vulgair."

„'t Is toch toepasselijk," zei Jon onschuldig.

„Maar Lieva, wa was dan uw gedacht? 'n Tableau newaar?"

„Ja, over Liefdadigheid, of zoo iets."

„Bewaar me," zei Pol, die schrijlings op de pianobank zat, met zijn kopje thee op het eiken zitvlak vóór zich.

„Als Vader dat hoort, vraagt hij wat ge daarmee meent. Laat het tableau n' eetpartij zijn, da past bij het doel. En dan doe ik ook mee. Ge moogt me gerust voor 'n vette hesp zetten; ik zal wel kluiven zoolang de voorstel-link duurt, tot er aan 't einde alleen nog botjes over zijn."

„En ik ne gebraden kieken," bedelde Jonny. „'t Is ne prachtidee," knikte Mariët pijnlijk naar Pol. „Zie, van moderne schilderijen snap ik maar ne beetsen. Maar dees zou 'k seifens vatten."

„Wees nu ne keer serieus," zei Lieva.

„'t Moet toch ne goede avond worden."

„O, maar het wordt goe, ewaar Mariët?" knikte Jonny, die op de Radiuitvoering doelde.

Lieva begreep maar niet, waarom Jon dadelijk Mariët er in betrokken had. En als een tegenwicht zei ze:

„'k Zal d'r ook eens met Eline de Broedelaere over spreken. Zoo'n avond mag toch gerust iets gedistingeerds hebben."

Ze zette Marieke's thee op een blaadje en ging er mee de kamer uit.

Als Lieva boven kwam, lag Marieke in een boek te kijken, alsof ze las.

„Hier is thee, Marieke."

Lieva verschoof een paar boeken op het lage tafeltje en zette het kopje zoo dicht mogelijk bij haar neer.

Marieke zweeg met 'n strak mondje.

„Hier is thee," herhaalde Lieva verwijtend bijna, omdat ze geen antwoord kreeg.

„Ja," zei Marieke hard, „'k hoor u wel."

„Nee maar," schrok Lieva, „kom ik daarvoor naar boven geloopt?"

„Nu, wat wilde dan? Moet ik 't soms zelf komen halen? Als 't u te veel wordt, kunt g' ook Treze zenden, de naaste keer."

„Dat zal ik zekers, als ge zoo doet. Ik 'n heb

Wa peisde van de tooverherder?

G.B.L.

u toch niets gedaan?"

Zij had gelijk, wist Marieke, maar ze wendde koppig het hoofd af en trok het boek dichter bij haar gezicht.

„Ge 'n moogt nie lezen, als 't schemer wordt," bestrafte Lieva. „Vader zegt, dat ge dan nog meer hoofdpijn krijgt."

Marieke's dunne vingers klampten rond den harden omslag.

„Zeg geen woord meer, Lieva," dacht ze driftig, „of ik gooi da boek subiet naar uw bezadigd hoofd. G' en moogt nie! G' en moogt nie!" schreeuwde het opstandig in haar. „G' en moogt nooit nie, wa al die anderen wèl mogen!"

Lieva was al op de gang en Marieke schoof het boek weg.

En zich omwerpend in het bed, snikte ze met haar gezicht op haar gekruiste armen.

„Hebt ge iets gehad met Marieke?" vroeg Lieva als terloops aan Jonny, toen ze beneden kwam.

„'t En doet," hoofdschudde Jon. „Wa is d'r dan?"

„Och niets, ze was een beetsen stil dacht ik." Ze wou niet zeggen dat Marieke uit d'r humeur was, omdat Mariët er bij zat en een vreemde niet behoefde te veronderstellen, dat er in het doktershuis ook wel eens een uit de goede stemming was.

Maar Mariët, die nog niet als de anderen door gewoonte Marieke's ziekte vanzelfsprekend vond, knikte:

„Zij maar content, da ze tenminste stil is. Ik zou zoo'n mak lam nie zijn. En gij, Jon?"

„Ik zou d'r uitloopen, indien ik nog kon, en als ze me tegen hielden zou 'k schriemen lijk ne verken da ze dood willen doen."

En op eens rezen er in haar herinnering de woorden, die ze straks gedachteloos had aangehoord, en zag ze plots bewust Marieke's oogen, die verlangend openspreidden, binst ze zei: 'k Wou da 'k ook mee mocht doen.

En zij zaten hier en maakten plannen en hadden vooraf al plezier. En omdat Marieke nu eenmaal allang niet meer mee kon doen, vroegen ze zich zelfs niet meer af, of ze 't ook nog zou wenschen, dacht Mariët stil.

„Zulke opstandige woorden moet ge voor 't hospitaal bewaren," lachte Pol, „'t zou ne revolutie geven. 't Gansche stel sprong de bedden uit. Neen dokterken, ge brengt uw eigen werk in gevaar, als ge de menschen nie geduldig leert zijn."

„Neen 'k, 'k sprak van me zelve. De andere zou 'k dwingen om best wil. Maar dan zou 'k

ze nie willen plagen mee plezant werk voor hunnen neus uit te stellen waar ze nie aan mee helpen mogen. Ziede, da hebben we toch bij Marieke gedaan, Jon. Neen, w' en zijn geen goe dokteurs nog."

Ze heeft gelijk, dacht Jonny. 't Zou alleen goed worden, als Marieke mee kon doen aan 't werk voor de eetzaal.

Dat geen daar vroeger aan gedacht had, Marieke in hun bedrijvigheid te betrekken, zelfs niet in het eenvoudig tombolawerk dat voor de kunstavond noodig zou zijn.

Ze hoefde niet eens te zoeken. De weg wees vanzelf; en ze zei: „Teekeningen kan Marieke geven voor de kale muren van de zaal. Da zal ze geren doen ook."

„Maar dan niet met verf, Jonny," remde Lieva, vooraf al beangst voor de propere lakens en beducht voor het vele assisteerwerk, dat haar de penseelen en de bakjes gaven.

„'t Is ne goe gedacht, Jon," glunderde Mariët en ze knikte toegeeflijk naar Lieva: „Pastel, da kan ook goe, ewaar?"

„Als 't dan maar geen engelkes of devote nonnekes worden," zei Pol, „want daar en moeten ze in de wijk nie van hebben. Ze zien liever carnavalzotten."

„Da is niets voor Marieke," zei Jonny. „Neen, daar 'n is ze nie in opgevoed," be-toogde Pol plechtig. „Maar ge zoudt ze d'r aan kunnen gewinnen, als ge d'r voorbeelden van gaf."

Als Jonny dien avond op Marieke's kamer kwam, zei ze gewichtig:

„Gij hebt de opdracht ons tegen den naasten maand vier platen te leveren van verschillend formaat, zijnde de muurschilderingen voor ons eetzaal.

Ge zijt gansch vrij in de keuze van uw materiaal, maar de onderwerpen dienen naar den geest der keukenbevolking te zijn."

Marieke lachte. Het was vanzelfsprekend, dat bepaalde onderwerp. Dat hoorde bij de opdracht, lijk het aantal en de vorm.

Het was een taak die ze kreeg en niet de minste onder die der anderen. Ieder zou haar werk kunnen zien.

Jonny had gelijk; de platen moesten hooren bij de omgeving en het zou misschien gelukken.

Juist omdat ze zooveel van haar verwachtten, zou ze fleurig genoeg zijn plezante dingen weer te geven.

„Ge zoudt in folklore tijdschriften kunnen zoeken, of in ons sagenboeken," adviseerde Jon.

„Ja, da's ne goe gedacht. Daar zal 'k zekers wa vinden.”

Ze zat even stil, met 'n dun vingertje langs haar neus gelegd.

„Wa peisde van de tooverherder, Jon?”

„Ja, da kan,” knikte Jon, hoewel ze nie goe begreep.

Maar Marieke zag de platen al voor zich, bont van schoone koleur.

De wijvekes in helder boerenkleed tusschen 't gele koren en een onweerslucht dreigend daar achter. En dan op een andere plaat de herder met zijn witte baard en een leger van kabouters, met felroode kappen, lijk klapprozen tusschen het koren gegroeid. Ze bonden rap de schoven voor de bui kwam, binst da de vrouwkes verdoken zaten in het gras van den berm. Hun gezicht op de gekruiste armen.

„En 'k teeken ook de konijntjes van 't Ra-paillenbosch, die Rosse Pier ving en verstoppte in 'n kuip waar ze 's nachts mee uit wandelen gingen. Ja, 't wordt zekers goe,” en ze schrokte haar schouders van pure deugd.

„Da 'k d'r nie eer op gepeisd 'n heb. 'k Had dees maanden wel ne gansch sagenboek kunnen illustreeren.”

„Ewel ja, en dan was d'r van ons Marieke geen ons overgebleven en had ge mee Vader oorlog gehad, meiske. Allee, kruip in uw kussen en als ge nie braaf 'n zijt, bezorg ik u geen materiaal.”

Jonny zwaaide een groet en verdween op de gang.

Marieke bleef wachten op Lieva, want die zou zeker nog komen voor een nachtkus. Daar was ze Lieva voor om die ondanks alles traditioneel te geven.

Gelukig maar, want ze had het dees achternoen bedorven bij haar, binst dat ze nergens schuld aan had. En ze wou 't geren weer goed maken.

Als Lieva binnen kwam en zich plichtmatig naar haar heen boog met toegespitste lippen, weerde Marieke haar lachend weg.

„Zeg eerst of ge me ne draak vindt, Lieveke.”

„Maar Marieke, wat een woord.”

„Ewel ne kattineke thons, maar dan eene mee nagels, 't is daarmee. . . . Och, ge weet wel. . . . dees achternoen. . . . Ewel, g' en zegt niets? Waar peisde op?”

„Of gij mij soms geen draak vindt,” zei Lieva opeens, en ze bloosde, omdat ze niet gewoon was zoiets te zeggen.

„Maar Lieva, wa ne woord,” gaf Marieke weerom en ze trok haar hoofd neer en knelde

het tusschen haar armen.

„Nu heb ik den draak boven van 't Belfort naar beneden gehaald, maar wa is 't dichtbij ne lief dierke,” vleide ze, terwijl ze lijk een poes haar wang langs Lieva's haar streelde.

„Nu slapen gaan,” gebod Lieva, terwijl ze d'r haar glad streek.

„Hebt ge uw medicijnen genomen?”

„Neen, geef 't fleschke maar, dan zullen we ne pinteke pakken.”

Lieva schudde de kussens en trok de dekens glad en controleerde of bij Marieke alles gereed lag voor den nacht.

Dan draaide ze het licht uit.

Nu was het eerst heel donker, maar als ze lang bleef kijken, leek het of de nachtlucht steeds lichter groeide achter de zwarte kolossen van kerk en klooster.

Blauwig-zilver was het licht, als van een vreemde, zonlooze dag, die zonder wolken was.

De sterren keken uit het zachte blauw en de glans van de maan, die zeker boven het Oosten van de stad was opgerezen, lag gelijk sneeuwlicht op het leidak van het klooster en maakte de koepels van het koor wit, als waren ze in winternacht bevroren.

Er ging een enkele late meeuw voorbij, een bleeke schim in den schemer boven de donkere glanzing van 't water.

En hoog boven de stille stad begon het Belfort zijn urens slag te spelen.

Marieke lag met een tevreden gezicht te kijken. Ze wist wel hoe verkeerd ze was geweest, met haar verdriet om de vreugde van anderen en toch had niemand haar gestraft.

Terwijl ze haar handekes vouwde voor het avondgebed, bleef ze vertrouwelijk omhoog zien.

Ons Heer wist alles. En toen zij verkeerd deed, had Hij haar nog dit schoon werk willen geven. God, die het met haar aandurfde, trots alles en die haar de kleine kansen gaf, zoo goed als hij Vader voor zijn zware taak durfde zetten.

En ze bleef maar kijken naar den hemel, binst dat haar ziel in d'r oogen stond te lichten, als was ze zelve een sterreken van ons Heer.

Wij durven

door aqni v.d.torre

De centrale keuken

6

Binst dat Pol t' achternoen in de richting van den buiten reed, om bij Dominee een boek voor Marieke te halen, kwam hij een schoolvriend tegen, die in 't passeeren lachend riep: „D'r zijn wanzen in ulder keuken, Pol. 'k Ben der sjuust langs gekomen. 'ne Herrie man!”

Pol, remmend en ver achterover hangend op zijn velo, om te kunnen verstaan, binst de andere verder reed, keek onnoozel, door 't slechts half begrijpen van dit onverwacht gebeuren.

Dan, met een zwenk zijn stuur richtend, trapte hij rap voort.

Hij zou gaan kijken.

Wanzen, dat smerig, griezellig gedierte in hun keuken, waar ze allen trots op waren, omdat ze met mekaar d'r zoo schoon hadden doen worden.

Zou Vader 't weten? Vóór den noen was hij altijd in de wijk en in 't Roode-Kruisgebouw, maar als 't spreekuur gedaan had, wist ge nooit zeker in welke richting ge hem zoeken moest.

Er was belangstelling genoeg, zag Pol, toen hij de straat inreed. De werkloozen hadden al den tijd om van het gebeuren te genieten.

werkloozen had-
al den tijd om
het gebeurde te
nieten.

GERT
BLOEMHUIJ

Sommigen scholden, omdat zij natuurlijk weer met een oud huis waren opgeknaapt. Daar tierden die dierkes nu eenmaal geren. Maar anderen verweten het aan een groep Polen, die in de loodsen waren ondergebracht en zeker dat tuig hierheen hadden meegebracht.

Pol stutte zijn voet tegen de trottoirband en keek van af zijn velo door de ruiten, waar achter de propere gordijnen de zaal verlaten lag, met leege tafels, en doelloos aaneen gereide stoelen.

Aan de muren waren de aquarellen van Marieke. Hij kon ze vanaf de straat zien en hij herkende de voorstelling aan de kleuren. Al die roode vlekken op dat geel, dat waren de kabouters van de tooverherder en die bruine stolp moest de knip van Rosse Pier zijn.

„Joa, hij hêt hij uuk honger,” hoorde Pol plots naast zich, en omkijkend, zag hij hoe de groep hem met hatelijke nieuwsgierigheid opnam, voelend dat hij niet bij hen hoorde. „Wille 'k ik ou wa zeggen?“, merkte d'r een halfluid op. „'t Es 't jonk van den Wanzenkeunink. Joa, hij doe 't.”

Ze brulden met hun grove lachstemmen. „Diene Wanzenkeunink es ons dokter ewoar? Ewel, die is goê! We goan ne vlag veur 'm uutstêken, veur 't goê werk, da hij ons geleverd hêt. Hij es vrie op tijd uut de waik verhuusd, anders waren de beesten bai hem binnen gestuurd.”

Pol's gezicht verstrakte, binst hij zijn kaken opeen zette, om zijn woede niet in scheldwoorden naar buiten te laten gaan en hun daarin gelijk te worden.

Wanzenkoning!

Dat was Vader, die zich kapot werkte voor hen, alsof hij geen armendokter was, maar voor elke aan hun besteedde zorg, apart betaald kreeg.

Pol zette zich af tegen het trottoir, vinnig trappend, als om aan zijn drift uitdrukking te geven.

Dominee was in de kleine bloemkas bezig de cyclamen te verzorgen, toen Pol den pastorietuin in kwam. Hij stond er breed in zijn ruime huisjas en op lage slappe schoenen voor de bloembak. En binst zijn hoofd luisterend omzag, tastten zijn handen voorzichtig koozend rond de zuiver witte bloemen.

„Da doe mij deugd, u ne keer te zien”, knikte hij. „'k Zou sjuust in huis gaan voor ne taske

204

Dominee was in de kleine bloemkas bezig de cyclamen te verzorgen.

G.B.L.

thee. Of hebde meer goesting eerst de planten te bezien?"

„k En heb geen hoveniersaanleg“, hoofdschudde Pol.

„Maar 't is ne plezant bedrijf. Als ge ne paar uur diep peizen achter u hebt, is 't goê hier uit te rusten. 't Is ne schoon en gemakkelijk werk.“

„Ja“, knikte Pol diepzinnig. „Gemakkelijker dan zielen uit de hel te halen, ewaar?“

„Wa meende?“ Dominee keek op.

De tegenwoordige jeugd durfde veel zeggen. Maar als hij Pols lachje zag, waarmee hij zijn grimmigheid maskeerde, geloofde hij geren, dat 't niets te beduiden had.

„Zouden ze d'r wel uit willen?“ verdedigde hij zich zwak. Ze luisteren wel geduldig naar n' predikant, maar ze leven op dezelfde wijs voort“.

„U hebt ons toch op catechisatie geleerd: „Dwing ze in te komen!“ troefde Pol.

Hij had er goesting in, eens iemand danig dwars te zitten, nu zooveel dingen hem dwars zaten.

„Ge hebt uwen les serieus onthouden“, glimlachte Domine goedkeurend, als tegen een klein kind, dat een prijs verdient.

„O, waren het eigenlijk alleen maar schoollessen?“ 't Sarcasme drong door tot in zijn stem en Dominee keek weer argwanend op. En tegelijk trof hem iets in Pol. Had hij ook iets van de kracht, die zijn Vader had, om iemand om bestwil te kunnen dwingen?

Hij kende wel een rij jongens, die 't avond op z'n catechisatiebank zaten, maar hij kende ze niet van binnen uit.

Ze smeten met stoelen en maakten lawijt voor hij binnenkwam, maar als hij achter zijn tafel zat, gedroegen ze zich tamelijk behoorlijk.

Zoo waren alle jongens geweest, ook die van dertig jaren terug, uit zijn eerste gemeente. En hijzelf zou in die stabiele houding niet onderdoen, zijn leer bleef stereotiep bij den goeden God uit de gouden eeuw.

Pol, die zwijgend veel van Vaders belevingen wist te ontdekken; die 't avond naar de gazette greep en de nood in de wereld dagelijks zag groeien, kwam al in weken niet

meer luisteren naar 't verhaal van Dominees zoeten God, waar terwille van de mode een crisiswoord aan vastgeknoopt werd.

De Held aan een kruis; de Schepper die Zijn wereld draagt met haar nood en haar glorie, dat zou de God geweest zijn waarmee die jongen 't zouden aandurven, ook nú.

Maar Dominee zag het niet. Hij kon slechts even benaderen, dat dees jongen als hij God leerde liefhebben misschien meer dan hijzelf de durf zou hebben, anderen naar Christus eisch te dwingen en hij zei plots:

„Ge moest Dominee worden, Pol.“

„Ja“, knikte Pol en hij omving met wijde blik en smalle spottende lippen het rijke huis, dat tusschen zwarte mastebomen in den stillen winterhof stond.

„Ja, 't en zou nog zoo zot nie zijn.“

„Gaat ge nu mee ne tas thee vatten?“ vroeg Dominee, z'n kraag opzettend.

„Ewel ja 'k, geren.“

Pol liet zijn grimmigheid bij de onschuldige cyclamen achter en stapte neven Dominee op het huis toe.

„Ik kwam u een boek vragen, voor Marieke. U had het haar beloofd.“

„'t Doe 't. n' Oud werk mee vele versieringsmotieven.“

„Kan ik het mee naar huis dragen?“

„Ewel zekers. Ja, da Marieke kan schoon dingeskens maken, ewaar? Ze had eeuwen vroeger moeten leven, dan had ze als nonneke veel werk gehad mee de getijdenboeken.“

„k Ben content, da Marieke nú leeft“, lachte Pol, anders en hadden wij d'r nie eens gekend en dan hadden we meer gemist, dan wa printjes uit ne gebedenboek.

Als Pol naar huis weerom reed, hoorde hij duidelijk in zijn herinnering Dominees woorden: „Ge moest Dominee worden.“

Hij glimlachte.

Stilzwijgend nam ieder aan, dat hij rechten studeeren ging. Ze schenen hem daar nog al geschikt voor te vinden. 't Gaf ook een presentable titel. Ieder leek toch van oordeel,

„dan had ze als nonneke veel werk gehad met de getijdenboeken.“

G.B.L.

dat het pleiten voor een of ander neurastheniek wijveken, eerbaarder was, dan gezant te zijn van een Kruiskoning.

„t Leek d'r ook naar", spotte Pol, terwijl hij terug dacht aan het vredig tuintooneeltje, veilig afgesloten van de plaatsen waar de menschen zich een hel schiepen.

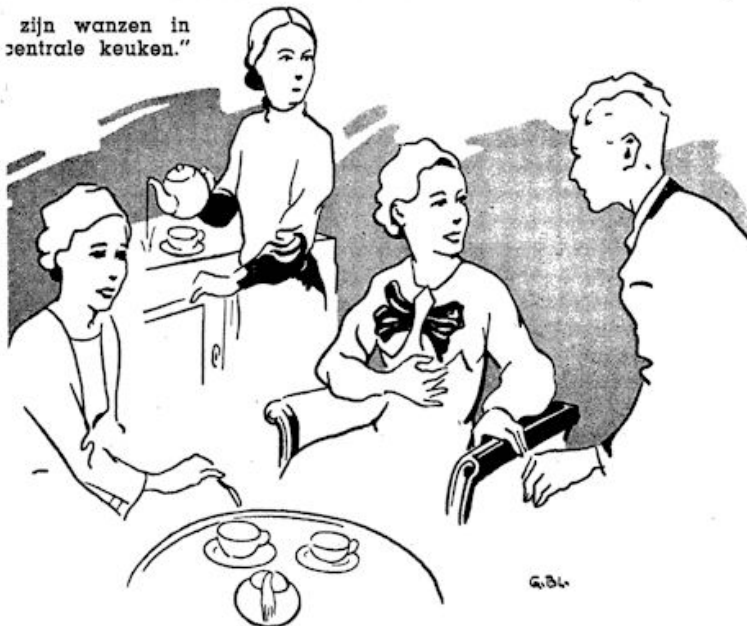
Maar er waren ook anderen. Hij had d'r eene gehoord, die zelve iets van de oude profeten leek in zich hebben. Hij herinnerde zich er veel van en 't gaf hem opnieuw het verlangen, ook zoo te zijn. En seffens wist hij, dat het mogelijk moest zijn, ook die anderen te leeren verlangen bij Christus te mogen hooren. Hun schampere lach om te zetten in deemoedige verheerlijking. Het bestond voor hem; hij had zelf dat critisch lachje voor de zwakke moraal, maar daarneven voelde hij nog de eerbied beven in zijn jonge ziel, als hij in zichzelf de eens beluisterde woorden herhaalde: „Hoor Israël, want de Heere Uwe God is een eenig Heer!"

Daar rees een krachtmensch in zijn herinnering, een die midden tusschen de menschen stond en niet wijken zou van zijn post, al sloegen ze hem neer. Driftig trapte hij zijn velo voort. Zijn rug rechte zich en zijn oogen keken uitdagend de wereld in.

Het begon hem aan te trekken dat werk. Vooral omdat het zijn durf vroeg en zijn gereede kracht. Maar onbewust was er ook het lokken van een verre stem, en begon, in den nood, die in dees dagen op hem toe gedrongen was, de Kruisgod dieper beteekenis voor hem te krijgen.

Jonny was juist van college thuis gekomen en schonk voor 't dressoir thee in, terwijl

zijn wanzen in centrale keuken."

Lieva en Eline, die gewinkeld hadden nog over 't geziene napraatten. Toen zwaaide Pol de deur bruusk open en alleen zijn hand uitstekend naar Eline voor een groet, zei hij seffens: „D'r zijn wanzen in de centrale keuken."

't Klonk als een oorlogsverklaring en het bracht bijna even groote ontsteltenis.

„Zijde zot?" vroeg Jon, in haar verbluftheid een plets thee morsend op het dressoirkleed.

„Nee 'k, d'r zijn wanzen!"

„Pol toch", zei Lieva streng. „Hoe kunt ge dat zoo maar zeggen. Wánzen!"

„Nu, hoe noemde ze dan mee d'r Zondagsche naam?"

„Anasa trista", boog Jonny en ze zei het plechtig, alsof 't de naam van een graaf was.

„Maar 't zijn toch onvervalschte wanzen", zei Pol, die aan de werkelijkheid geen afbreuk wenschte te doen.

„Shocking", zei Eline en ze legde met een preutsch mondje en omzichtig gebaar haar petit four op het schoteltje terug.

„Weet vader het al?" vroeg Jon en haar stem klonk spijtig om de teleurstelling, die het voor hem vooral zijn moest.

„Vader is daar juist", wees Lieva, die de rand van de autokap langs het venster glijden zag.

Hij kwam even binnen om te telephoneeren.

„Weet u 't al, van ons keuken?" vroeg Pol.

„Ja, da zijn toch dingen ewaar," zei Vader kort. „Enfin" en hij trok even bruusk zijn schouders op, alsof hij iets afschudden wou.

„Vooruit maar weer!" en naar het toestel loopend, gaf hij het nummer.

Ja, Vader zou zijn eigen ook nu uitsloven, wist Pol, en denkend aan de opgevangen spotwoorden, zei hij ruw: „Laat z' allemaal stikken."

Vader had zijn gedachten niet kunnen volgen en meenend dat hij op de wanzen vergramd was, knikte hij hem toe: „Da zullen z' ook. Drie dagen in het blauwaas, en dan 't lokaal uiltuchten. De menschen moeten hun porties dan maar aan 't wijkæbouw afhalen. Eten 'n kunnen ze daar nie, d'r 'n is geene ruimte voor.

„Ge hebt goën kans, da ze d'r in heel en gansch nie meer in willen", opperde Jonny.

„Ja, daar heb ik ook schrik voor", zei Eline begrijpend. Zij zou daar tot geen prijs een hapje binnen krijgen.

„Afwachten", zei vader, die staande thee dronk. „En als ze d'r schrik voor hebben, ewel, dan gaan wij er mee malkander dineeren."

Eline lachte uit beleefdheid, Dokter kon dat toch niet meenen, dacht ze.

Jon had gelijk gehad. De menschen die eerst hun keuken als een feestzaal hadden beschouwd, hadden na het ongewenschte wandelenbezoek alle animo verloren. Zooals ze het eten voor hun zieken mee uit de keuken naar huis dragen konden, zoo wilden ze het insgelijks voor zich zelve. Ze ontzegden zich het plezante samenzijn in het vroolijk lokaal, dat een lange arbeidslooze dag breken kon. Liever gingen ze mee hun pannekens in een lange root op wacht staan.

„Ze zijn zot”, zei Pol toen ze er aan tafel over spraken. „Vader, laat ons d'r naar toe gaan, dan kunnen ze zien da wij d'r geen schrik van hebben.”

„Nee, 'k zal Juul vragen of we daar mee de studenten nie ne keer eten kunnen”, stelde Jon voor. „Zou da gaan Vader? Morgen noen, bijvoorbeeld?”

„Ze zullen zeggen da ge 't eten van de Sociale Hulp op maakt”, lachte Vader.

„Nee, we zullen betalen en 't geld komt in de kas. Is tien francs genoeg? Ze betalen d'r in 't Studentenhuis acht.”

„O, maar dat kunt ge toch van de studenten niet eischen”, vond Lieva, die Frank de Broedelaere onder hun groep wist.

„Da zullen we zien! Maar u moet het vooraf in de keuken doen weten, Vader, anders en laten ze d'r ons nie eenskes binnen.”

Den volgenden morgen, terwijl ze voor de microscoop in een zonnige nis aan een onwillig dekglasje te peutenen zat, zei Jon: „'k Heb ne nieuwke, Mariët”.

„Da's plezant.”

„Nee, 't en doe nie. D'r is ne malheur mee ons schoon eetzaal. D'r was vies gediert en nu 't gereinigd is, 'n komen de menschen nie terug.”

Jon keek achterom, of de professor nog niet uit zijn bureel gekomen was. De praeparator in z'n witte jas en z'n klak nog boven zijn monter gezicht, kwam met een bak pieren, om de schildpaddekes te tracteeren.

„Jef,” riep Jonny hem, „zal de professor rap afkomen?”

„'k En peis toch nie,” hoofdschudde Jef. „De professor is daar sjuust mee ne vreemde menier binnen gegaan.

Maar 'n kan de iefrouw nie voort doen? Thons gaan 'k heer professor iest ruopen..” zei hij bereidwillig.

„Bewaar me, Jef. Gun me mijn vrede.”

Zich naar Juul keerend, die boven een aquarium de bloedzuiger aan 't kunstjes leeren was, zei ze: „Juul, luister ne keer. Allee Juul, rap”, wachtte ze ongeduldig, omdat hij genoeglijk wachtte tot een donker glibberlijke tusschen een wierlaag heengegleden was.

„Wa is 't, meiske”, zei hij genadig, met de handen in de zakken van zijn fijn grijs pak, op de nissen afkomend, waar ook de anderen zaten te werken.

„D'r zijn wanzen in Vaders eetzaal geweest, Juul. En de menschen hebben geen goesting meer, d'r weer heen te gaan.”

„Ewel, da's stom natuurlijk. In d'r eigen kotten loopen en springen misschien nog viezer dierkes rond.”

„Ja, maar Juul... Ziede, 'k peis als wij d'r ne keer mee de studenten dineeren gingen, dan zouden ze d'r toch geen schrik meer van hebben?”

't Was al ruim tijd voor de les en er waren al veel studenten binnen, die meeluisterden.

„'k Heb d'r van gelezen in de gazette,” zei Frank. „'t Is danig spijtig voor uwen Papa, Jon.”

„'t Is dat,” knikte ze. „Zoo daarmee, als we maar één keer toonden dat wij 't goe vinden in da kot, thons zullen ze sebiet terug meedoen en den aard wel krijgen.”

„Ewel ja!” stemde Mariët gretig in. „We gaan uw gedacht seffens doen. 'n Kunnen we d'r dees lees niet voor brossen?”

„Ge zit al in de kevie, thons 'n laat Jef u nie meer vliegen”, lachte lange Gomaar, die neven haar stond.

„'t Is rond den tieren; de hutspot en is nog nie eenskes gaar,” zei Jon.

„Maar laten we dees noen mee malkaare gaan. Ge moet toch ievers eten, ewaar?”

terwijl ze voor de microscoop zat.

G. D.

Wij durven

door aqni v.d.torre

De centrale keuken

7

Durft gij, Mariët? D'r zijn immers geen dierkes meer te vinden." „Kind, ik beloof u, al kwam d'r 'n gansch wanzenleger op me toegekuierd, binst ik voor mijn telloor mee hutsepot zit, 'k en zou geen spier vertrekken, behalve m'n kauwspieren dan."

„Maar ze zijn toch dood?" vroeg Juul voor alle zekerheid.

„Pierdood. En als d'r eene goesting krijgt om terug beginnen te leven, leg 'k hem aan een zeel voor gij uw voeten binnen de keuken zet," beloofde Mariët met een schamper lachje.

„En we eten?" vroeg Gomaar.

„Hutsepot mee worst!" zong Jon en ze klakte met haar tong, lijk ne bakvisch voor ne plombière zou doen.

Toen de jongens eenmaal besloten waren, voelden ze zich verplicht zelf het roer in handen te nemen.

En om de anderen te winnen voor de zaak,

die nu hùn zaak geworden was, maakte Juul enthousiast propaganda.

Jonny wist wel dat het nu gelukken zou.

Als Juul voorop ging en de verwende Frank het aandurfde, dan zagen de anderen er geen onheil in.

Ze vatten het seffens als een grap en als om twaalf uur het college gedaan had, trokken ze in optocht naar de verre wijk.

De studentinnen hadden ook mee gebouwd aan het plan, maar aan de verwerkelijking kwamen ze niet toe.

Dat was nu echt alleen iets voor Jonny en Mariët, zei hun hautain lachje toegeeflijk. En als ze hun neuzen gepoederd en hun gelakte nagels geinspecteerd hadden, trokken ze naar hun restaurant.

„Laten we langs ons huis gaan, Juul," vroeg Jonny. „Als Pol thuis is zal hij mee willen gaan. 't Is een klein affaire."

Ze liepen zingend de kade op. Lieva zag ze komen en hield zich schuil in de hal, binst dat Trese op Jonny's bellen opendeed.

„Nee, 'k en hebbe Pol nog nie gezien, iefrouw", hoofdschudde Trese.

„Maar gij gaat toch niet mee, waar Jonny?"

vraag Liva, bij voorbaat verontwaardigd, omdat ze wel wist dat het toch Jon's bedoeling was.

„Gij, tusschen al die studenten!"

„Poeh!" blies Jonny. „Daar heb ik den ganschen morgen tusschen gezeten en toen waren d'r nog vèèl meer.

Shocking, ewaar toch?"

„En ze zingen," zei Lieva, alsof dat in den crisistijd verboden was.

„Ja", knikte Jonny opgewekt. „Plezant he? En seffens haalt Gomaar z'n trekharmonica als we langs zijn kot gaan.

Vaders keuken wordt ne feestlokaal, zulde ge morgen van lezen in de gazette."

Ze was met een sprongetje de stoep af, terug op straat en liep met de anderen voort, na een vroolijke handzwaai naar Marieke, die

De jongens aten met verheerlijkte gezichten.....

met lachende verwondering hen voor het bovenraam nakeek.

Het volk, dat koppig had staan mokken en schelden voor de opnieuw geopende keuken, zonder er in te willen, grijsde toen het de studenten zag binnengaan.

Sommigen waren aan 't grommelen, omdat die gojems nu ook nog het eten zouden opmaken. Maar toen ze zagen dat elk aan de controle 10 frs. betaalde, zwegen ze d'r van. De serveuses vonden 't plezant wat werk te krijgen.

Ze hadden er al den heelen morgen naar uitgezien, sinds de dokter geweest was en over deze mogelijkheid gesproken had. Ze hadden er bij 't vullen van de eetketels op gerekend.

De jongens aten met verheerlijkte gezichten, als waren ze in de Arabierenhemel beland. Ze zongen nog tusschen twee happen in en Gomaar trok en duwde verwoed z'n harmonica uit en in de plooiën. De zaal werd vol vrolijk lawijt en de meiskens bij het buffet dansten.

Dat konden ze buiten niet werkloos aanzien. Ze wilden meedoen. De jongeren het eerst. En toen kwamen ook de ouderen, hun verfrommelde kaartjes bruusk door het controleloket schuivend. De meesten hun verlegenheid, omdat ze zich toch gewonnen gaven, achter norsche gezichten en onverschillige gebaren verbergend.

't Werd zóó druk, dat de serveuses het niet bijloopen konden.

De jongens, die er plezier in kregen, namen het werk over. Ze droegen de leege kommen terug en vulden ze bij de enorme ketels.

Jonny zat voor een telloor, dat ze niet leeg krijgen kon, omdat de hutsepot zoodanig vet was. En ze keek lachend naar Frank, die uit een ketel Juuls kom vol schepte, met een beweging alsof de pollepel de roerriem van zijn werry was.

„Frank zie d'r rood van“, zei Mariët.

„Ja, van beduusdheid en van de warme smoor“, knikte Jonny.

Als hij even uit zijn werk naar haar op zag, keken haar oogen hem ondeugend aan, maar ze spotten niet.

Hij voelde het kameraadschappelijke in haar leutig meelevend kijken, en hij knikte lachend terug.

„Hij 'n is toch gene kwaai“, voedde Jonny haar eerste waardeerende gevoelens voor een Broedelaere-lid.

En Frank, die Lieva geren zag, maar toch schrik had voor al die andere resolute dok-

.....Z'n ik ne hond thons,....

teursmensen, peinsde boven de wijde ketel, dat hij 't misschien toch probeeren durfde. Hij raakte er zoo in, dat hij z'n pollepel in de hutsepot steken liet.

„Hé Graalkoning, schep ne keer voort,“ porde een wachtend student hem.

„Ja, die Frank mee zijnen wonderketel. 't Is sjuust nen Graalkoning“, lachte Mariët. En de anderen, die het ook gehoord hadden, wisten seffens, dat het Franks nieuwe naam zou zijn, als een herinnering voor hen allen aan dit zonderling festijn.

Er stond een schunnige man op de stoep te schelden tegen de gesloten deur, toen Jonny met haar clak in de hand en haar mantel open gewierd in haar vloten gang, de kade overstak naar huis.

Met een venijnigen blik en een lange vloek keerde hij zich om en botste boosaardig met zijn kapotte schoenbonken de treden af.

„D'r ou nie in loaten. Z'n ik ne hond thons, ik?“ hoorde ze, langs hem loopend.

Ze zag zijn verziekt en verzwendeld gezicht. „Wat zou 't voor 'n geval zijn en zou Vader d'r nog wat van kunnen maken?“ vroeg ze zich af, binst dat ze, zich wijselijk verduikend in 't portiek, aanbelde.

Lieva deed zelf open.

„Is hij weg? Hij had het spreekuur in 't wijk-

gebouw gemist en nu komt hij nog 't achternoen naar hier."

Ze keek angstig de straat op.

"We moesten de zij-ingang voor de fonds- en armenpatiënten laten maken", zei ze verstoord.

"Frank de Broedelaere kwam juist met 'n boodschap van Eline en als 'k hem uitliet, stond d'r zoo 'n patiënt op de stoep."

Ze had zich vreeselijk geschaamd, dat Vader zúlke menschen behandelde, wist Jonny en ze zei schamper: „Ewel ja, voor Vaders afdeeling zoo'n soort Lazarus-poort en voor d' uwe ne triomfboog. We zullen seffens n' ontwerp maken."

"Gij explikeert de dingen altoos veel scherper, dan ik ze bedoel", verweet Lieva.

"'k Zij ne draak, ewaar? Geef me subiet ne tas thee, thons word ik lijk ne duiveke."

Roerend in haar thee, binst ze zich behagelijk in een crapeaud met kussens had genesteld, lachte Jonny fijntjes: „Ewel, Lieva, wa had uwen Frank hier van doen? Waar 't ne commissie die Eline nie volbrengen kon?"

"Eline is naar Brussel", zei Lieva onschuldig. Maar Jon zag hoe ze bloosde en haar gezicht tot onverschilligheid trachtte te dwingen, terwijl ze voortvertelde, dat Frank hen mee gevraagd had naar Antwerpen 't ende van de week, om naar Wagners „Tristan en Isolde" te gaan luisteren.

„Ze zijn danig plat, Jonny".....

„Da's ne goe gedacht! Die Frank valt mee, 't is da wa 'k zeggel" knikte Jonny, blij met 't vooruitzicht.

"We moeten het Vader nog vragen" remde Lieva. En nu ze Jon in zoo'n welwillende stemming had gebracht, ging ze rap voort, over haar kleed voor dien avond, en haar kapsel waarover ze bleef weifelen, of ze het friseeren, of doen watergolven zou.

"Vader, behandelt u monsieur Dutremont nog altijd?" vroeg Jonny, toen Vader te zessen thuis kwam.

"Ja, wa wilde daarmee?"

"Hij is stijf rijke, waar Vader? Zoude hem dan 't ende van 't jaar nie ne honderd francs meer kunnen rekenen en Lieva en mij dees week naar Wagners „Tristan" in Antwerpen doen gaan?"

De Broedelaeres hebben ons mee gevraagd in hun auto, Vader.

U zegt ja, ewaar? 'k Heb d'r zoo'n goesting naar. 'k En hoorde 't nog nooit nie."

"Da's toch barbaarsch", glimlachte hij.

"Meende u mijn muzikale onbeschaafdheid, of mijn aanval op Dutremonts brandkast?" vroeg ze.

Vader stond met opgetrokken wenkbrauwen over zijn jaszakken te strijken.

"Ze zijn danig plat, Jonny", beduidde hij.

"En de plaats en zijn kostelijk. Maar 't is schoon ewaar? 'k Zou zelve ook geer willen. Ewel, voor dees keer thons," gaf hij toe.

"'n Ga gij ook nie mee?" vroeg Jonny verleidelijk.

"Neen, och neen 'k, 'k heb weeral avond-dienst."

En dan Marieke, dacht hij in een laatste afwering. Zij zou ook wel meewillen; nu weet ze dat wij samen niet kunnen.

'n Schrale troost, spotte hij voor zich heen.

"Weet Marieke 't al?", vroeg hij.

"Neen ze. Maar ze zal content zijn mee onze dure kaarten. Ze kan nu sebiet „Sanctos" van Bach op de pathfoon koopen; die had ze zoo geer."

"'t Is goe", knikte hij. „Zorgt gij da de plaat hier is 't avond, als gullie naar Antwerpen gaat. Dan geven wij ook ne concert."

Ze ging het seffens vertellen aan Marieke, die al wist, dat ze bij iedere plezante gebeurtenis in 't gezelschapsleven, de entréekaart, juist gelijk de anderen, uitbetaald kreeg, om daar haar eigen leventje mee te versieren.

Als Jonny boven kwam zat Marieke stil voor het raam uit te kijken.

Langs haar even gebogen hoofd lagen de

zachte haren lijk een zijden kapje, dat in haar tengere hals sierlijk opkrulde. Ze had haar dun pollekens saamgelegd en de gespitste vingers steunden licht haar kin. Zoo zat ze, met haar zachte oogen onder de hooggetrokken boog der wenkbrauwen te zien naar het spel van meeuwen, die wolkenwit langs 't zwart convent gevleugeld kwamen. Onder de watervlakte vlogen hun spiegelbeelden lijk schimmen mee, totdat de vogels rap hun vlerken vouwend, hun ranke lijvekes hoog op de golven deinen deden. „Ons Botticelli-kind“ dacht Jonny met een zachten glimlach. Marieke knikte content, toen Jon haar verhaal deed.

„Ewel?“, vroeg Marieke

't Zou weer een gezelligen avond geven. Misschien haalde Vader haar benee, als ze goed was en hij niet aldoor weg hoefde, Dan schonk Trese thee, terwijl zij een Gregoriaansche plaat deed draaien. Want die hoorde Trese geer, dat durfde ze rechtuit zeggen, omdat ze er mee vertrouwd geworden was, door de koorzang in de kerk. Marieke vond het monotoon. „Sanctos“, zou voller zijn. Hoe kon 't ook anders. Het vulde gansch de kathedraal waarvoor Bach het schiep. Trese zou d'r devoot naar luisteren en Vader zou echt meegenieten, lijk zijzelve. Als ze dan maar benee komen mocht. Ze had zoo'n hinder van haar been bij 't opstaan. Vreemd was dat. 't Zat al lang in d'r voet en nu begon het in haar knie ook erger te worden.

Jonny stond voor het raam naar een groote Rijnaak te zien, die langzaam z'n loq lijf door het water voortbewoog, toen Marieke vroeg: „Van Moeders ziekte en van da, waar ik voor in m'n bedde liq, hebde daar al veel van gezien op de universitee, Jonny?“

„Zoo uit de verte, ewaar“, gebaarde Jon vaag.

„Ge hebt d'r danig veel verschil in,“ wist Marieke. „Maar in uw beenen en kan 't toch nooit nie kruipen, da zegge 'k maar“, lachte ze.

Jonny vloog d'r subiet in.

„O jawel,“ zei ze argeloos. „Da kan heel zekers.“

„En wa doen ze dan mee u?“ vroeg Marieke, maar ze lachte niet meer, een koude huiver maakte haar stem plots stroef.

„U ne paar nieuw beenekes geven“, knikte Jonny.“

't Was bittere waarheid, maar 't klonk lijk een grap.

„Gij zegt maar wat“, zei Marieke teleurgesteld.

„'k En doen. 'k Meene...“ Maar als ze omzag, haperde ze.

Mariekes dringende vraag-oogen en haar hand, die boven de spreij langs haar been tastte, deed haar met vele, plots opduikende herinneringen iets vermoeden.

„Ewel?“, vroeg Marieke.

„'k Meene, dat 't niets te beteekenen heeft“, vulde Jonny aan, haar schouders optrekkend.

„Had gij ook iets mee uw beene?“

„Ja 'k“, bekende Marieke klein. „Maar 't is rheumatiek misschien, 'n peist ge da ook nie?“ Ze lachten beiden, elk met hun eigen masker voor.

„We gaan 't Vader vertellen“, besliste Jonny. „Hij helpt u d'r seffens af, da 's zekers.“ En na even innig haar gezicht langs Mariekes zijg haar gestreeld te hebben, ging ze naar beneden.

Ze hadden hun Wagner-avond gehad, al vlug gevolgd door de viering van Eline's naamdag.

Binst ze, de avond dat ze bij de Broedelaeres was, het als een nieuw spel beschouwde, zich bij hun serieus genomen poppenleven aan te passen, vlotten zulke bezoeken wonderwel.

Frank durfde zelfs kameraadschappelijk worden en dit maakte — zonderling voor wie 't verband niet zag — dat ook Lieva bij Jon meer vertrouwelijkheid zocht.

Juul was er ook te vinden.

't Was plezant te zien hoe hij Eline plagen en begekken kon. Ze bloosde en ze lachte maar, omdat ze zich niet gewiekt kon verweren. Ze was met haar dames-maniertjes toch een echt kind nog, dacht Jonny en ze lachte toegeeflijk mee.

Wij durven

door aqni v.d.torre

Marieke

8

De dagen gleden tusschen werk en genoegens rap naar het voorjaar toe.

In de bloembak op Mariekes kamer hadden de crocussen hun kelken opengeplooid, felgeel lijk een lichte keersenvlam en zuiver paars, als Franciscus' kleed op het glas van de koor-kapel.

Haar oogen genoten van de kleuren, die in het eerste dagelicht begonnen te leven en 't avond in de schemering werden uitgedoofd. En van de meeuwen genoot ze, die langs zeilden, wit, als uit sneeuw geschapen.

Soms ging Treze ze voeren, voor de balie langs het water. Dat gaf een feest.

Lange Treze stond dan schriel en verkleumd in den winterwind langzaam de stukskens uit te strooien, binst dat de meeuwen schreeuwend kwamen toegevlogen.

Soms keerde ze haar beenig gezicht, waarover de strakke huid glom, naar het venster en glimlachte bedeesd.

„k Hà ik zeu viele stiksken oauw brôd,” zei ze, als een verontschuldiging, wanneer ze later bij Marieke boven kwam. „En de meeuwkes hè'n doanig honger, ewoar?”

Marieke kon niet weten, dat Treze de schoon meeuwkes, die het huis rondom vuil maakten, mijlen op de zee wenschte en dat ze alleen zuinig alle broodstukken spaarde, om haar een oogenblik plezier te geven.

Want Marieke moest liever niets meer doen. Zoo wilde het haar moe hoofd en haar slappe handekes en haar ziek geworden been.

Vader kwam vaak.

„'t Is daarmee, da ge nu eindelijk tijd voor mij zult hebben, meiske, da 'k u het werken verbied. Ge had zoo danig veel aandacht voor uw teekeninkskes, da 'k d'r sjaloersch op werd,” plaagde hij.

Hij kwam meest stil zijn patiëntenlijst bij haar maken, of de krant doorzien.

Als hij er maar wàs, en daar zoo veilig dicht naast haar zat, wat deed dat deugd.

Terwijl zij met haar aandacht van hem weg-droomde, kon hij haar over zijn werk heen met zijn doktersoogen scherp bezien. En 't was na zoo'n stille inspectie, dat hij een keer zei: „'t Wordt voorjaar buiten, Marieke. 'k Heb neven ne huizeken bij de dokken ne kastanje gezien, wiens knoppen al ras zullen bersten. Ge moest da toch ook kunnen zien, waar? Ewel, 'k ga ne keer aan ne professor

Schriel en verkleumd in den winterwind.

vragen, of hij weet, hoe we u dees zomer gezond kunnen hebben. Doe 't?”

„Maar u kunt het toch ook alleene,” zei ze, bedrukt en schuw voor zoo'n hoogen dokter.

„Tja, maar nie rap genoeg. 'k Ben ook maar zoo'n armen-dokterke,” knipoogde Vader.

Ze zaten aan het noenmaal op Vader te wachten, die na het consult den professor in zijn auto naar huis bracht.

Telkens gingen hun oogen van hun telloor naar het venster, tot ze daar eindelijk den rand van de autokap zagen langs glijden en seffens daarop het dichtslaan van het portier hoorden.

Vader kwam dralend binnen. Zonderling bleek was zijn gezicht. Onder het donker haar was zijn voorhoofd vochtig van fijne zweetdruppels en een droeve vermoeidheid stond in zijn vreemd stille oogen.

Even bewoog een nauw merkbare trilling zijn smalle lippen; ge wist niet of hij gaan spreken of schreien zou. Maar dan legde hij met een korte beweging zijn hand op zijn oogen, als dwong hij het verdriet binnen zijn ziel terug en zei vlot, zijn stoel bij de tafel

trekkend: „Ewel, ge zijt bekans gereed. 't Is ook subiet spreekuur, zie ik.”

„'t Doet,” knikte Jonny, op haar horloge kijkend.

En weer viel er een stilte, waarin ze allen wachtten, met de messen en vorkets doel- loos in hun nerveuze handen.

„Ja,” zei Vader, die de stilte verstond. „Ja,” en hij keek naar Jonny, of ze 't niet raden zou en zoo hem met zijn woorden helpen.

„Kan 't mee medicamenten weer goe worden?” tastte ze naar een begin.

„Neen,” hoofdschudde hij, en hij vouwde voor de tweede maal z'n servet op. „Neen, 't en kan zoo niet. 't Been moet d'r af, tot de knie.”

Ze zaten een oogenblik stil geslagen onder eenzelden schrik.

„Wanneer, Vader?” vroeg Lieva eindelijk.

„Naaste week.”

En weer bleef 't even stil.

Naaste week. Zoo dicht en onverbiddelijk bepaald stond het ontzettend gebeuren voor hen.

„Vader, peize u. . . .” vroeg Jonny aarzelend, binst dat haar oogen hem recht aanzagen.

Hij begreep waarop ze doelde.

Rustig hield hij zijn gezicht en vlak zijn stem, terwijl hij knikte: „Ja, 'k geloof wel da ze d'r doorkomen zal. Misschien zal het daarna zelfs heel en gansch goe worden, ja. . . . da eene alleens nie meer.” En nu gingen zijn oogen toch weer onzeker naar het witte ammelaken; want dat eene was zoo wreed leelijk voor een meiske, lijk zijn Marieke was. Treze bracht het dessert binnen. Ze had al bij voorbaat geschreid, zag Jonny en ze beduidde met een wenk aan Vader, of Treze 't ook niet weten mocht.

„Marieke gaat naaste week naar 't gasthuis, Treze,” knikte hij haar toe.

„Ach, 'k hè d'r al zeu lank op gepeisd, ik,” zuchtte Treze. „'k Hè d'r mijnen lesten vrien dag heel en gansch veur wezen dienen in de kapelle van Bavel. Den beêweg waar zes uren te vuut. Ach, 'k zoe zeu wijd ievers goan ik, as Ons Hierre wil, as 'k d'r mee deure helpen kos.” De tranen rolden rap langs haar groote neus en haar mond was een scheeve donkere gleuf tusschen de gespannen lippen. Lieva zag haar bijna geërgerd na, toen ze zich beschaamd weghaastte.

„Ze kon toch beter onthouden, dat wij nièt katholiek zijn,” zei ze. „Ze wordt d'r zoo danig vrij mee.”

Ze zagen haar allen verwijtend aan en Jonny vroeg zich af, of zij gedrieën bij mekaar al

zes uur gebeden hadden voor hun eigen Marieke.

„Wa zegt Marieke d'r van, Vader?” vroeg Jonny.

„Z' en weet het rechte nie. We hebben maar over ne kleine beenoperatie gesproken. We zwijgen d'r van. 't Gaan naar 'n ziekenhuis alleene, zal d'r al zorg genoeg zijn.”

„En als ne keer. . . .” peisde hij voort, „als ne keer. . . .” dan zou dat schrikkelijk voor- uitzicht haar laatste dagen vergeefs ver- donkerd hebben.

„Maar daarna!” zei Pol, die 't niet recht vond, dat d'r buiten uwen wil iets van uzelve ver- loren viel.

„Ja Vader, wat zegt ge dan?” vroeg Jonny. Hij zat daar onder hun jonge critische oogen, als een beklagde voor rechters, die wel de wet, maar het leven niet kennen.

„Da ik voor haar heb moeten beslissen en da 'k het beste gekozen heb,” zei hij zacht, maar vastberaden.

„'t Bestel 'n Houten oorlogspoot!” zei Pol plots fel en schamper.

„O Pol!” schrok Lieva.

Hij beet zich op de lippen en keek schuw naar Vader en dan naar de deur, weifelend of hij weggaan moest.

Maar Vader wist achter Pol's woorden het fel verdriet, dat zijnen wil niet dwingen kon en zei kameraadschappelijk: „Ja, da zijn toch dingen, ewaar. En da voor ons Marieke!”

Jonny zat onder tafel werktuigelijk over haar knie te strijken en zei weifelend: „Vader, 'k zou daarna toch altijd schrik hebben, da ge

da ik voor haar heb moeten beslissen. .

terug nare plannen mee mij had. 'k En zou nie meer zekers van u zijn."

„Neen, gij?" glimlachte Vader. „Maar als Marieke en ik malkaar geren zien, dan zullen we samen weten, da we nooit ne plan uitvoeren, da nie voor eene van ons het beste is. Zoo daarmee, als ge vertrouwen in malkaar hebt, dan hebt ge toch geen schrik? Zoo is 't toch, ewaar?" voegde hij er zacht, als tot zichzelf, aan toe, omdat opnieuw onder zijn woorden de onzekerheid was gegroeid, of dit besluit toch wel het beste was. Hij beduidde, dat ze danken zouden.

Stil was het, tot ze zwijgend opstonden, wetend van elkaar, dat dit geen dank was geweest, maar één zelfde bede, verscheiden alleen naar de eigen vorm, waarin elks ziel ze had gesteld.

Hun drukke werk droeg met de dagen veel van de eerste triestheid weg en voor Marieke kreeg de laatste dag zelfs iets feestelijks, toen ze in de huiskamer liggen mocht, waar Lieva met zorg van den divan een zacht beddeke had gemaakt.

„Wa zult ge 't rustig krijgen, Lieva," knikte Marieke. „Gene huistelefoon, die u plaagt en gene verfvlekken op uw propere lakens. Want luister ne keer, d'r is weeral een vlek, zoo ne dikke groene. 't Waar ne koleur om gras mee te schilderen."

„'k Zal wel probeeren 't weg te wasschen, waar?" knikte Lieva vergevensgezind.

Maar Jonny voelde zich driftig worden, om-

Binst dat ze Marieke aan haar neuske trok....

dat ze 't niet afdoende vond voor Marieke. Want het kon er immers niet uitgewasschen, dat wist Marieke ook wel.

Waarom zei Lieva dan niet eenvoudig, dat 't heel en gansch zoo erg niet was, zulk een klein pleksken op een groot laken.

Ze liep langs den divan, om naar de eetkamer te gaan en de kofferpathefoon te halen. Binst dat ze Marieke met een zot gebaar aan haar neusken trok, knikte ze: „Kom maar weer rap thuis, om de beddelakens te beschilderen, meiske. G' en kunt nie peizen, hoe 'n plezante droomen ik altijd heb, als ik onder ne laken mee 'n landschap van u lig te slapen."

Als Jonny de eetkamer inkwam, zag ze Vader op de pianobank, met de linkerhand blade-rend in „Wagner", terwijl zijn rechterhand accoorden uit de toetsen sloeg. Dan scheen hij iets gevonden te hebben en de muziek voor zich neerzettend speelde hij.

't Was een greep middenuit.

Ze was verrast en verschrikt beide.

Vader die nooit meer tijd vond om te musiceeren en nu hier zat, op dees avond....

De pathefoon stond neven de piano. Maar als ze het heftig gebaar in zijn handen zag en zijn vreemd verstrakt gezicht, dat wilde bedwingen wat daar in hem rusteloos om verlossing drong, bleef ze staan en nam, om zich een houding te geven, een tijdschrift, dat dichtbij bij het dressoir lag.

Haar ogen naar het opengevouwen blad, luisterde ze.

Ja, natuurlijk. Daar was het. Wodan die Brünhilde straft. Wodans hart wil het niet, maar zijn verstand zegt ja. Die weifeling, dat vooruit gaan en terug deinzen, dat haken en klagen. Het is zoo zwaar haar daar zelve neer te leggen op de rots. De muziek sleept en soms siddert door de zuivere klanken een onbeheerschte schreeuw, of een scheur in dat weefsel van smartemuziek gereten wordt. Muziek van een mensch in wiens ziel een smart bewoog, die hem over zichzelf in één deed krimpen....

Plots lagen zijn handen stil op de toetsen. Hij zag op.

„'k En kan 't nie meer, Jon," zei hij, met een moeilijken glimlach. „'t En was nie dat toch," hoofdschudde hij en hij boog zich naar de muziek. Liever wou hij van 't blad lezen en met zijn ziel luisteren.

Met de pathefoon en het platenalbum ging Jonny zacht de kamer uit.

Vader zat stil. Ook zijn oogen werden stil en volgden de noten niet meer, want vanuit de

als dirigeerde ze het gansche onzichtbare koor.

huiskamer klonk gedempt Mariekes muziek: „O Haupt voll Blut und Wunden...“

Met een zachten glimlach wist hij hoe Marieke daar nu devoot te luisteren zat, met haar kin in haar pollekens gesteund en haar ogen heel ver.

Dat was ook een offerlied, herinnerde hij zich plots, binst dat de muziek sterker werd, als een dringende aanklacht.

Christus, wiens verstand wel „neen“ zeggen moest, toen het offer gansch en onverbidde-lijk werd geëischt. Maar het groote Hart zei „ja“.

Hij sloeg de muziek dicht en zijn handen legden zich voor zijn oogen.

Dat ja werd weer gevraagd, altijd opnieuw gevraagd in elke daad waarin een Christen naar het beeld van zijnen Heer toe groeide. Hij wilde pleiten, omdat hij niet voluit ja zeggen kon op Gods eisch. Maar zacht zijn hoofd schuddend herinnerde hij zich Ibsens strenge woorden: „God vraagt alles of niets!“ Tusschen zijn vingers drupten tranen; de weinige zware tranen van een sterke ziel in nood. Een ziel, die geen antwoord heeft voor God.

Er klonken stappen in de hal; ze gingen langs de deur.

Hij rechte zich en draaide de pianolamp uit. Nog een wijle bleef hij wachten; dan liep hij door de donkere kamer naar de hall.

Zijn voeten waren vast, maar de weifeling was nog in zijn neergetrokken lippen.

Als hij in de huiskamer stond, zag hij Marieke naar de pathfoon gekeerd, rechtop zitten. Haar gezicht straalde en haar handen ge-

baarden, als dirigeerde ze het gansche onzichtbare koor.

„Uit de Mis van Bach, Vader! Gloria in Excelcis! Hoorde, hoe hoog ze gaat, die muziek? Hoorde die stemmen! Ze hebben de gangen gevuld en de galerijen daarboven.“ Haar stem liep met de muziek mee, feestelijk hoog.

„Ze gaan de ommevang rond, de ommevang van 't koor. Luister ne keer, Vader, hoe vol de koepels worden, tot hoog in de gewelven. Daar en is geen ende van, de gansche kerk is vol en nog is er meer geluid.“

Ze zei het in een zucht, als was ze er zelve weer opnieuw verbaasd over.

Meelopen, meedansen bijkans met dat zingend koor de ruimte door, waar de klanken opstegen en weer lijk een regen van de gewelven rond u neervielen, peinsde ze verlangend.

„t Waar schoon,“ glimlachte ze, toen het koor zweeg en de stilte zonderling suisde, als ruischten uit de verste hoogten van de kathedraal 't geluid der laatste echo's neer. Binst dat ze vermoeid haar vochtige handen langs het laken streek, zei ze: „Dees zang moete 't laatste zijn, newaar? Want dit was mijn lied voor Ons Heer.“

Vader, zich over haar heenbuigend, legde even zijn wang op haar zachte haar. En terwijl het heel stil bleef, en hij zijn pijn maskeerde met dit speelsch gebaar, sprak zijn ziel een duidelijk „ja“. Maar het was hem zoo zwaar, dat zijn schouders zich bogen, en een droeve vermoeidheid zich lijk een sluier over zijn oogen legde, binst hij naar zijn kamer liep.

Nonkel Free en zijne waterdierkes

9

Wij durven

door aqni v.d.torre

Als Jonny uit het laboratorium kwam en de lentelucht zoo wijd en vol van zonlicht zag, kreeg ze goesting in haar kano de Leye op te varen. Haastig liep zij de kade af en geraakte spoedig buiten de stad, waar, aan de Leyeboord, Tierlanfijns huizeken stond met lange klissen kloefen, geel en zwart en rood gepint, die aan een zeel langs de gekalkte muur te drogen hingen.

Ze droeg met den kloefmaker haar kano in 't water en peddelde rap van den oever weg, lang nagezien door Tierlanfijn, zijnen vrouw, en hun Gomaarke, alsof ze een Pooltocht ondernam.

Licht en vlug gleeed de kano met zijn slank, glanzend rood lijveken voort. De peddels sloegen stoer gelijkmatig op en neer, hun bruine scheppen blinkend van neerdruiwend water.

De zon had de rivier lijk een glanzend zilveren spiegel gemaakt, die door den wind in scherven was gebroken om zijn fonkelspel er mee te spelen.

Breeder, dan als men langs de boorden ging, leek Jonny de Leye, nu naast haar aan beide zijden het water strekte tot aan de randen van versch groene dulen en oud geel riet. En wijd daarachter lag de lentewereld. Weiden lijk mosvlakten tusschen strooken bloote aarde, geploegd en gerold, vlakten van fijn verpulverde grond, zacht grijsbruin als pastelkleur.

Van een dichtbijen neerhof kwam een koe in galop, met de steert overeind en het zeel sleepend tusschen de voorpooten. Hij snoof de lentelucht met zijn geheven snuit en sprong van leute om zijn eigen dulle vlucht. Achter hem aan, met d'r kloefen in de opgestoken handen en wapperende rokken, rende driftig een bazinneke.

Jon genoot. En seffens dacht ze aan Marieke, maar 't maakte haar niet triest meer. Nog een jaar misschien, overlegde ze en dan kon ze mee naar den buiten. In een boot, dat ging goed; maar als ze 't beugelbeen gewend was, zou ze ook midden door deze schoone wereld kunnen loopen.

En dan zou Tierlanfijns kloefenkot zeker ook haar kluizeken worden om uit te rusten bij vrouw Nele en Gomaarke.

Zelfs Nonkel Free — en die was toch professor — beschouwde het als zijn bijzondere wijkplaats, als hij met studenten er op uit-

getrokken was, om voorraad waterdierkes te halen voor de praeparaten.

Nonkel Free was verzot op die klein wezens in het water. Het leek in de vacans of hij het spel van zijn schooljaren herhaalde, als hij blootsvoets met zijn schepnet langs het strand waadde. En als hij te nacht door de beemden trok, om zijn geheime buit te zoeken, geleet hij een strooper.

Het was dees waterwereld, waarover hij heerschen wilde, waarin hij wetten zocht en de wording van gansche geslachten naging. Er scheen de laatste maanden iets gaande onder een groep van nonkels onderdanen. Die dierkes zochten het ook al buiten de veilige traditie en wilden een nieuwen vorm aannemen. Oom had iets bemerkt en hij trok vaak weg naar de vennen, waar veel materiaal was.

Tot in den nacht berekende hij.

Ze zou er weer eens t' avond heen gaan en meehelpen. Er was veel nota-werk bij, wat ieder kon.

Ze droeg met den kloefmaker haar kano in 't water.

..Zoodat ze gemakkelijk de zak kon vatten.

Tante registreerde de nota's over de weersgesteldheid, de watertemperatuur en de diepte met haar kloek handschrift.

Ze deed het accuraat, maar zonder een glimp enthousiasme.

En als oom, tegenover haar aan de groote tafel, soms grommelde, omdat hij zich gemist had, of uitbundig werd bij een goede vondst, trokken haar wenkbrauwen ook hoog en lachten haar lippen mee, maar vreemd koud, alsof er ijs in haar zat.

Jonny zag ze zitten tegenover elkaar, nonkel lijk een groot kind, opgetogen of vergramd over de handelwijzen van zijn waterkinderen, en tante met het gezicht van de rechtsgodin, die iemand weegt op haar onverbidde lijke schaal en hem te licht bevindt.

„Nonkel,” zei ze zacht en haar gedachten zochten zijn leven langs.

Hij was toch vriendelijk en zoo gewoon menschelijk voor zijn studenten. En toegeeflijk waar een wensch te vervullen viel. Al wat neven nonkels watergebied viel, behoefde ge hem niet te bevechten, dat kreeg ge vlot. Had dat geen waarde misschien en was zijn toegeeflijkheid een gemakkelijke achteloosheid; de manier om 't minst last van een toekomstige wereld te hebben?

Ze zat stil. Haar handen om de paddel.

„Tante,” zei ze en er was nu ook een liefkoozing in den naam van die trotsche vrouw, die misschien avond aan avond voorbijgezien werd door oogen, welke in gewijde aandacht zich naar 'n krieuwelend dierken bogen.

Langzaam hadden de golfjes de kano voort doen glijden over hun gladde ruggen.

Nu sloeg Jonny de paddels weer in het water en deed met strakke slagen het scheepke langs de vlakke scheren.

Ze wou niet te ver gaan, want straks tegen stroom op, zou ze niet zoo vlot vooruit komen.

Maar tot de tweede bocht wilde ze toch varen, ginder waar de huizekes stonden.

Daar waren dikwijls ook ganzen, dat was plezant. Spijtig, dat ze geen oud brood mee had.

Als ze de bocht binnenvoer, zag ze de ganzen op den lagen grasboord, waar het riet open plekken had gelaten.

Hun glanzende gedaanten zaten bol en breed op den drassigen wal en hun halzen lagen in zonderlinge draai neergeveld op het veeren kussen van hun eigen lijvekes, binst dat hun kop wegdook in de koestering van een warmen vleugel.

In de deur van „'t Vosken”, dat een café, een kruideniers- en bakkerswinkel gelijk was, zat een jong madammeke patatten te schillen, terwijl op den weg een kind aan 't hinkelen was.

Jonny richtte de boot naar den oever.

Een enkele gans rekte zijn hals al uit en kwakte met een schor slaapgeluid.

't Meiske keek ook op en als ze zag, dat het de roode kano was en 't mamzelleke, dat zoo plezant met de ganzen spelen kon, kwam ze rap naar het water geloopt.

„Heeft uwe mama nog pistolets?” vroeg Jonny, die honger had en ook de ganzen een stukske brood gunde.

„'k Peize 't toch,” knikte het kind, omkijkend naar 't laag winkelraam. „Hoevele?” vroeg ze, toen ze in den toog de broodbollekes zag liggen.

„Viere,” en Jonny wierp een franc op den weg.

Zich vastgrijpend aan de dulen trok ze haar kano dichtter aan den kant, zoodat ze gemakkelijk de zak kon vatten, die 't meiske haar bracht.

Ze begon stukken brood naar de ganzen te mikken.

Ze schrokken nu allen wakker en gachelden driftig; kwaad eerst, om dan, verbaasd over de goede gaven op beleefder toon, maar even luidruchtig voort te gaan.

Een paar schommelden den oever af en plonsden in het water. En rap kwam de heele troep, als ze rond zich het brood liet vallen. Ze deinde lachend in de lichte kano, die onschuldig door de driftige ganzen bepikt werd.

„Ge zijt d'r toch éene, gij,” zei 't madammeke, dat geamuseerd kwam toegelopen. „En thons zegde mijnen minsch nog wel, da d' iefrouw ne meiske van dien dokter es, die in den dokwijk wirkt.”

„Da heeft uwen mensch goe gedacht,” knikte Jonny, terwijl ze haar laatste stuk brood ver weg wierp, om de ganzen bij de boot vandaan te lokken.

„As d' iefrouw ne tas koffie vatten wil, thons wete mijnen toog, ewaar?” noodde 't madammeke gastvrij.

„Neen 'k. 'k Moet nu rap naar huis,” zei Jonny.

„Noaste keer thons. G'en moet u nie schouwen, gij. 't Manvolk komt ierst t' oavend.”

„Ja, naaste keer,” gaf Jonny toe en ze sloeg de peddel in het water.

Het wijde water en de dulen als gewasschen zoo glanzend groen; de blinkende witte ganzen en de bontgekleurselde huizekes, alles onder den diepen klaren hemel van feestelijk licht overschenen.

Ze zou het meedragen in haar herinnering en er Marieke alles van vertellen. Dat mocht, nu ze er niet meer tevergeefs naar te verlangen lag.

't Zou dan geen Botticelli-engelken meer lijken, als ze naar Tierlantijns kluis gestrompeld kwam, maar hun kleine invalide zou leven onder Gods wijden hemel midden in dees lentewereld en ze zou gelukkig zijn.

Als Jonny op een avond aan de groote vierkante tafel zat, waar nonkel Free breed-uit

statistieken rangschikte en tante met een handwerk bezig was, werd er kort en heftig gebeld.

„Juull!” zei Jonny. „Hij belt altijd alsof hij rap geloopt heeft en nu seffens in eenzelfden vaart wil binnenvallen.”

„Wie?” vroeg Nonkel, opkijkend.

„Uw assistent, heer professor,” antwoordde Jon met een eerbiedige stem, maar met ondeugende oogen.

„Ah zoo, jaë, we zouden over die tocht naar de vennen verder spreken. Ik vergat het u vooruit te zeggen, Leona.”

Tante was al opgestaan en verwelkomde Juul in de gang.

Hij kwam binnen, veel minder beslist en uitdagend, als hij gewoonlijk in 't laboratorium liep. En Jonny bemerkte blij, door zijn heimelijk knipoogen en zijn stevigen handdruk, hoe content hij was, dat zoo'n vertrouwd schepsel als zij, hier ook was.

Het was zoo'n genoeglijk werk, zoo'n reis naar den buiten ineen te zetten, dat ze allen in een vacantiestemming kwamen.

„U moest ook meegaan, Tante,” zei Jon. „Op den dag blijven er zooveel uren vrij. We gaan de veldbanen affietsen en bij de boerkes op bezoek en in de mastebosschen picnicken. Nonkel en Juul 'n hoeven toch nie tot den noen te slapen, al zijn ze ook 's nachts uit hun bedden gerezen om naar watervloekens te duiken.”

Maar Tante lokten de verre botanische tochten niet sterk meer aan.

Vroeger was ze onvermoeid geweest en vol verlangen naar avontuur. Ze had onderweg door haar leute Ooms ernstige studie voor zichzelf in een spel kunnen omzetten.

Maar nu werd ze een bezadigde vrouw, die plichtmatig planten optrok, terwijl ze haar voeten koud voelde worden van den vochtigen grond en telkens op haar horloge keek, of 't nog geen tijd werd voor de koffie weerom te keeren.

„Ja, we gaan in ons vrije uurkes botaniseeren,” knikte Juul. „We zouden geer mee ne collectie schimmels afkomen, newaar heer professor?”

Oom berekende de uren, die ze op de vennen waren en den tijd, die noodig was, om de nota's bij te houden.

Er zou niet eens veel tijd overblijven. „'n Kunt gij die dagen nie vrij maken, Jonny? Er zullen tegen dien tijd al vele colleges gedaan zijn.

En dan gaat gij toch ook mee, Leona? Ge zoudt saam voor de nota's kunnen zorgen.”

Oom berekende de uren....

„En voor de gezelligheid,” knikte Juul, instemmend.

„Da's ne goe gedacht, Nonkel,” zei Jonny verrast. „Wij gevierden daar op den buiten, weggevlucht uit den bloktijd lijk avonturiers.”

Ze trok hem even oneerbiedig aan zijn dun kuifken.

„Daar krijgt u seffens ne tas thee voor. Is 't goe, Tante? Dan zal ik inschenken.”

„Ze is nog in de keuken. Wacht, ik help efkes mee, want ik geloove, dat de meid op haar kamer is.”

„Hoe vindt u Juul, Tante?” vroeg Jonny, terwijl ze op de keukentafel de theepot in het mandje zette.

„Juul? Ewel, gezellig om mee naar den buiten te gaan,” voorspelde Tante. „Hij 'n zal zich nie laten verdroogen. Daarvoor is hij zelf van te veel belang,” voegde ze er in gedachte aan toe.

„Verdroogen, hoe meende da?” vroeg Jonny. Maar ze schaamde zich seffens voor die vraag, want ze had Tante best begrepen. En ze lachte er rap overheen: „Neen, 'k peis, da hij veeleer doorweeken zal bij zoo'n waterstudie.

'k Peis dat we gansch en al ons examen en ons toekomstig beroep vergeten als we daar over den bootrand lijk hengelaars stil in 't water zitten te turen.”

„Neen,” waarschuwde Tante, als zag ze

achter dees grap een mogelijkheid oprijen. Ge 'n moet nooit vergeten vanuit uw studieboot ne keer naar den oever te zien, Jonneken. Ge 'n kunt nie weten, wie daar op u te wachten staat, of wa geluk ge daar achteeloos passeeren laat.

D'r zijn er geweest, die heel en gansch vergaten, da 't water zijne boorden heeft en da d'r buiten hun dierkes ook nog menschen geschapen zijn.”

„Wat kunnen menschen eenzaam zijn,” peilde Jonny en ze huiverde, als was er iets koude langs haar heengegaan.

Binst dat ze Tante voor liet gaan, door de open keukendeur, zei ze:

„Ik ga veeleer mee om 't avontuur, dan om de studie, Tante. Maar da 'n moogt ge nie aan Nonkel verklappen,” en ze knipoogde ondeugend.

Terwijl Jonny voor het dressoir de thee in de kopjes schonk, ging Tante met haar handwerk voort.

„Wat breit u toch voor Groenlandsche toiletartikelen, Tante. Is da voor ne Kerstuitdeeling onder de Eskimo's?”

„Neen, 't zijn handschoenen voor Nonkel. 't Kan nog koud zijn 's nachts, waar. En dan zijn zulke ruime wanten lekker bij het roeien. Zoo, daarmee maak ik ze nu eerst af.”

„Neen maar, Nonkel, wat een verwenning. 'k En peisde nie, da zoiets nog in ons moderne wereld voorviel.”

Ze grapte en dacht achter haar lach: Moesten ze weten, hoe 'k bezig ben hun genegenheid voor mekaar en hun huwelijksgeeluk te wegen, binst ik zoo zoet tassen thee inschenk.

„'t Is da we met malkander aan het werk bouwen, waar Leona?” zei Nonkel vanaf den bodem van een ven, waar hij de temperatuur controleerde.

Tja, hoe dat op te lossen? Als Nonkel nu ne keer dankbaar en veelzeggend naar Tante had geknikt, dan was de berekening vlot gegaan, met een zuivere uitkomst, lijk een vormsom op nul. En ge had kunnen noteeren: Sympathie: boven het gemiddelde. Echtscheiding: niet te voorzien.

Maar Nonkel zat in het ven en Tante breide wanten. Wat moest ge met zulke gegevens beginnen?

„We zullen veel bagage krijgen, zoo met ons vieren,” voorspelde Juul.

Professor begon het te noteeren. Het werd voor hemzelf een reeks laboratorium-zaken.

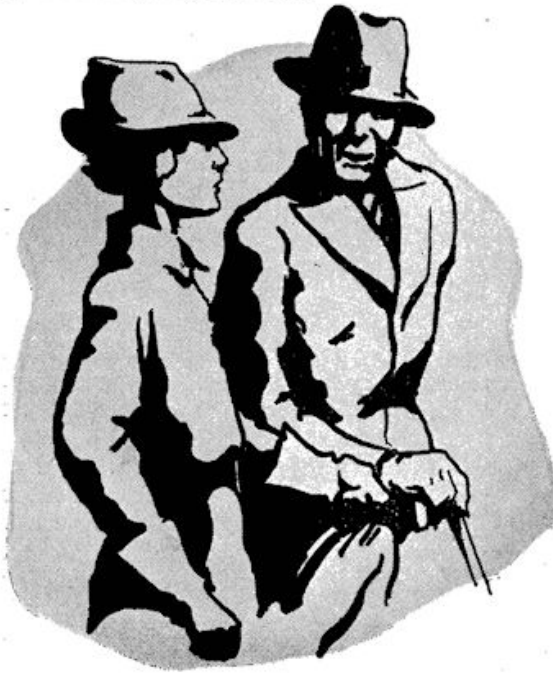
„Zult gij veel mee te dragen hebben, Jonny?”

„Ne bussel vloeipapier, Nonkel. Daar droog

... en tante breide wanten.

Juul bracht Jonny naar huis.

ik planten tusschen voor Marieke. Ze zie da zoo geer.

En dan... Kan d'r ne klein aquarium mee, Nonkel? Als ik bijgeval ook ne wonderheid vang in da mirakuleus ven, heb ik tenminste ne kot voor het dier. En m'n hooge laarzen, die gaan niet in m'n koffer."

Nonkel knikte bereidwillig en noteerde het ernstig.

Maar Tante lachte zachtkens voor zich heen. Jonny zou praktischer gekleed ter expeditie gaan dan Juul, dat wist ze vooruit te zeggen. En wat ze buiten Nonkels speciaal onderzoek zou op doen, zou slechts spelenderwijs gaan en zonder methode. Maar misschien zou ze rijker terugkeeren met haar gevuld aquarium en haar plantenboek, dan Juul met een stel verzorgde foto's, waar hij telkens zelf de centrale persoon in was.

Juul bracht Jonny naar huis, als ze in een plezante stemming om de dagen, die wachten, van Oom en Tante had afscheid genomen.

Ze liepen langs de Scheldekade, waar de smoor opwolke tusschen de hooge wallen en ijl onder de boomen zich uitspreidde.

De klare manehemel, waartegen de Sint Pieterskerk zwart en scherp omlijnd oprees, goot zijn nachtelicht over de kastanjekruinen en deed de hoogste keerskens opnieuw wit aangloeien, lijk in bedeesd dagelicht.

En als de maan zelve lijk een gele, lichtvolle lampion boven de hoog-begroeide helling rees, werd de grijze mist benee wit en kruiwig als een wollige vacht, die voor den nacht het bleeke water dekte.

Hun stappen klonken in gelijkmatig rythme, dof gedempt door den vochtigen grond onder de dubbele boomenrij.

„Zie ne keer, zoo is te avond ginder ons gansche wereld," zei hij. „Ons wereld rond den heuvel, waar het huis opstaat.

Zoo wijd en wit lijk een wolkenzee, daar de maan overhenen zeilt in éénen nacht, van de Hoornbeeksche heuvels, tot de masteboschen aan den overkant.

't Hof van Jefken-op-den-Meersche, waarvan we ons eiers en kiekens bekomen, ligt als een eiland in 't midden. En dan ziede nog wa laag huizekes hier en daar, allemaal mee de koppen bevrozen van 't licht en d'r lijvokes donker van schaduw.

Maar als ge zelve over den baan loopt, dan is onzen heuvel het grootste eiland, mee ne burcht vol vensterlichtekens.

Ik zie da zoo geer.

Mijn burchtvrouwe laat de luiken open, da 'k het licht in de kamer zie branden, als 'k t' avond van de statie kom."

Zijne burchtvrouwe, dat was zijn Moeder, wist Jonny.

Ze kende haar van de portretten, het grijs fragiel mevrouwke, met haar lief, zonnig gezicht.

Een mevrouwke, dat kanten sjaals droeg en handen had om met oud porcelein om te gaan.

Maar Jon maakte niet de gevolgtrekking, dat Juul, als hij in de werkdagen daar ver van weg was, dit als zijn ideaal was gaan zien. Hij daar dokter in die wereld, waar hij door zijn naam al op voorhand was gekend en geacht. En zijn patriarchaal huis daar hoog op den heuvel, met een chatelaine in sjaals en soepele gewaden, fragiel lijk de brooze luxe waartusschen ze leefde.

Gemakkelijk spel en weelde waarin ge u verwennen deed: zijn droomslot, dat hem omsluiten zou, als hij de werkwereld achter zich liet.

De naam van die burchtvrouwe zou klein op dure visitekaartjes gedrukt staan, maar niet op een emaille naambord aan de deur worden geslagen.

En zij zou ook geen laarzen hebben, zoo hoog, dat ze niet in een fatsoenlijke koffer pasten.

Ze kwamen de vroeg verlaten binnenstad in. Op de bonkige kasseien van de slechte trottoirs, klonken hun luide stappen in stevig rythme.

De stilte accentueerde Juuls vroolijke stem, die maar voort vertelde en alles van de dingen wist, ook van de komende dingen,

die hij meesterlijk zou beheerschen. Het had iets bekoorlijks, die vlotte opgewektheid van Juul, die uit eigen welstand groeide; dit plezante in hem, omdat de wereld zoo bijster goed aan zijn wenschen voldeed.

Het lokte, dit lichte en gemakkelijke leven, dat de problemen met de blinkende wolken over de Vlaanders liet wegzeilen en dat zich stralend in eigen leute ophief, recht en kloek lijk de jonge mastebomen.

Hij wachtte met haar op de stoep en ging eerst voort, toen de deur veilig achter haar sloot.

Als ze voor een gangspiegel met haar hand haar haren glad streek, knikte ze tegen haar beeld, alsof ze er een geheimpje mee had. Het geheim, waarin zij samen wisten, waarom haar oogen zoo straalden en haar gezicht zonnig maakten, als van een lachend kind. Als ze in Vaders kamer kwam, om toestemming voor de expeditie te vragen, zag ze, dat hij het injectiedoosje klaar maakte met watten en een nieuwe naald.

„Is d'r 'n ernstige, Vader?“ vroeg ze, een ampulle opnemend om 't opschrift te ontcijferen. „Ja. En 'k geloove da 't goe had kunnen beteren.

Maar 't en ging nie rap, da wist 'k op voorhand wel. Ewel, ze zouden dan de heiligen wel ne beetsen mee doen helpen.

Ze zijn gaan dienen in Baevel en uit ne kluis van den beëweg hebben ze ook kruiden meegedragen. 't Is daarmee da mijn fleschkes natuurlijk bleven staan.

Passeerde week hadden ze ruzie en toen hebben ze d'r alles uitgefapt.

'k En vatte het ook nie, da ze nie 'n reageerde, als 'k d'r andere medicijnen gaf. Ze'n gebruikte ze eenvoudig nie. Dan kunde ook moeilijk nen reactie constateeren, waar?“ zei hij met een ironisch lachje.

„Och, 't en is de eerste nie. D'r zullen d'r ook zoo stillekens beter worden. En dan heeft de heilige het gedaan. Alleene als 't verkeerd loopt, blijft het toch mijn schuld.“

Uit haar blijde stemming van den avond luisterde Jonny met lachende verbazing.

„Ewel, Vader, als ge u ne keer bij de diagnose gemist hebt? Dan kan 't gebeuren, da ze te Baevel voor de klieren ter beevaart gaan; binst dat ze eigenlijk op Sint-Cornelius-ten-Hove, voor de stupen moesten gaan dienen.

Ja, da zijn toch dingen, waar!“

Ze wist niet meer of ze er om lachen of boos worden zou en bleef met een beduusd gezicht staan kijken.

„Och, 't en is eigenlijk niets,“ duwde Vader zijn ergernis weg. „Ge moet zoiets alleen weten uit te schakelen, omdat het de menschen benadeelt. 't Is juist zoo goe dokteurs werk, als het voorkomen van ander kwaad, da 't leven wil aanvatten.

Als ge nie 'n oplet, binst d'r geknoeid wordt, of wegloopt als ze u de wapens uit de handen slaan, geeft ge dien menschen misschien hun natuurlijke straf, maar g' en zijt tegenover het Leven, da ge dienen moet, nie gerechtvaardigd.

Neen, ge zult ook op uw post blijven, Jon, als ge ne doktersziel hebt. Want dan kunt ge nie anders.

En thons is dit geval nog zoo onschuldig,“ schokschouderde hij, terwijl hij het blinkend doosje in zijn jaszak liet glijden.

„Ze hebben zichzelf op dees manier willen helpen. Maar d'r zijn andere gevallen, waarin ze met opzet alles bederven, vermits ze liever hun leven verloren doen vallen. En er zijn er onder, waarop ge fier zijt, omda ge ze zoo gaaf terug in het leven deed staan, die mee ne paar weken zwendelen 't weeral bederven. En ge kunt van voren aan beginnen!“

„Ja, maar zoo'n wijk als u hebt!“ protesteerde Jonny.

„Da 'n is geene maatstaf,“ dacht ze. „'t Is overall elders beter dan daar,“ en ze trommelde blijmoedig op de tafel.

Hij zag naar haar zonnig gezicht. Wat leek ze een meisje nog. En ze wist toch, dat hij met die duistere nood, ook op de ellende van die vele vrouwen doelde. 't Was dat ze het met haar verstand alleen wist, als een bepaalde moeilijkheid, waar tegen ge als arts met de noodige middelen en strengheid te velde trok. Maar ze had het nog nooit meegeleefd in al de wreede mogelijkheden, waarin die problemen leefden.

„Ja, mijn wijk,“ glimlachte Vader. „'k En wil ze toch nie verloren doen vallen.“

Het klonk als een verdediging.

„Vechtjas,“ lachte ze en ze kneep hem in zijn arm. „Maak maar voort. 'k Geloove da 't dees week kermisse te Baevel is. Ze zullen d'r weeral dienen gaan en dan vindt ge uw dierbare wijk ontvolkt.“

„Ja, 'k moet sebiet voort. De menschen zullen bijkans te bedde zijn“ en na een stevig klapje op haar schouder liep hij de kamer uit.

„En nu heb 'k geen woord van de expeditie geklapt,“ schoot Jonny te binnen.

„Dan moet ik er toch morgen bij 't noenmaal over spreken,“ besloot ze.

grote beeldhouwers

Michelangelo

• door Jan Poortenaar

De zesde Maart 1475 werd te Caprese in Italië als tweede zoon van Lodovico di Leonardo Simone Buonarrotti een genie geboren, dat zijn werkzaamheid over het terrein der schilderkunst, der beeldhouwkunst en der architectuur zou uitstrekken en zich in elk van deze een groot meester zou tonen, daarnevens nog verzen van betekenis zou schrijven en, wat menigeen zonder al deze hoogten te bestijgen niet gegeven is, bovenal een groot mens zou zijn.

De familie Buonarrotti was te Florence woonachtig en verscheidene leden hadden er aanzienlijke posten bekleed; daar groeide de jongeling op, wiens voornaam Michel Angelo nog eeuwen later in de wereld der kunst een groter eerbied zou afdwingen dan gans zijn geslacht met staatsambtenaren en graven van Canossa, waaraan het waarschijnlijk verwant was.

Burgertrots, familiezin, dat zijn twee krachten die in het leven van die tijd een grote rol spelen en oorzaak waren van veel strijd en twist tussen geslachten, aangewakkerd door eerezucht en natuurlijke heftigheid van een Zuidelijk volk, dat warm in zijn vriendschap en fel in zijn haat wist te zijn. Het is een lang verhaal hoe de, bijkans ontelbare, kunstenaars van talent bij den paus, bij kardinalen, vorsten, stedelijke overheden, gefortuneerden en wie maar meer opdrachten te geven kon hebben, streden om de voorrang, en met openlijke en verborgen nijd en afgunst, laster en kuiperij, zich voordeel, roem en eer trachtten te verwerven.

Hoe een sterk gevoel van eigenwaarde den jongen kunstenaar ook bezielde, hoe scherp hij ook zijn oordeel moge hebben uitgesproken over het werk van anderen, dat hem niet aanstond, tot slinkse gedragingen heeft zich Michel Angelo nooit geleend. Zijn hoge zelfbewustheid, een uitgesproken gevoel van maatschappelijke waardigheid, zij tonen zich

nog als hij, reeds een grijsaard, op een brief antwoordt, die aan den „beeldhouwer“ Michel Angelo gericht is, dat hij als „Michel Angelo Buonarrotti“ bekend is, en dat hij geen handwerksman is. In onze wereld, een viertal eeuwen later, gelden deze begrippen niet meer; een kunstenaar, die onsterfelijk werk schiep, stellen wij hoger dan bekleders van stedelijke functies. En het is wellicht zowel zijn gekwetst familie-gevoel als zijn in de eer getast kunstenaarschap, die hem in 1506 een briefje aan den paus deden schrijven, voor wien hij werk onder handen had, dat deze hem ergens anders dan in Rome kon gaan zoeken, nadat hij door een dienaar was afgewezen toen hij zich om een onderhoud aanmeldde. Gekwetste trots als mens, gekwetste trots als kunstenaar, zonder twijfel. En Michel Angelo voegde de daad bij het woord, verliet Rome, en hij was bereids te Poggibontì, nabij Florence, aangekomen, toen ijlboden des pausen hem inhaalden met het verzoek terug te willen keren.

De man die, in de kracht van zijn leven aldus tot de hoogstgeplaatsten dorst spreken, werd als jongeling reeds door een ongebreidelde critiek en rondborstigheid gekenmerkt, wanneer hij zich tot zijn gelijken richtte. Een mede-student, de beeldhouwer Torrigiani moet hij een felle opmerking over diens werk gemaakt hebben. Zoals de adellijke families elke vernederende bejegening, elke belediging of wat als zodanig kon gelden met de degen beantwoordden, zo wreekte Torrigiani zich ook op staanden voet: een vuistslag, zo wel-gericht en krachtig, dat hij Michel Angelo het neusbeen brak en hem voor zijn ganse leven verder een merkteken van zijn afstraffing meegaf.

Vele vrienden moet Michel Angelo op gelijke wijze van zich vervreemd hebben, en veel leed zal hij zichzelf daarmee berokkend hebben. Een ontzaglijke energie kenmerkt zijn levensuitingen en zijn werkkraft, een

Pol's beroep

10

Wij durven

door aqni v.d.torre

e kapelklok van het Karthuizer klooster klepte voor 't lof zijn korte klanken over het stille plein, toen Pol er langs liep en seffens onder de wit-overbloesemde meelboomen Jef Geurlink zag aankomen.

Jef was een schoolvriend, maar hij had hem in lang niet gezien, doordat hij ziek geweest was.

Vader had hem behandeld, wist Pol en het deed hem deugd te zien, hoeveel kloeker hij er nu uitzag.

Jef had hem ook ontdekt en kwam met de paddel van zijn kano wiebelend op den schouder, recht over het plein op hem toe.

„Hier vangt ge nu den brogger,” lachte hij.

„Ik met mijnen kano naar den buiten en gij mee uw boeken naar uw kot.”

„Hoe stelt ge het?” vroeg Pol.

„Ewel goe. Mijn madammeken zegt me iederen dag, da 'k zoo danig aangevet ben. 't Is ook goe te zien newaar? Ik zal weer stevig moeten turnen,” hij klapte rap en opgewekt.

„Had ge al gekozen, wat ge na uw examen studeeren wou?” vroeg Pol.

„Ewel ja 'k. Ingenieur. Bruggen leeren bouwen en stuwen en sluizen. En dan naar den Kongo. Da's ne schoon land en d'r zijn rivieren ook. Anders had ik d'r nie van doen, waar? En gij?”

„'k En weet nog nie zekers,” weifelde Pol.

„Wa zou uwen Papa geeren willen, da ge werd?”

„Vader? 'k Heb d'r nie op gepeisd.”

„Neen gij?” Jef's oogen werden kinderlijk verwonderd.

„Als ik zoo ne vader had, Pol! Ge weet toch, dat hij me behandeld heeft? Ewel, 'k heb hem alles van m'n plannen verteld. En we hadden leute soms saam! 'k En ben nog nooit nie zoo plezant verbeterd. Maar eerst ging 't zoo vlot nie,” bekende Jef, terwijl hij met Pol onder de geurende meelboomen doorliep.

„Ziede, 'k was danig ziek en dan voelt ge u onder vreemden. 'k Werd zoo triest. 'k Moest aldoor peizen op Papa en nonkel Peer, die in den oorlog door 't phosgeengas doorgemarteld zijn. Wa wete ik d'r eigenlijk van? Mama heeft het me later alleens verteld. Maar 't spookte in al mijn gepeis, hoe Ons Heer daar maar altijd zoo welgedaan in zijn Zondagschen hemel kon zitten, binst dat hier benee zoo schrikkelijke dingen gebeurden.

Zie en daar 'n heeft uwen Vader meneer pastoor of uwen dominee nie op mij afge-

sturd, om da zaakje in mijn booze ziel eens recht te zetten. Da's tóch goe geworden, wete?”

„Als ge d'r goesting in hebt, moete ne keer t' avend komen,” noodde Pol om Jef te plezieren, want zelve gaf hij om vriendenbezoeken niet veel. „Maar peis d'r op, da ons huis lijk ne harem is, allemaal meiskes.”

„Daar hē 'k geen schrik voor, da wete. Ja, ge ziet me zekers ne keer afkomen, Pol. Maar nu ga 'k hier voort, mijnen kano halen om de Leye af te zakken. Zie, de zon zit op het dak van het Karmelietenklooster. 'k Blijve op den buiten, tot ik d'r achter de weiden onder zie gaan. Enne Pol... ge vindt me ne zoet bagijn natuurlijk... maar als ge seffens voor uwen teloor zit, zeg dan aan mijnen dokter, da Jef op de Leye zingt, omdat 't leven weer plezant is. Maar laten de meiskes nie komen luisteren, want 'k heb ne stem lijk ne puit.”

Als ze na het avondeten van tafel opstonden, zei Pol: „'k Heb Jef Geurlink gezien, Vader. Hij ging mee z'n kano naar de Leye. En 'k

Jef kwam met zijn paddel op de schouder recht op hem toe.

Hij zag op Pol neer, wiens hand nu vast op het boek lag.

moest u zeggen, dat hij daar nu te zingen zit lijk ne puit, omdat het leven zoo plezant is." De voorstelling van dikken Jef als een kikker kwekkend in zijn kano en Pols nuchtere toon, die het comische ervan nog accentueerde, deden Jon proesten van 't lachen.

„Nu ja," schokschouderde Pol, „zoo was de opdracht tenminste ongeveer. Hij 'n heeft het me ook nie op ne briefken gegeven."

„Ewel, 't is genoeg," lachte Vader mee. „'k Begrijp al wa Jef daarmee wil zeggen. Zoo'n jonk toch. 'k Zie hem geeren, dien Jef."

En binst Vader bij de tafel talmde, om in zijn herinnering de bezoeken bij Jef langs te gaan, was er een zachten lach om zijn mond en werden zijn oogen jong door de vele leutige lichtkens.

De jaloerschheid, die Pols boodschap zoo nuchter had doen uitvallen, groeide binst hij Vader gadesloeg.

„Jef, da was me ne jongen, daar kon ge plezant mee klappen. Hij liet u in ne kartierken al z'n toekomstplannen langsmarcheeren, terwijl ge van uwen eigen zoon nie 'n wist, of hij wel ooit op zijne toekomst peisde," probeerde Pol in zichzelf te spotten.

Maar hij voelde zijn ongelijk. En als hij Vader naar zijn kamer zag gaan, kreeg hij goesting hem na te loopen en hem alles te vragen, waar hijzelf niet mee klaar komen kon.

't Was den avond, dat Lieva naar de Meisjesvereniging was en Jonny, benee komend voor de thee, Mariekes platenalbum weeral meedroeg, om ne oogenblik van haar studie te bekomen.

Vader, die als iederen avond, Marieken in 't gasthuis goenacht was wezen wenschen, keerde met zijn krant in de huiskamer terug. En ook Pol werd met een gongslag uit zijn kot gelokt, en kwam binnen in gezelschap van Ludwigs „Napoleon."

Jonny ritselde met de platen en schoof d'r vele achteloos opzij.

„Al is het zijn schoonste werk nie, 't is toch ne plezante, ewaar, die Boerendans van Breughel," knikte ze, een plaat voor zich uithoudend. „Daar zoudt ge bekans zelve van leute bij gaan springen. En wat heeft hij d'r weeral ne koleur opgezet. Daar waren ons ouw ververs fel op, waar? Zouden ze ook bacteriën kunnen kleuren, Vader? Ziede, daar ben ik fel op."

Vader lachte vanuit een parlamentszitting en zag, dat ze Slutters Mozesput achteloos terzij legde.

De krant ritselde neer en hij stak zijn hand uit naar de grijze reproductie van het beeld-

houwwerk.

„Geef mij ne keer die ouw profeten, Jon," en met zijn vraag zette hij de grauwe plaat seffens in het midden van hun aandacht.

„Zie, die hebben elk wa tegen ons gezegd. 't Is ook daarom, da ik ze weer geren zie."

Ze bezagen ze samen, den machtigen Mozes met zijn ontzaglijke ervaring en Jesaja, die Christus' pijn had vooruit geleden in de smartelijke ontroering waarin hij het profetenlied zong. Hij stond daar geboetseerd met een wezen, zwaar van weemoed neergebogen.

„Da verdriet is ook om ons menschen," wist Vader. „Omdat we zijn levende woorden lijk ne dood geschrift in ons hart hebben staan." Pol had stillekens meegekeken.

„Zo ne mensch te zijn," dacht hij en zijn sterke jongenshand sloot vast om den harden boekband.

„Ik zou het durven... als..." Hij zocht de zekerheid voor zijn keus.

Die helden van God, die boven de zwaarte van hun verantwoordelijk leven, ook de last van een geziene toekomst droegen, hadden vertrouwen in de kracht van hun Koning. Zie, zoo durfden ze. En God had d'r geen enkele doen ondergaan.

„Moet gij ook nie terug aan uw werk, jonkske," waarschuwde Jonny, toen ze den album opnam, om naar boven te gaan.

„'t Is voor m'n geschiedenis," wees Pol naar zijn boek. „Ik kan da ook wel hier lezen, als gij mee uw geklap in uw kot verdwenen zijt."

„'t Ouw meneerke verlangt naar rust," plaagde Jon en ze liep met ondeugende oogen naar de radio en schakelde een jaszorkest uit Parijs in, dat ze zoo luid mogelijk opdraaide. Dan vluchtte ze de kamer uit.

„Kwâjongen!" lachte Vader, terwijl hij op stond, om de radio af te zetten.

Binst dat Vader voor het toestel in het programma stond te kijken, zei Pol, de bladen van het boek mechanisch omklappend:

„Vader, 'k zou dominee willen worden. Peisde da 't kan?"

„Jongen!" zei Vader en de verwondering stond zoo sterk in zijn oogen, dat Pol zich over zijn late biecht verontschuldigen wilde.

„Over zoiets kunde nie klappen, als ge het

nog nie g'heel zekers weet, ewaar? 't Is daarmee, da ge 't zegt, als 't klaar in u is," zei hij. „'t Is goê, mijn jongen. Da wete ik wel," knikte Vader, en hij zag op Pol neer, wiens hand nu vast op het boek lag en wiens mond een rechte lijn trok in het flinke jongensgezicht.

Hij had den trotschen wil, die de eens gestelde idealen naar zich toetrekt. Hij zou later op zijn post staan en niet wijken, als zijn aanleg zich in dezelfde richting ontwikkelde bleef.

Hij zou... ja wat zou een jong, sterk mensch die zijn doel ziet, al niet?

't Was dan, dat Vader bijna huiverend zich Paulus' woorden herinnerde: Al ware het dat ik al het geloof had, zoodat ik bergen verzetten... en de liefde niet had... zoo ware ik niets.

Moest hij er Pol naar wijzen? Voor een doel zoo zuiver, zoo hoog gesteld, mocht geen middel achterwege blijven. En ontbrak het sterkste hier niet?

Maar hij vroeg niets. Wat wist hij van Pol? Hij had geen recht om te weifelen en hij legde vast zijn hand op Pols kloeke schouders: „Durf maar, m'n jongen," zei hij eenvoudig.

Als Pol in de hall Lieva tegenkwam, zei hij haar z'n toekomstig beroep, opzettelijk terloops, als was het iets zonder belang.

„O, maar Pol." Lieva keek onthutst. „Ik meende, dat ge advocaat zoudt worden," en er klonk spijt in haar stem.

„'t Is toch bijkans hetzelfde. 't Is alleens, da 'k nu m'n gansch leven voor één zaak te pleiten heb," antwoordde hij.

De trap oplopend, dacht hij: „Lieva is toch de meest godsdienstige van ons. Hoe zal ik het bij de anderen hebben?

„Wete, wa 'k ga worden?" vroeg hij, zijn hoofd om de deur van Jons kamer stekend.

„Zie, nu komt ge zelf klappen," bestrafte Jon.

„Maar zwijgt ne keer. 'k Ga raden naar uw krawel. Leeuwentemmer!" knikte ze na een oogenblik ernstig bezinnen. Maar de spotlichtkens dansten in haar oogen.

„Neen, 't is erger."

„Thons zulde den duvel zelve te lijf moeten." meende ze.

„'t Is sjuust."

Toen spreidden haar oogen wijd open, binst dat ze hun lachvonkjes doofden en een nieuwe, zachte schijn begon over hun plots gekeerde ernst te lichten.

„Worde dan missionaris, Pol? Is 't dat?" vroeg ze zacht dringend.

Dat kon toch, dacht ze. Pol wist vol te houden en de menschen te overtuigen. Zoo'n kleine nieuwe staat ergens in de rimboe scheppen, da waar schoon. D'r eigen actieve geest werd er wakker van. Ze zou goesting hebben mee te gaan.

„Neen," zei Pol. „'t En zijn de heidenen niet. En ook nie de menschen uit uw kliniek. Daar 'n deuge ik nie voor. 't Is voor hen, die zoo'n beetsen mee God lachen, omdat ze daar al bovenuit gegroeid zijn. Ik zal eerst veel studeeren, Jon," pleitte hij, daar hij meende, dat ze hem er niet goed genoeg voor vond.

„Ewel, da's niets. G'en zult uw hoofd nie breken mee ne letter Hebreeuwisch. Maar Pol, uw voornamen klanten, die zouden u kunnen breken. En 't is da, wa 'k ze nie gun. Ga naar de heidenen Pol, of naar de dokken, 't is gansch gelijk. Ge krijgt er misschien ne steen naar uw hoofd — ne kassei die raak is — da's al! Maar uw beschaafden zullen alleens lachen, zoo'n schamper lachje, da ge maar efkes ziet. Gij wete waar 'k op peis," zei ze.

„Gij en ik hebben óók zoo'n lachje! 'k Ben vrie eerlijk, ewaar?" knikte ze, toen Pol een beetje onthutst keek. „Maar allée," verweerde ze zich plots. „Ge zoekt geer het moeilijke, geloof ik. Ge zijt als Zarathustra's kameel, die was ook 't meest content met ne zware last. Hij draafde van leute de woestijn in, binst hij voelde da 't zijne kracht deugd deed. En draaf gij nu ook maar weg, zoo rap ge kunt, want ik heb bergen werk."

Pol trok de deur dicht en liep opgewekt de gang in. Nu het beslist was, had hij op geen keus meer te peizen en Vader en Jonny hadden er 't vertrouwd in, dat voelde hij klaar. 't Deed hem deugd en zijn jongensleute hernam haar rechten.

Naar benee loopend, om Napoleon te halen, die hij vergeten was, bootste hij met een sterke stem en zotte gebaren Honeggers „Pacific" na.

Bij de kapstok stond Lieva spatten van haar mantel te borstelen.

Ze luisterde critisch: een toekomstige dominee, die zoo zot de „Pacific" imiteerde. Ze peisde er over welke richting hij wel in de kerk vertegenwoordigen zou. En de borstel terug op de haak hangend, vroeg ze: „Weet ge al, welke richting ge gaat, Pol?"

Pol, in z'n Pacific — de expres die dwars door Amerika snelt — riep tusschen een paar signaaltonen: „Richting New-York—San Francisco."

Lieva stond hem een oogenblik onthutst te bezien, maar dan wendde ze zich bruusk om

en de hall doorlopend sloeg ze, weinig gedistingeerd in haar felle verontwaardiging, met een harden slag de kamerdeur dicht. Pol keek met een onschuldig gezicht naar de gesloten deur.

Maar toen daagde het in hem. Lieva had die Pacific niet bedoeld, dat was niets voor haar. Ze meende zijn leer, zijn kerkelijke richting: New-York—San Francisco! en hij schoot in een onbedaarlijken lach; de heldere plezante lach van een jong, gezond menschenkind.

● De expeditie

De wereld was grijs van regen, en doorstormd van ruwe windvlagen, den dag dat ze ter expeditie uittrokken.

Ze hadden zich voorgenomen vanaf het station naar het hotel te loopen, gewend als ze waren aan flinke tochten. Maar het leek, als ze vanaf het perron het land overzagen, zoo'n onherbergzame vlakke in de sombere regen-atmosfeer, dat ze bij de koffers op den hoogen kar kropen. Lijk enorme schildpadden waren ze, zooals ze daar bijeen zaten, overdekt door het glimmend grauw zeilkleed. Jonny was content. 't Mocht dan regenen wat het wilde, maar de storm was heerlijk om er straks door te loopen tusschen de hooge mastebomen naar het ven, terwijl de takken boven nu zwiepten en de pijnappels ploften op den zachten grond.

Stevig te stappen op het veerende mos met de handen gebald in de zakken van een ruige jas.

En dan Juul naast u.

Juul, die de eerste uren nog zou trachten bedrieglijke poelen te ontwijken, maar die het dan met een lach ook opgeven zou, als hij er ne keer ondanks alle zorg toch midden in gestapt was.

Juuls stem door de wind, die sterke heldere stem, die ze liefhad en die ze soms plots meende te hooren door de stilte van de studieuren.

En zijn handen, vast en overmoedig, die haar in de boot hielpen en dan de riemen zouden slaan in het vlakke water van het ven.

„Nonkel,” zei ze en ze kneep hem in zijn jas-mouw, als moest ze iets van haar blijheid in beweging uiten.

Maar als ze Tante huiverig ineengedoken zag, met de roode neuspunt boven de mantelkraag uitstekend, moederde ze lachend: „Arm menschke, da moete nu alles voor ons waterdierkes verdragen. Had u voor uzelf de

auto maar doen rijden.”

Ze stak haar hand uit de cape en knuffelde die onder Tantes arm.

„'t Is morgen terug goe weerke,” voorspelde de professor, ernstig de lucht beziend en speurend naar de vorm en gang der vage wolken.

Jonny begreep niet hoe hij in die troosteloos egale grijsheid iets goeds voor de toekomst lezen kon, maar ze geloofde het toch geerne, want Nonkel had verstand van die dingen door studie en ervaring.

En het was nog geen avond, toen het reeds te lichten begon met een nieuwe klaarheid en de hemel bleek, als gewasschen door de regen, vanachter de wegdrijvende wolken te voorschijn kwam.

En als de nieuwe dag boven het mastenbosch openbrak, lag daar de wereld frisch en klaar van zuivere kleuren, als verjongd op hen te wachten.

Binst Nonkel en Juul, die in den nanacht op het ven gewerkt hadden, voor den lunch het zich gemakkelijk maakten in de vouwstoelen op het hotelbalcon, had Jonny het ven voor zich gereserveerd gevonden en er proestend en snuivend van geneugte in rondgezwommen. Vlug gekleed had ze zich daarna te drogen gelegd op een kale zandhelling, waar het warme zand leutig prikkelde onder haar bloote armen.

De masten stonden wijd rondom en lieten over hun zwart-groene schermen het zonlicht op den heuvel vallen, tot hij daar wit uit den naaldengroenen grond omhoog glansde.

Dieper, onder den dennenschemer, stond een huizeken, met het breede stroodak laag langs de geelbruine muren gebogen, dat het een uil geleek, met bolle vlerken grauw langs een lichte borst. Er liepen een paar verkens te grommelen en veel goudbruine kiekens stapten met felpikkenden snavel rond of lagen genesteld in een holleke van het erf.

Jon lag het stil te bezien, tot haar oogen getrokken werden naar een kleinen kever, die daar blauw, lijk een gasvlamke, langs haar henen schoot.

Ze volgde het dierke tot het omlaag zweefde en geheimzinnig in het zand verdween.

„Tja, valkuilen,” knikte Jon. Overal zag ze nu de kleine, donkere holten waarachter larven te wachten zaten op een argeloos langs wandelende rups. Hun grimmig koppeken stak in de opening en hield den vreetgragen bek gereed.

Ze rekte zich uit naar een dorre grasspriet en

„heb ik op 't beest door 't straatgras gegaloppeerd.“

begon de kuilkes te bewerken, probeerde er een keverke uit op te visschen.

„Neeen 'k, neen 'k, 'k en ga u nie dood doen,“ suste ze een kever, die zijn pooten om den grasstengel gehaakt had, maar schrik kreeg, binst hij zich zachtkens over het zand heen getrokken voelde.

Zijn groen koppeke kromde en de staalglanzende dekschilden sloegen hun eigen glans over de witte sierstippen heen.

„Ge zijt ne schoon wreed dierken,“ klapte Jonny. „Ja gij,“ en ze liet hem schommelen aan den grashengel.

„Wie is d'r ne schoon wreed dierken? Is het da ge op mij peist?“ vroeg een lachende stem achter haar.

Jon keek verrast om naar Juul, die op gespitse voeten geruischloos was nader gekomen.

„Ge spreekt daar twee verwaande onderstellingen uit, Juulken. „Primo en peisde ik gansch nie op u, vermits ne simpele kever meer mijn aandacht waard was. En secundo zou ik u mogelijk bij de wreedde, maar zekers nie bij de schoon dierkens rekenen, al zie ik, da ge weeral Jef den kellner verbluft zult hebben mee uw harmonische sok-en-das-combinatie.“

„'t Is da ne zit op nen zonnigen heuvel aanlokkelijker is dan ne duel, maar anders...“ en hij hief zijn dikke wandelstok dreigend omhoog en plantte ze daarna stevig in het zand. Na een grondige inspectie zette hij zich op den heuvelhelling neer.

„Ge zijt vrie goed aangekomen,“ knikte Jonny goedkeurend. „Ge hebt maar vier valkuilen onder u en voor elk steekt de bek van een cicindela. De dierkes zullen ne delicaat noenmaal hebben, als ge nie te dik gekleed zijt.“

Hij wendde zich om en legde zich voorover in het zand, de slippers van zijn grijs jasje als vlerken uitspreidend.

„Zoo, nu kan ik die heeren beter in 't oog houden,“ en hij zocht ook naar een hengel om de hollekes te bestoken.

„Hoe was het dees nacht?“ vroeg Jon. „Ge zijt lang uitgebleven, waar?“

„'t Doe 't. Toen we op 't ven gereed waren, zijn we het bosch ingegaan, om 't ende van het vierde mastenpad dien boom mee schimmels te zien. Zoo daarmee, da we eerst rond den drieën afkwamen. En binst lag gij plat op uw luien rug.“

„Neeen 'k, Herr Juul, ik slaap altoos lijk ne kattinneke in nen kluwen gerold,“ knikte ze.

„Maar ik ben te zessen al opgestaan en als ik de nota's gereed had, ben ik met Tante den helderen veldbaan afgeketst naar dien hof ginder achter de masten. De hotelhouder zegde gister da daar ne koeibeest was met twee gheel witte mutten. Ze liepen met drieën op de meersche neven den hof. Tante had het meest goesting naar de kloeken. D'r zat d'r eene in nen patattenmand achter het ovenkot te broeden. De bazinne zegde, da ze sjuust kippen ging. D'r waren twee kiekens uit het ei, die deed ze in ne warm korfken. Maar ik had geen compassie tot 't ende te wachten. 'k Ben den neerhof rondgegaan en als de koeter mee het ploegpeerd van de meersche kwam, heb ik op 't beest door 't straatgras gegaloppeerd.“

„Da moet ne elegant bewegen geweest zijn, zoo'n ploegpeerd in galop. Is uw dejeuner d'r nog bij op z'n plaats gebleven?“

„'t En ging nie zoo danig rap,“ remde ze, binst ze zich herinnerde, dat de koeter hen gemakkelijk op ne draken bijgehouden had.

„Ja, mijn examengedachten drijven mee den dag verder weg,“ knikte Jonny, bedenkend hoe ze dien morgen eigenlijk aan haar dictaten had willen besteden.

„Als ge ook op ne ros door de meerschen rent en u te morgen baadt in nen ongerept ven en thons op nen heuvel te drogen legt, tja, daar zou uw geheugen voor anatomie aan te gronde gaan.“

Jon hief haar bovenlijf op en steunde de ellebogen in het zand.

„Daar komt ne verken aangewandeld,“ knikte ze in de richting van het huizeken.

„Zie hoe hij op zijn toonen loopt, zoo'n fier meneerken. Zwijg ne keer, Juul, daar is hij. Hij heeft goesting naar de warmte van ons heuvelzand en, o Juul, naar uwen schoen!“ fluisterde ze in onderdrukt lachen, toen ze het dier de snuit zag uitsteken naar Juuls kostbaar gekleede voet.

„Neeen, gij 'n trekt uwen voet nie weg, zulle,

al kluift hij seffens nen krul aan uw laars en al zuigt hij nen punt aan uw sok.

't Is toch ne plezant dier, om zoo vertrouwelijck tusschen ons te willen bivakkeeren."

Juul, die de varkenssnuif teleurgesteld van het leeren lokaas zag afwenden, keek goeddelijck naar het dier, dat het zand tusschen hen opwoelde.

"Wij geven gedrieën zoo sjuust n' aanschouwlijcke voorstelling van het lintwormontwikkelingsproces," zei hij, de stem van den dierkundeprofessor nabootsend. "Alzoo: D'r is ne verken noodig tusschen twee menschen."

Het verketje had schijnbaar meegeluisterd, en keerde zich nu verontwaardigd om, zijn steert fel krullend, als had hij sjuust een permanent-behandeling gehad. Neven Jonny zette het zich in het zand op zijn hespen, recht lijk een hondeken.

"Hij 'n wil aan uw theorie nie meedoen," knikte Jonny. "Ze 'n geldt ook nie in zoo'n poëtische omgeving. Dramatiseer liever Nietzsches filosofie."

En met een pathetisch gebaar van zichzelf naar het verken en Juul wijzend, oreerde ze: "Dit Jonny-mensch is het koord tusschen dier en Uebermensch gespannen." Ze keek eerbiedig naar Juul op, maar haar mondhoeken trilden in een lach.

"t Doet 't, waar Juulken? Eerst ne verken en dan zoo'n meiske maar en thons de heer hoofdassistent van de expeditie naar het domein der waterdierkes."

"Ze heeft overschot van gelijk," wist de echte Juul onuitgesproken. Maar de Juul, die een jongen was, een leutig student, die met een plagend studentinneke en een content verken op een zonneheuvel bivakkeerde, sprong lachend op en rolde Jon stoeiend van de helling.

Ze zag zijn vroolijcke oogen, zijn mond, die meer lachte dan sprak: "Hoed u voor den Uebermensch, gij simpel studentinneke!"

Het verken sprong schriemend op en vluchtte in een dwazen draf, waarbij zijn hespen omhoog hupten, tusschen de kakelende kiekens door, binst dat Juul als zijn gevangene Jonny van den heuvel meetrok het mastenpad op. Ze lachten en begekten malkander en floten dan eensgezind een stuk van "Strauss' „Frühlingsluft" het dennenbosch in.

Hun voeten stapten licht en zacht op het mos, dat dieper veerde, hoe verder ze naar de venen daalden. Meerwortels groeiden steeds grooter op den vochtigen grond en de dopheide stond te bloeien met zijn fijne bellekes

roze en fijn lila en fluweelig violet.

Jon sloeg haar handen door de hooggewassen varens en boog zich spelend naar een gentiaan, die zijn groote blauwe klokken lijk een nauw' te dragen weelde op zijn ranke stengel hief.

"We blijven op het heipad," zei Juul. "Als ge buiten de wegelkes gaat, ginder waar da buutgras groeit, zakt ge subiet in nen poel."

"Ge draagt zoo danig breede schoenen, da ge zekers nie lijk ne naald naar benee zult zakken," stelde Jon gerust, binst dat ze plagend naar Juuls geeldoorstikten zoolrand keek. "t Is sjuust zoo plezant, da soppen van het veenmos onder uw voeten," vond ze. "Ge zoudt d'r op peizen, da de aarde van elastiek was gemaakt. Maar als ge d'r nie dwars over durft, laten we dan links af gaan. Daar liggen neven ne huizeken veel plaggen gestoken. Ge maakt d'r seffens nog heialen buit."

"k En heb geen goesting om voor nen hazelworm tot den achternoen tusschen de plaggen te liggen speuren."

"t Is spijtig. k Had geerne uw beduud wezen gezien, als ge d'r eene gevat had, die u seffens vrijwillig zijnen steert liet en zelve mee zijn kop en de rest van zijn lijveke in zijn holleken schoot," bekende Jonny.

"G'en zult daar geen leute van hebben. k Ga neven da huizeken op de hei in de zon liggen slapen, dan kan ik naaste nacht frisch wakker zijn."

"Ge zijt ne lui verken, Juul. Wa zulde aanvangen, als d'r later in uw dorp ne griep-epidemie is?"

"Nen assistent nemen," zei hij vlot.

"Da 'n zullen uw boerkes nie plezant vinden," meende Jonny. "Of ge moet mij als assistent vragen, ja dan. . . dan zullen ze danig content mee zoo'n schikking zijn."

"Geen vrouwen in mijn werk," brak Juul kort en beslist af; maar zijn lach deed Jon denken, dat het een grap was.

"Tyran!" zei ze en ze kneep hem in zijn jas-mouw. Haar oogen waren twee lichtekens en haar stem had een zingende klank.

Hij keek op haar neer. 't Was toch een pittig meiske, dat studentinneke met d'r monter gezicht en d'r kloeke bruine handen, die de varenwaaiers terzij sloegen.

En zijn oogen lachten haar tegemoet, telkens als ze opzag en wilden een spel beginnen, dat schoon leek te hooren bij dees lichte lentewereld.

Een spel van lachjes en gebaren en luchtige woorden, waarin een aandachtig hart toch veel beteekenis leggen kon.

De expeditie

11

Wij durven

door agni v.d.torre

Is nen keer in den voornacht Nonkel Free en Juul zich gereed maakten, om rond den twaalven hun proefmateriaal uit de diepte van het ven te kunnen ophalen, kreeg Jonny veel goesting ook mee te roeien.

„Geen ballast!” weerde Juul haar plagend af. „De heer professor, ons duikerflesch en ik mee mijnen omvang hebben alle bootruimte nodig.”

„Egoïst,” bestrafte Jonny, „t kan heel goe, waar Nonkel?”

„Voor één keer,” gaf de professor toe. „Maar 'n ga nie op den thermometer zitten in den donker, dan raken mijn nota's in de war en duikel nie over boord, binst ik de diepte meten moet.”

„All right,” en ze gaf Nonkel een dankbaar rukje aan zijn ordeloze kuif, waardoor bij 't nadenken vijf vingers onbewust hun scheeve voren hadden getrokken.

„t Wordt ne rijke buit dees nacht, mee zoo'n gelukskind aan boord,” voorspelde ze. „U vangt louter wonderdierkes, want de daphnia's krijgen van schrik ne steert d'r bij, als ze mijn schaduw op het water zien.”

Binst ze na middernacht in de breede roei-boot terug den oever zochten, was het ven reeds in slaap gevallen. De golfjes lagen stil onder de bleeke vlakke en de waterlelies hadden hun blanke kronen gevouwen binnen de groene kelk, lijk stille levens eigen zielelicht ongeweten door donkere stilten dragen. De maan stond boven het bosch in een krans van zilveren klaarheid, waartegen de oude masten zonderling zwart hun breede schermen spreidden.

Juul en Jonny zaten neven malkander op de breedste bank en hielden elk een roeiriem. De paddels sloegen met dubbele slag kringen van scherven in de glazen vlakke.

Het gaf een monotoon geluid, omruizeld van de waterdruppen, die even vonkten, als waren ze gevuld van sterrenlicht.

De dikke duikerflesch leunde tegen Juuls rug, log lijk een traag verken en tegenover haar maakte Nonkel metaalmuziek met den dieptemeter, waarbij hij, zijn hoofd in gepeizen naar den bodem van de boot gebogen, het lood tusschen zijn vingers spelen liet.

„We gaan dwars over, newaar?” vroeg Jon, naar den oever wijzend. „Ginder waar die lichte zandplek is begint het vierde mastepad. t Ende is uw boom mee phosphoricee-

rende schimmels, doe t, Juul? En daar achter is het veenmos, waar de elfen nu zekers dansen. 'n Is ons leven nie nen mirakel Nonkel? Wij, erkende positivisten onder de hoogstudenten, leven hier lijk sprookjeskinderen. En ons oogen, die nie anders 'n geloofden, dan wa ze zelve klaar in het microscoop hadden gezien, lachen seffens tegen de kabouters, die uw schimmelboom vol lichtekens steken.”

„Dat t ven van u zoo'n droomzottinneke miek en is mijn schuld nie,” zei Oom. „t Is da ik dit nie vooraf 'n heb geweten, anders had ik u bij Jef in het laboratorium achtergelaten.”

„U 'n peist d'r nie op, hoe slap Jefkens labvleugelen zijn. 'k Was d'r subiet vanonder weggebrost.”

„We zullen toch nen keer weerom moeten,” knikte Juul. „t Zal hier nu rap gedaan zijn, doe t, heer professor?”

„t Doe t. En we kunnen content zijn, mee wa we hier vonden. 'k Heb goesting d'r seffens mee in het laboratorium aan het werk te gaan. 'k Ben d'r nu lang genoeg van weg geweest.”

„Hè Nonkel!” zei Jonny verontwaardigd. „Ik hoopte al da u nen keer n' expeditie naar de Noord-Pool zoudt doen en da wij dan insgelijks mee mochten. Maar da 'n kan nooit zijn, als u op de Ofoten nachtmerries vanwege het lab krijgt en tusschen de pinguins om Jef zit te schriemen.”

„Jon, als ge mijns vrouws zusters kind nie 'n was. . . .!” dreigde de professor

„Dan was ik nog het kind van uws vrouws zusters man, heer professor. Da 'k nen bloeienden tak aan uw familiestam ben, daar 'n is geen ontkennen aan, zoolang ik leef.” Ze draaiden naar den oever. De waterplanten schudden ruischelend de druppels uit langs de wanden van de boot, die schritselend tusschen de waterscheren schoof.

In een kleine bocht lieten ze de boot tegen de venboord leunen en opdat hij niet gaan slaapwandelen zou, bonden ze d'r met een touw aan de voet van een den.

Nonkel hing zijn botaniseertrommel om en liep al voor hen uit, met de handen op den rug en den slappen hoed bijna op zijn halskraag, om voor zijn oogen ringsom een vrij uitzicht te hebben.

Jon en Juul stapten neven malkander over den breeden zandwegel, die lijk een slangevel, grillig licht en donker van maneschiijn en schaduwvlekken was.

Ze hielden hun hoofden oplettend geheven naar de nachtgeruchten van het bosch. Recht en fier liepen ze, als overmoedige kinderen die bij nachte op avontuur uitgaan.

Jon had haar handen diep in de zakken van haar ruige jas gedoken en haar hooggeleersde beenen, nog vochtig van het water in de boot, stapten in denzelfden stoeren maat, als Juuls jongensvoeten. Ze ving de lichtekens van de sterren in haar oogen en als efkens hun woorden waren stilgevallen zong ze een leutig vooisken voor zich heen. Voor hen bukte de professor telkens naar het mos, dat op de worteltronken groeide, of hij liep speurend een eindje tusschen de mastenstammen het nachtedonker in.

Hun zaklanteernen hadden ze op de revers van hun jassen gehecht en Juul knipte nu ook zijn zakmes open, als hij een ouden berkenvoet vol *Polyporus versicolor* zag gegroeid. Lijk sierlijke kraagjes lagen de zwammen rond het doode hout gekruld, hun randekes wit en hun bruingele kringen van nachtlucht verzilverd.

„'t Zijn Elfenbankskes, waar Juul?“ vroeg Jon, speurend naar de fluweelige ringen rond den tronk, waarneven ze behoedzaam knielden. „En ik ruik hier thijm,“ snoof ze verrukt en ze liet de lanteernschijn lijk zoeklicht over het mos dwalen.

Thijm, die door zoo'n sterke geur lokte, binst de nacht haar geheimzinnig verborg, leek nu een nog begeerenswaardiger weelde, dan als ze in het dagelicht bereidwillig voor u klaar stond.

„En 't is witte, da brengt geluk, waar?“ riep ze content, toen ze de plant ontdekte.

„'t En kan nie zijn,“ zei Juul ongeloofig. „Ge meent lila misschien.“

„Nee 'k. Zie, ze is geheel wit,“ en ze hield het takje triomfantelijk voor haar lachende oogen.

„Dan wil ik ook mijn deel ervan,“ zei hij. Hij greep haar hand en hief haar alsmeteen van den grond, zoodat ze daar een oogenblik tezamen stonden, met den geluksbloem hoog in hun geheven handen en hun oogen open naar elkanders lachend gezicht.

En rond hen stonden de dennen, zwart en oud, als in aandachtig luisteren naar hen heengebogen.

Wit en zuiver leek een jong geluk te groeien in den lichten nacht. Het ademde in het ruizlen van de stilte en het spreidde wijder en wijder de wieken open, zoover het nachtlucht den hemel overspande.

Alle wezens rondomme doordrong het, maar

zoodat ze daar stonden met de geluksbloem in hun geheven handen.

gene wist het uit te spreken.

Het leefde als een sterke verwachting in Jonny's oogen en brak naar buiten in den glans, die op gansch haar wezen lag.

„Wat heeft ne studentin mee nen geluksbren-ger van doen? Zoo'n meiske maakt d'r geluk immers zelve?“ schertste Juul.

„Zegen mij mee da blomken, Jonneke, thons zal ik zekers overschot van goe dingen in m'n leven hebben.“

Professors fluitsignaal klonk kort en schrill vanachter een root bremstruiken.

„Nonkel roept,“ schrok Jon op en ze liet Juul het thijmtakje, dat hij tevrete in zijn trommel stak. Met een onschuldige kalmte liep hij voor haar uit, naar den professor, die hij achter een bremstruik neven een bang opgerolde egel vond.

„In zoo'n witten nacht vindt ge meer nog dan bij klaren dag,“ knikte Nonkel. „Ik zag zelfs Chloor-Mycena uit nen berg boschafval groeien. En 't en is toch den tijd nog nie?“

„'t Is da, waar ik ook op peize,“ stemde Jon in. „'t En zijn daarmee alleens onze oogen nie, die het vinden. Wijzelf kijken en luisteren in dees sfeer veel feller mee. Ik zal seffens zoo ver gevorderd zijn, da 'k versta wa ne krekkel sjirpt en da 'k ontdek hoe de brem zijn geel koleurkes maakt.“

„Ik hoop het,“ zei Nonkel Free. „Misschien zult ge dan ook wakker genoeg zijn om te merken, da ge op mijn bloc-note zit.“

Jon voelde nu pas iets hard onder haar knieën en ze schoof rap opzij.

„'t Is da 'k zoo danig veel eerbied voor uw nota's heb, da 'k d'r op kniel," knikte ze en ze veegde het papier proper met een slip van haar mantel.

Juul zat den egel met een heitakje tusschen de vinnige stekels te kittelen. „Toon me uw koppeken ne keer, Micky Mous?" lokte hij met een piepstem, maar het dier liet zich door dien wereldschen naam niet verleiden. „We gaan nu subiet voort naar 't ende van het mastpad," zei de professor, dorre heitakjes van zijn jas schuierend, „'k peize alleen da de nacht te klaar is om het mirakel van uw lichtboom goe te zien," knikte hij naar Juul.

„Dan zijn we in elk geval alsmeteen bij de venen en 't moet schoone zijn daar langs te loopen bij nachte, binst de maan boven de vlakke staat," peinsde Jonny. „Zoo daarmee zullen we nen beetsen avanceeren."

Ze stapten met drieën neven malkander voort. Jons wijdopen oogen, die vol lachlichtekens schoten, als ze strukelde over een lossen plag, werden zacht van een blij bewogenheid, binst ze boven de masten den hemel zilver en goud van maan en sterlicht zag; maar aldoor keerden ze toch terug naar Juul en vingen snel en helder zijn vertrouwde figuur.

De venen waren al dichtbij. Een ijle smoor steeg boven de wijde vlakke en werd onder het maanlicht blauwig wit, lijk jonge, sluierdunne wolken.

„'t Is hier sjuust lijk ons meerschen bij avond," knikte Juul. „Maar de heuvel mee de lichtekens ontbreekt."

„Ik zal mee mijnen zaklanteern op nen kluit van buntgras gaan staan, dan is 't gelijk hetzelfde," troostte Jon hem.

„Neen, dan zal het veen schooner zijn, dan ik mijn weiden ooit kan droomen," glimlachte Juul toegeeflijk, binst zijn mannentrots gretig begon te gelooven, dat Jonny hem toch danig geerne zag.

En hij dacht zich in hoe zij opkijken zou, als ze 't wist van hem en Eline.

Haar gepeizen schenen gansch niet in die richting te gaan. Als hij één keer voor den noen zijn brieven, met eene van Eline, in 't hotel staan liet, zou zij ze hem zeker brengen, lijk ze de overige post ronddroeg. En ze zou seffens weten....

Hij glimlachte, vermits het plezant moest zijn, zoo'n verrast studentinneke te zien.

Daar was toch geen leedvermaak in dien

lach; er was alleen de leute van het spel, waarmee een eigenlievend kind iemand foppen gaat, om zijn fiere macht te kunnen toonen.

Dien nieuwen morgen was de zon met een overwinnende zekerheid klaar boven het korte elshout gerezen, toen Jonny van de dichtsbij veenpoel terug kwam met een bus vol daphnia's en druipende guirlandes van waterpest en fonteinkruid voor de aquariums. Ze klatste spelend met het schepnet langs de elzenstruiken, tot het goudig groene loover rilde van geneugte en de ranke kattedblommekes kwispelden als gele soepele staartjes. De simpele huizekes neven 't hotel, die 't avond zwijgzaam en gesloten naar het gebeuren binnen hun muren waren gekeerd, stonden met al hun kleuren wakker in de vroege zon en waren lijk wijvekes op uitgaansdag: proper en met monkelende gezichten.

De hof van het hotel geurde zoet van meibloesem en hield tusschen het jonge, bleekgroene loof, de ernstige pracht van een rooden beuk, met de koele, diepglanzende kleur van wijn, waardoor een gouden zonlicht schijnt.

Jon zette haar vondst bij de glazen bakken op het terras en liep dan naar binnen om zich voor zoo'n zonnedag wat feestelijker te kleeden.

Vanuit haar raam zag ze, dat Nonkel en Tante hun dejeuner hadden doen klaarzetten op het terras aan den voorkant van het huis, waar het uitzicht over het gladde zilverblanke ven wijdopen lag.

„Den goen morgen, mijn ouw vogelkes," riep Jonny, in een bleu voile kleedje uit het venster leunend. De zon glansde op haar zachte haar en over haar gebruind gezicht en haar stem zong die simpele woorden zoo innig, alsof ze door een sterke liefde de wereld ingedragen werden.

Tante groette met haar vingerdoeksken en Nonkel Free wuifde met zijn vorket.

„Waar is uw assistent, heer professor?" wilde Jonny weten.

„In de leeskamer, vermoed ik," antwoordde hij met een vaag handgebaar.

Ze wipte van de vensterbank en liep naar benee, snel in de vakjes speurend of er nog morgenpost stond.

Er was een ansicht voor haarzelve van Marieke en in 't naaste vak twee brieven voor Juul.

Hij nam ze anders altoos zelf 's morgens mee als hij in de vroege naar 't ven moest en den

facteur juist was geweest.

Maar neen, Jef had zich gemist. 't Hoorde zekers in haar vakje. Zie nen keer, een brief van Eline. Ze kende de kleine ronde letters die Elines handteekening en adres vormden. Wat had Eline mee haar van doen, binst zij bij het ven bivakkeerde?

Ze draaide den brief naar den zegelkant en zag het adres.

Dus toch voor Juul? Haar oogen openden zich wijd van verbazing. Wat kon dat beduiden? Schreven zij malkander dan vaker?

Nonkel had zijn post zelve al meegenomen en ze nam nu haar kaart en de brieven en liep er mee de leeskamer in.

„Den goën morgen. Hier is het facteurken,” lachte ze en ze wuifde met het zijig linnen couvert, zoodat de geur van fijne parfum langs haar woei. „Port betalen, meneerken, voor zulke schoone damespost.”

Juul zat achter een kleine tafel met zijn schrijfmop voor zich, zijn fijn-verzorgde handen speelden als wachtend met een gouden potlood.

„k Peisde sjuust, da ge zekers tot den achternoen in uw bedde wilde blijven,” zei hij.

„Toch nie. 'k Heb al nen gansch ontbijt voor ons waterdierkes uit nen veenpoel gevischt, dees morgen.”

„En den kleinen Jef zegde da ge ringaneen op uw kot was gebleven. Hij had u boven gehoord.”

„Jef heeft zinsbegoochelingen, en wist ge da nog nie?”

„k Peisde 't alzo, want gister, binst ik naar nen doos mee dekplaten liep te zoeken, zei hij: „Meniere zuukt d' iefraauw en z'es in den hof mee den heer professor.”

In feite zocht ik alleens dekplaten en zat gij op het terras te lezen. Maar 't was toch nen waardevolle hallucinatie, ewaar?” lachte Juul en zijn oogen waren vol vleierende lichtjes, terwijl hij haar boven Elines brief aanzag. Dan, zijn oogen en handen wijdend aan het teergroen couvert, knikte hij: „Ziede thons, Jonneken, da uwe witte thijm bij mij zijn werk goe heeft gedaan? Daar brengen die bloemkes mij nog voor den noen nen stukske geluk.”

Hij tikte op den brief met zijn vingers en zijn stem werd simpel, vermits hij het spel varen liet en een jongen werd, die geerne aan een aandachtig mensch zijn schoonst bezit wil toonen.

„Wete 't al Jonny, da Eline en ik rap gaan verloven? 'n Heeft Lieva u niets verklapt?” 't Was goe dat zijn blond hoofd was neer-

schreven ze malkander dan vaker?

gebogen naar den brief, dien hij behoedzaam opensneed. 't Gaf Jonny tijd om over haar ontgoocheling een dicht masker te slaan.

Als hij opkeek lachte ze: „Studentinnen zijn onnoozele dutskes, die 'n hebben d'r oogen nie bij, da gelooft ge zekers seffens? 't En doet, meneerken. 't Heeft me al slapeloose nachten gegeven, als ik d'r op moest peizen, da zulke schaapkes lijk gij en Eline ginder zonder herderin op de meerschen zouden leven. We zullen ne moederlijke nurse voor u zoeken.”

Dus wist ze het toch, dacht Juul, bijkans teleurgesteld. Dan had zij hem gefopt door haar studentinnebehoedzaamheid opzij te zetten en naast hem te gaan, lijk een argeeloos meiske, dat de wereld voor hen beiden gereserveerd dacht. Maar als hij zich efkes te ver had gewaagd, zou ze zekers van Eline gerept hebben. Had ze misschien daarop gewacht?

In meiskes leefden toch danig vele mogelijkheden, ge kon wel alles van hen verwachten, filosofeerde Juul.

En Jon peinsde: „Wat kan ik gemakkelijk liegen en wat kan ik het goëd.”

En ze lachte cynisch, toen ze haar thijmtakje uit Juuls schrijfmop gluren zag. Dat ging straks in een brief naar Eline, haar simpel bloemken van geluk uit een droomnacht bij het ven.

Jon liep de gang door naar buiten.

Achter de balustrade van het terras, dat door boschdruif donkerglanzend was omrankt, lag de hof met de meidoornboomen en de fiere roode beuk. De zon scheen met nog lichter licht dan in den vroegen morgen en een

lijster tjuikte zoet, waar straks de musschen kijfden.

En toch leek er iets te ontbreken in den hof, wat er voor een uurken nog was. Het was de schijn van haar eigen vreugde, die over alle dingen had staan glanzen. Nu was dat zachte licht, dat alles eigen en vertrouwd had gemaakt, alsmeteen gedooft en was de tuin haar onverschillig geworden, niets meer dan een banaal hofken van een nieuw, pretentius hotel.

Dat het Eline zijn kon, ze begreep het niet. Het gaf bijkans een pijnlijke schaamte, dat ge gepasseerd werd voor eene die ge, zonder bewust de redenen te zoeken, altoos benee u had gesteld. 't Was bitter, dat ge niet van doen was, waar zoo'n meiske gereed stond.

Maar dees dingen, die haar eigenliefde raakten, waren slechts voorwendsel voor een verdriet, waarvan haar meisjesziel volgroeide. Dit was het geluk geweest. Maandenlang had ze geweten, dat dit veel van de bevrediging brengen zou, waar haar diepste verlangens naar reikten.

Maar het ging haar voorbij, rakelings voorbij en gaf haar tegelijk sterker de zekerheid dat dit het echte was geweest, dat haar in dees vorm van haar kloeken stralenden docteur van de meerschen nooit meer benaderen zou. Zijn stem en zijn handen in den voorbijen nacht, zijn oogen die lijk twee loklichtkens hadden gezien in de hare, waarin ze haar verlangende ziel had te wachten gezet. . . . Het bleek, dat het een spel was geweest, waarin zij voor hem de rol had vervuld van Eline, naar wie de witte droomnacht zijn gedachten zekers alle had gekeerd.

Ze voelde zich vernederd, maar dat bracht niet enkel boosheid mee. Het verlangen naar iets, dat steeds verder wegwijken zou, groeide uit dees felle teleurstelling op.

Hem aan een ander te moeten laten, met al de trekjes waarin ze hem liefhad. Het plotse stralen van zijn wezen bij een plezante gedachte; het hartelijk groeten van zijn sterke en toch zoo aristocratisch fijne hand, en zijn klare stem, waar zoo geeren een lach door klonk. En al het overmoedige, waarin haar liefde toegeeflijk de ijdelheid niet schatte, maar dat ze zag als het jonge, fiere groeien van zijn geestelijk leven.

Het was voor haar verloren gevallen; ze zou nooit iets hiervan bezitten, als hij het niet zelf vrij en bereidwillig geven kon.

Ze mocht met schoone herinneringen spelen in een avondroom en werkeloos schuilen

binnen het peizen over haar teleurstelling. Maar als ze aan Vader dacht wist ze seffens, dat ze zoo niet leven wilde onder zijn oogen. Gelukkig was haar werk gebleven en bepaalde de koers, zoodat de weifeling over eigen toekomst haar niet overwinnen kon. Zonder Vaders raad te vragen wist ze zijn wensch, den tijd en de kracht, die in nuttelooos gemijmer zou verloren vallen, te gebruiken om rap aan haar doel te geraken.

Vader. . . . Marieke. . . . Ze wilde wel bij hen terug zijn. Ze zouden niets behoeven te weten; maar het leek haar zoo veilig, weer tusschen hen te leven als een meiske van het doktershuis. Een meiske, waarin de problemen van haar gekozen beroep begonnen te leven, sterker naarmate de practijk dichter achter de theorieën kwam staan. Doch ze wist hoe ge diè problemen vrij in woorden naar buiten mocht dragen, om 't gedacht van anderen over hen te vragen. Zulke moeilijkheden verenzaamden daardoor de meesten niet.

Maar van een liefdelicht, dat heimelijk in uw ziel te schijnen stond, spraken woorden niet. Als ge dat in de wereld wilde uitdragen, moest ge het maskeeren met een anderen glans.

Dat nu ook juist de vacantie kwam, waarin het werk zoo gemakkelijk stil lag.

Wat had ze onbewust veel verwacht van dees expeditie, dat ze zich de komende vrije dagen reeds als logee van het heuvelhuis boven de weiden had gedroomd.

Nu lag die tijd leeg, als ze niet rap naar nieuwe vulling zocht.

Kon ze maar iets sterks en stevigs vinden, om zich in die dagen geheel aan te kunnen geven. Werk waar ge heerlijk moe van werd en arbeid die resultaten gaf, zoodat ge de leegte in uw hart minder voelde, binst uw handen zwaar waren gevuld.

Haar activiteit, die haar zonder uitstel deed zoeken naar een serieuze vacantietaak, bracht haar goede afleiding. En toen ze besloot, die paar maanden het verplegen in het hospitaal mee te leeren, lijk meerdere medisch studentinnen voor haar hadden gedaan, waren haar gedachten geerne bereid in hun vrije oogenblikken met dat plan te spelen.

Maar dat andere leefde toch voort en werd sterk, als het verlangen de wrevel over de teleurstelling overwon. Ze wist dit alleen al, binst ze 't avond in den schemer langs de kapstok liep en zijn jas herkende aan de geur van zijn sigaretten en parfum.

Dan gleeed een meisjehand heimelijk, met

Als de zuster haar hielp met het beugelbeen

een koozend gebaar langs de soepele stof. En ge twijfelde, of ge wel zekers naar huis verlangde, zoolang ge dees klein goe dingen en zijn gezelschap nog wat uren voor u alleene had.

Jon's lichtekens

Marieke was terug uit het gasthuis en lag weeral voor het raam van de bovenkamer. Ze was niet meer het broze etherische kind met de groote oogen en de doorschijnende handekens. Dikker en forscher was ze geworden onder de strenge eekuren en nog te weinig vertrouwd met haar eigen mismaakt-hed, was ze schuw voor de oogen van anderen.

Als voor den noen de Zuster haar hielp bij het oefenen met het beugelbeen, dan kon de chocolade koud worden op de gangmat, maar de deur bleef gesloten.

Geen van de eigen kring zag iets van de droeve hulpeloosheid op Mariekes wezen, als het weeral mislukte.

Toch een enkele keer, in de laatste dagen, had ze met Zuster gelachen, om hun zonderlinge toeren, die ze op de vloermat maakten. En Vader, die van Zuster alles wist, knikte content: „t Werd weerom goe. Als ze zich sterker ging voelen en het been gewend was, zou ook de oude opgewektheid terug zijn en haar vroolijker doen opleven, dan ze ooit was geweest, omdat dat zotte been haar toch zoo heerlijk ver de schoone wereld in kon brengen.

't Was Zaterdag t' achternoen, dat Jon van buiten komend, rap de trap op liep naar boven.

„De Boogschutters vieren feest, Marieke. Ge zult ze langs de overkant zien trekken, als ge u nen halven meter buiten het raam werkt.”

Jon sloeg voor zichzelf de breede vleugels van het tweede venster naar buiten open en hing haar bovenlijf er uit, met haar schoenen tegen de lambrizeering de maat trommelend van de vroolijke fanfare.

„k Zag de steert van de gansche root, als ik bij het rechtsgebouw was en ik peisde sebiet, da ge ze van hieruit ook zien kon,” zei Jon, zonder om te kijken naar Marieke, die ze in het spiegeland vensterglas zich stumperig overeind werken zag. Maar als ze haar gereed wist en haar half in een deken gewoeld behaaglijk voor het raam zag uitkijken, knikte ze haar lachend langs buiten toe.

En seffens kwamen dan de eerste vlaggen, glanzende doeken vol felle koleur. Ze wapperden plezant in den zomerwind en sloegen sierlijk hun plooiën uit, als om een oogenblik hun beelden te toonen. Maar rap viel hun zware pracht terug in vouwen saam en ge moest hun symbolen maar raden uit koleur en gebroken contouren.

„Zie, het gilde van Brugge,” wees Jon. „En die van Yperen zijn d'r ook en van Aalst. En da's weeral ne andere schuttersgroep, Marieke,” knikte ze, als de wind een groote vlag uitsloeg en klaar een landschap met een kloeken reebok toonde.

„Ze dragen d'r nen echten ree achteraan. Ziet ge 'm hangen aan dien stok, mee z'n kop naar de kasseien? De zottetekens, alsof ze 'm daar sjuust op 't kerkplein hebben geschoten.”

Jon hing ver uit het raam en was zoo met haar aandacht bij het kleurenfeest, dat ze de kade benee niet zag. Zoo merkte ze Lieva niet, die daar met Eline kwam aangewandeld en door een geanimeerd gesprek, Elines oogen van de bovenvensters hoopte af te leiden.

Maar Marieke had hen wel ontdekt en het spijtig vindend, dat zij die ree niet zouden zien, riep ze hun naam, als ze benee op de stoep waren en wees ze in de richting van de gilden.

„Ja, ja,” knikte Lieva en ze beduidde ongeduldig met haar geglaceerde hand, dat ze zich binnen de muren moest houden.

Jon trok zich ook terug, maar niet om Lieva's gebaar. Ze vond de vlaggen opeens niet plezant meer. Waarom zoudt ge er dan nog naar zien?

Jon's lichttekens

12

Wij durven

door aqni v.d.torre

Ik haal onze thee straks hier," knikte ze tegen Marieke.

"Da's goê," zei Marieke dankbaar.
„Lieva en Eline zullen toch genoeg te klappen hebben waar; de eene van Juul, de ander van Frank."

„Wijsneus," lachte Jon. „Wa wilde mee dien Frank?"

„Ewel, Lieva peist da hij d'r officieel vragen zal," wist Marieke.

„Neen maar toch. Doe 't? Dien beduusden Frank!"

„'t Doe 't!" zei Marieke beslist.

„En dan gaan ze trouwen ook. Naaste jaar is Frank klaar, ewaar?"

„Hoe vindt ge 't?" vroeg Jon, op den bedrand gezeten met haar rug naar het raam.

„Ewel, goe," knikte Marieke tevreden. „Vader zegt, dat ik naaste jaar zekers al sterk genoeg zal zijn om tusschen gullie in 't huishouden te leven. En dan zou ik misschien ne stuksken van Lieva's werk kunnen doen, als ze getrouwd is."

„Welk stukske?" lachte Jonny. „De boekhouding of de telefoon, of de ordebewaring aan tafel?"

„Bij 't huishoudboek zal Treze wel moeten helpen. Maar de telefoon vind ik plezant. En 't koffieschenken voor gullie allemaal ook." Jonny pakte Mariekes hoofd tusschen haar sterke handen.

„Lieva mag sebiet gaan trouwen, als we er dát alles voor in ruil krijgen, zei ze.

„O, maar ge moet toch d'r op peizen, da 't dan in huis zoo proper nie 'n zijn zal."

„'t Werk doet Treze altijd," besliste Jonny.

„Neen, maar da andere," gebaarde Marieke.

„Da nette, ewaar. 'k Zie toch, als Lieva hier is, hoe ze alles rap op z'n plaats zet, wa maar efkes scheeve staat. En dan de visites, die 'n kan ik ook nie ontvangen."

Jonny dacht er aan, hoe Lieva iemand statig tegemoet kon gaan, zacht heupwiegend, zoodat haar lang kleed golfde.

„We 'n vragen geen „visite", we vragen vrienden," zei Jon. „Die 'n hebben geen schoone inkomste mee palmtakken noodig; die weten toch wel, da ze welkom zijn."

Maar als ze naar benee liep en opzettelijk op alles lette, moest ze Marieke toch gelijk geven. Er slingerde nergens iets. De smalle nikkelringen van de deurknoppen blonken en de kanten kleedjes op de kleine tafels hingen symmetrisch over de randen en waren proper, als na den grooten kuisch.

En zo was het altijd, wist Jonny. Ook al de dagen dat ge daar niet op lette, had Lieva zorgvuldig dit vele kleine werk bijgehouden. Zoo stillekens weg, zoodat ge 't vanzelfsprekend vond, dat uw wollekens en linnen goed te Zaterdag in de badkamer lagen te wachten en dat ge uw kousen gestopt uit uw ladenkast opduiken kon.

En ze peinsde er over, hoe Eline het met Juul stellen zou, in hun huis op den heuvel. Ze had het nooit noodig gevonden op Elines huishoudelijke aanleg te letten. En misschien was het nieuwsgierigheid, die haar deed besluiten, haar eerste kopje thee benee te blijven drinken.

Eline en Lieva zaten zusterlijk met de hoofden naar elkaar gebogen, een Parijsch Modeblad te bezien.

Eline groette vriendelijk met haar ijle meisjesstem en bood Jonny bereid een plaats naast zich om mee te kunnen kijken.

„Afdeling lingerie," zag Jon, naar het dressoir loopend, alsof ze daar niet mee van doen wilde hebben.

Maar als ze haar thee ingeschonken had, keek ze toch over Elines schouder mee en zag haar vinger, met de brillant vol fonkellichtkens, keurend langs de kleeden met fijn borduursel gaan.

Ze rook de geur van Elines zijg haar, dat kinderlijk blond was, en glansde op de breede golvingen.

En haar gezichtje zoo gaaf, met de muizetandjes fel op de onderlip gezet, in aandachtig zoeken.

Haar lang bleu kleed hing soepel tot op haar schoenen van donker slangleer. En Jon betrachte zich er op, dat ze die sierlijke en toch stevige gemodelleerde molières had verlangd, toen zij ze in den toog van „Maison Chic" had gezien.

Maar een studentin droeg geen schoenen van driehonderd francs, daar moest ge een toekomstige chatelaine voor zijn.

En dat was Eline.

Stil roerend in haar thee, zag Jon opeens wat Juul had gezocht en wist ze dat zij zichzelf nooit een kans had gegeven.

Ze waren voor haarzelf zoo weinig noodig voor vreugdig geluk, al die schoon dingeskes rontelom, dat zij vergeten was hun een pleksken te geven in haar gedachten voor Juul. Ze was een kloeke kameraad, met haar ruime lach en haar volle stem, die van alle werk wist.

Haar stevige ringlooze handen trokken geeren voor hem de waterplanten uit een vuile sloot. En hij hoefde ze niet te warmen in zijn eigen handen, als die pollekens tintelend van kou uit het water opdoken. Zoo'n robust meiske droeg een ruige jas met zakken. Die hielp zichzelf.

Haar flinke voeten liepen gemakkelijk op drassige meerschen. Wie kon vermoeden, dat ze ook licht op zachte mulkens wilden gaan, rond één die ze liefhadden?

„'k Geloof, dat ik Mariët de kade zag oversteken,” zei Lieva. „Kan dat?”

„'k En peis het nie,” zei Jon. Maar als ze de bel hoorde, ging ze toch zelf opendoen.

Het was Mariët.

„Kom verder; we drinken sjuust thee,” noodde Jon, als Mariët haar verschoten flat in haar tasch had geborgen en deze in een duistere hallhoek gedeponereerd had.

„Nee 'k, Jon. Ik kom alleens maar om uwe psychiatrie-nota's, van passeerde week. Ge weet da 'k toen gebrost heb. Maar véder komen, neen 'k", en Mariët wees met een comisch gebaar van Elines fijne, zachtgrijze mantel, naar haar eigen simpel kleed. „'k Breng de medische faculteit in opspraak, als ik die zóó vertegenwoordigen wil.”

„Och, neen toch. Maar 'k heb Marieke beloofd bij haar thee te drinken. Ga d'r vast zeggen, da 'k seffens kom.”

„Hebt ge de gilden gezien, Mariët,” vroeg Marieke, content met haar bezoek.

„Ja, da was plezant hè, die vlaggen in de zon.”

Jon kwam met de thee binnen en zei, binst dat ze presenteerde: „Wete, waar 'k goesting naar heb?”

„Naar pateëkens mee crême,” raadde Mariët.

„Nee 'k, meiske. 't Is da 'k geeren naar 't gasthuis zou gaan.”

„'t En kan nie zijn, toch,” riep Marieke ongeloovig.

„'t Doe 't. 'k Zou in de vacans de verpleging willen leeren. Da kan newaar? Ge zijt dan seffens goe in het hospitaal thuis, binst ge d'r voor de proffen werken moet.”

„Da's ne wijs gedacht,” knikte Mariët goedkeurend. „'n Kan uw Papa voor mij ook nie 'n entreekaart vragen?”

„Meende dat, Mariët? Zie, da zou 'k plezant vinden, zoo mee malkander.

„En ik heb 't ook geren,” stemde Marieke mee in. „'k Had d'r al schrik voor da de zomer zoo stil worden zou, als Pol in 't kamp is en Lieva mee de Broedelaeres op reis en Jon misschien weeral met Nonkel Free op een

ven. Maar thons kunde thuis komen, t' avond. En gij ook Mariët. En ge kunt me veel vertellen, want ik weet nu insgelijks van 't gasthuis af en ik ken zoo vele Zusters,” knikte Marieke gewichtig.

Als Mariët met Jon's nota's terug in de hall kwam, stond Eline zich bij de kapstok te kleeden, binst dat Pol op de halltafel een juist gearriveerd tijdschrift opensneed.

„Ge wordt Dominee, waar Pol?” zei Eline, d'r glacees gladstrijkend.

Mariët keek er van op!

„Ja? 'k Had zoo zekers gedacht, da ge oceaanvlieger werd, Pol. Of legeroverstel! Ze zouden voor u gebééfd hebben,” zei ze lachend.

Pols gezicht verstrakte en hij ritste vinnig de bladen vaneen. Wat had Lieva ook te klappen over zijn beroep? Rap geharnast stond hij wantrouwig gereed.

„Ja grappig, zoo heel geen gangbaar vak te kiezen, waar?” krikte Eline eensgezind naar Mariët.

„Dus ne Dominee is geen gangbaar artikel meer,” spotte Pol. „Da's vrie wreed voor mijnen maag, als ik mijn krachten nie verkoopen kan.”

„Zie, ge zegt het toch zelve ook,” knikte Eline, die het ernstig opvatte. „En toch durft ge het nog aan?”

Hij zag in Eline opeens zooveel eerlijke naïefheid, dat 't zijn wantrouwen wegsloeg, en hij goesting kreeg, haar zijn durf te verklaren. Het zakmes dichtknippend en weer langzaam openvouwend, zei hij: „Ziede, ge kiest zoo'n vak alleens geeren, als ge gelooft, da Ons Heer over alles Koning is. Dan en hebt ge geen schrik voor die dingen.”

Hij had het eenvoudig gezegd en het was een overwinning geweest dit zoo open te doen. Maar als hij opkeek, zag hij Lieva's beschaamden blos en haar vingers die beduusd aan de knopen van haar kleed futselden, terwijl Eline toegeeflijk glimlachte, als was hij nu de naïeve.

En Mariët, die zich teleurgesteld zag in hem, omdat zoo'n kloeken jongen zoo'n mak baantje koos, haalde achteloos haar kreukelige flat uit d'r tasch en spreidde die onbewust in gansch zijn verschoten gedaante, met de glanslooze sterren ten toon.

Langs Jon, die tegen de trapleuning stond, liep Pol naar boven.

Hij liep heel recht met strakken mond en oogen, die over haar heen zagen. Hij had op haar gerekend, wist ze opeens, en ze had geen woord gezegd.

....dan en hebt ge geen schrik voor die dingen.

„Ne veldheer! Ne oceaanvlieger!“ herhaalde Pol, binst hij zijn kamer inliep, recht op de profetenfiguren toe, die hij van Marieke gekregen had. Zou het wel mogelijk zijn om de menschen met een andere maat grootheid te leeren meten?

Hij zag naar de tragische helden, die hun zware teleurstelling droegen over het volk, dat hen alleen had doen staan. En zij waren zoo sterk en leefden zoo dicht bij ons Heer... en hij....

Hij keerde zich brusks om naar het wijdopen venster.

't Was stil op de kade; ge kon het ritselen hooren van de populieren aan den overkant. Neven de witte sacristy speelde de zomerwind met de zilverlinde en klapte leutig de blinkende blaren om. En op de middenkoepel van het koor, dat al het late zonlicht op zijn leien ving, zoodat ze als glas vol paarlemoer geglimmer waren, zat een lijster, klein en ebbenzwart.

En binst dat Pol den diepen zomerhemel binnenkeek, begon daar boven het altaar, dat klein vogelken zijn zoete lied.

Pol keek en luisterde. Donker rees zijn fier, lenig lichaam voor het lichte venstervak. Hij stond heel stil. En toch leefde alles aan hem, door een binnenste bewogenheid, die in fel gebaar naar buiten wou breken, maar tot een laatste vezelsiddering teruggedrongen werd. Hij wilde nog hetzelfde. Maar hij wilde niet dat het hem lijk die profeten tijdens hun leven verging. Hij moest de zaak winnen voor den Heer. Als ze maar eenmaal zagen... 't Moest mogelijk zijn; hij gelóófte het; dan kón hij het ook.

De siddering brak naar buiten in een trilling die snel langs zijn wezen liep.

„Laat me Uw oceaanvlieger zijn, Heer,“ vroeg hij, met oogen, die in hun opnieuw gevonden vreugd sterk levend naar Gods hemel open

stonden. „Dan zal ik met de zielen stijgen, hoog boven d'r kleine wereld uit en ik zal ze Uw koninkrijk doen zien. Dan zullen zij toch allen knielen, Heer...?“

En binst hij het antwoord aan Gods toekomst overliet, boog hij zelve stil van eerbied voor zijn Koning neer.

En God die over de dagen henen zag, wist, dat hij ook eenmaal zóó voor zijn Verlosser knielen zou.

Jon was beneden gebleven voor het avondeten. Ze liet zich door Lieva in het modeblad wijzen, wat uitzet Elines keuze was. Maar als Lieva er geïnteresseerd op door wilde gaan, stond ze op en op de piano toeloopend sloeg ze met vaste vingers een paar scherpe dissonanten uit de toetsen.

„Hè, Jon toch,“ verweet Lieva en ze sloeg haar handen beschermend over haar ooren. „Ik kan het nóg schooner,“ knikte Jon, die er een grimmig genoeg in vond.

Ze bleef op de pianobank zitten en bladerde in Schubert, zonder bewust te zien wat ze voor zich had.

Zij moest ook een uitzet kiezen, dacht ze. Maar zij kon dat wel zonder plaat. Wat gaf een schoon versiering, als geen mensch daar geneugte in vond.

Hoe zou Juul haar verpleegplan vinden?

Ze zou d'r nog geen woord over klappen tegen hem, zoo kort na zijn verloving.

„Hij is toch wel een weinig ijdel en hij mocht daarmee ne keer peizen...“ overlegde ze stil. Hij zou het toch zekers rap genoeg hooren. Als ze nu naar een gasthuis in een vreemde plaats ging, had ze eenige reden, om hem in de vacans te gaan groeten. Maar als ze later ne keer heel wijd weg trok, dan zou ze zich misschien mogen veroorloven, zijn huis op den heuvel binnen te vallen.

Stel dat Nonkel Free naar de Pool trok en dat zij mee mocht! Dan kon ze hem als oud corpslid toch eerst goen dag zeggen. Ze zou 't avend van de statie ginder de lichtekens van zijn huis zien branden op den heuvel.

Langs de meid zou ze binnenstappen en in hun sprookjesgezellige kamer komen, in d'r ruige mantel met d'r flat schuin op haar kuif. Als een onverschillige, die om al dat zachte en behaaglijke waarbij ge u van geneugte in de pollekens wreef, niet gaf.

En als was 't nietsmandal, zou ze klappen: „k Kom u efkes goên dag zeggen, vermits ik naar den Noord-Pool trek.“

Juul zou ongeloovig kijken, omdat het niet bestaan kon, dat de middernachtzon eer

zoo'n meiske dan hem verlichten ging. En Eline zou over zooveel onvrouwlijks geeren het hoofd willen schudden, wetend dat ook Lieva zoo'n tocht sterk afkeuren moest. „Wa hebde daar van doen?“ zou Juul willen weten.“

„Ewel, 'k had altoos zoo'n goesting de pinquins in d'r eigen bedoening te zien. 'k En kan d'r nie langer van wegblijven,“ zou ze hem toeknikken.

En al pratend zou ze vanuit haar stoel elk dingesken uit zijn huisleven in haar geheugen verbergen. Dan zou ze weerom den stillen wegel overgaan, alleene, binst dat de smoor de meerschen wit maakte als een wolkenzee, waaruit het hof van Jefken — vanwaar Eline d'r eiers en kiekens bekwam — lijk een eiland zou opsteken.

Ze legde haar handen over haar oogen. Wat droomde ze nu weer. 't Werd bijna een gewoonte in zichzelf gesprekken te houden met personen, waar ze iets mee uit te vechten had. Wat had het voor zin? Er kon toch nooit een woord van in werkelijkheid gebruikt worden.

Allee, ze moest liever gaan werken.

Had dat dan wèl zin?

Stil, nu wou ze zeker ook nog over haar werk gaan dromen, spotte ze glimlachend met zichzelf.

Ze dacht aan Vader.

„Die meeuwen, Jon, wat zijn ze wit, zóó wit,“ had hij gezegd, dien morgen, toen ze naar college ging en hij bij zijn auto stond om weg te rijden, rechtuit in de vuilheid en de ellende van den armenwijk.

Daar waren een paar late vogels de kerk langs gevlogen en het klooster voorbij.

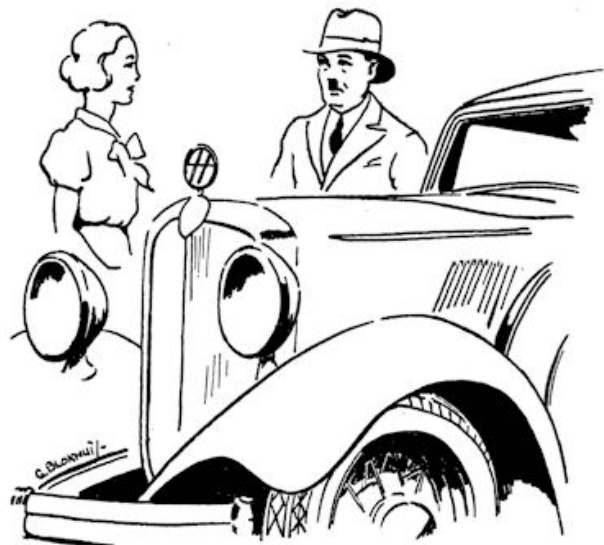
„Ze gaan zekers rap naar de zee,“ en in zijn oogen was een groot verlangen geweest, als naar iets, dat wijd en klaar en smetteloos zuiver was.

Maar toen had hij het portier opengedraaid en was weggereden in vloten gang, energiek het hoofd achterover, de handen vast op het stuurrad.

„Niet dromen over uw werk, maar doèn,“ had Vaders houding haar geleerd. „Het is het eenig middel, om de verwerkelijking van een droom het dichtst nabij te komen.“

Ze sloeg Schubert dicht en keek op haar polshorloge. „Vijf uur nen half,“ knikte ze. Nog een half uur kon ze voort doen aan haar nota's. En ze haalde rap haar tasch uit de hall om seffens te beginnen.

Als Jon t' avond boven kwam, weifelden even haar voeten voor Pols kamerdeur.

In zijn oogen was een groot verlangen geweest.

Zou ze binnegaan? Ze was niet tevreë over haar houding in de hall, dien middag. Goedmaken ging moeilijk. Als ze maar weer ne keer samen gepraat hadden, al was 't over een onnoozel affaire, dan liep het wel weer vlot voort. Ze kon hem vertellen, dat ze zalen kuischen ging in 't hospitaal.

't Was even stil geweest in de kamer. Maar dan hoorde ze Pol, die meest hardop studeerde, een speech op Diocletianus afsteken.

Ze liep glimlachend door. Wat had zoo'n deftig Romeinsch keizer met haar zalenkuisch van doen?

Voor haar tafel zocht ze even in haar werk, wat de eerste dagen de langste beurten noodig had. Er was toch veel aan het einde van de cursus, dacht ze, binst ze de collegeboeken opstapelde.

Enfin, nog een paar keer zoo'n brijberg slikken, dan wàs ze er.

En daarna kwam Pol.

Maar het zou geen luilekkerland zijn waarin ze belandden.

Wat een Menschen werden zij dan al, glimlachte ze. Tot nu toe waren ze een groep dokteurskinderen, die van elkaar wel wisten, dat ze niet gelijk waren, maar die daarop geen nadruk legden.

Straks zou het uitgesproken staan in hun zelfstandig werk.

Als Marieke gelijk had, zou Lieva al rap wegtrekken en veilig bij kalme zee oversteken om in stille bocht een eigen haven te vinden.

En Pol en zijzelve?

Zij zochten de stille baaien niet, ze zouden koers zetten, recht naar den grooten horizon. Daar trokken velen henen die geen haven vonden en die vroegen waar het geluk wel was. Want de horizon bleef aldoor roepen: Hier is het! Hier is het!

En Pol zou ze lokken met de vlag van zijn Koning en hen doen ontdekken, dat het land waar hun verste verlangens naar reikten dáár lag waar hun Schepper was.

Maar onder haar zieken zouden toch veel dingen anders zijn. Menschen van stilte en schemer, die als uw verstand hen geholpen had, nog bleven wachten naar een simpel woord, een zachte lach en een klein lichteken voor den nacht.

Ze schikte stil voort aan haar boeken en legde de stapels vak bij vak. D'r was zoovele en nog was dat niet genoeg. Lichtkens van liefde moesten daarbij en er was geen laboratorium waar ge die leerde maken.

Ge moest ze uit uw eigen leven nemen.

En als ge maar één groot licht voor ééne had, dan moest ge het zoo dragen dat 't ook anderen bereiken kon en als dat niet mocht, dan sloeg ge het in veel lichte vonkskens.

„Maar ikzélf. . . ikzélf dan!“ schrok ze voor haar eigen gevolgtrekking.

Haar handen legden zich een oogenblik stil voor haar oogen, als wilde ze beter naar binnen zien en zich herinneren hoe eens een, die zich naar eigen eenzaamheid teruggevoelen wist, zich keerde naar God. 't Was Möricke, ja. En ze probeerde de woorden weer te vinden.

Und niemand wäre mein?

— — — — —
Sollt ich mit Gott nicht können sein. . . .

— — — — —
Gott selbst zu eigen haben auf der Erden.

Gott selbst zu eigen haben. . . . En ge wist van een enkel kort oogenblik hier en daar in uw jonge ervaring, dat dit werkelijkheid zijn kon, zoo diep werkelijk als uw eigen levend leven.

Wat zoudt ge dan zeker zijn en blij.

Dan zou die andere liefde niet zijn vergeten, maar ge zoudt er met een stillen lach naar leeren zien, overmits ze toch niet verloren viel, maar meescheen in uw vele, vele lichtkens.

Ze sloeg een dikke cursus open. Haar gedachten waren de laatste dagen dikwijls ver weg geweest van haar werk. Ze moest rap voort doen; maar ze deed het geerne.

En als dit gereed was en de examens voorbij, dan wachtte weer wat anders. Ze was nu toch content met haar verpleegstersplan en ze zou er Vader spoedig van spreken.

Vlot werkte ze voort, in eenen door, tot het tijd voor theedrinken werd.

Ze legde nieuw werk gereed, om seffens terug aan den slag te kunnen gaan en stond dan op.

Binst dat ze de trap afdaalde, zag ze Lieva

uit Vaders kamer komen. Ze had een kleur en lachte nog verlegen na.

„Lieva, ge ziet d'r uit of ge daar sjuust ne gewenschte liefdesverklaring hebt gekregen,“ knikte Jonny vanaf haar hoogte.

„Hè, Jon toch,“ bestrafte Lieva, maar ze bleef lachen en legde haar handen langs haar warme wangen, als om hun blos te bedekken.

„Ewel, doe 't?“

„Neen toch,“ weerde Lieva af. „Frank zal eerst met Vader spreken. 't Was dat wat ik Vader zeggen moest.“

„Braaf zoo, m'n dochter,“ knikte Jonny waardig. „Ge gaat den koninklijken weg.“ Da kunde doen, als je toch van alles zekers zijt, dacht ze er achteraan.

„Hoe vindt ge hem, Jon?“

Lieva talmde even in de hall, een kleedje op de kleine tafel verschuivend, om zich een houding te geven.

„'n Laat me dat niet in woorden zeggen, Lieva, want ge zoudt zoo danig jaloersch worden, dat ik mijn leven nie zekers had hier in huis.“

„Toe, zij ne keer serieus, Jon,“ bedelde Lieva.

„Maar als ik op u en Frank peis, dan word ik vanzelf serieus, tot in de verste hoeksken van mijn hart. Ge kunt gerust zijn meisken. 'k Ben danig content met mijnen zwager. Proficiat met uwen Frank!“

Jons stem klonk hartelijk en Lieva liep blij de huiskamer in.

„'k Heb de thee seffens klaar,“ knikte ze nog achterom. „En 'k heb d'r petit-fours ook bij.“

Jon bleef even stil staan op de laatste trede. Zou zij nu ook Vaders kamer binnen gaan en zeggen: „Vader! Luister ne keer. Vader! Seffens komt den Juul op u af en hij zal probeeren mee ne goe woordeken uwen Jonny in te rekenen. En ge zegt zoet „ja“, newaar Vader? Anders moet Juul me schaken en da geeft maar verwikkelingen.“

Er was een vreemde lach om haar mond, binst ze de hall door, rechtuit Vaders kamer binnenliep.

„Generaal!“ zei ze. Maar de koude lach, die haar gezicht tot een masker had gemaakt, verdween, toen ze Vader zag; Vader, die Moeder moest missen bij dees groote gebeurtenis, die Lieva's verloving in zijn kinderkring was. Want binst hij naar het portret aan den muur opkeek, was heel zijn wezen één droef verwonderde vraag: waarom ze hem met dit alles alleen gelaten had.

Hij wendde zijn hoofd om en zag Jonny met gesloten hakken in 't gelid naast zich staan.

„Kunde ne hospitaalsoldaat gebruiken, ge-

't Es schuun, ewoar?

neraal, zolang de vacans duurt? U zoudt dan bijgeval in 't gasthuis ne goe woordeken voor mij kunnen doen. Ze zeggen, da 't goe moet zijn, als ne dokter ook van verpleging weet. En 'k zou d'r dees vacans het best voor kunnen geven. 't Naaste jaar zal ik misschien al mee Marieke naar den buiten kunnen, newaar? Ewel, wa peist ge daar op?" Dit zakelijke bracht Vader weer in zijn ouden sfeer. Haar plan deed hem deugd en hij ging er geeren op in. En toen Jonny de deur achter zich sloot, glimlachte hij om den avontuurlijken avond.

„'k Vat nog ne petit four en dan ga ik terug aan mijn werk," zei Jon, als ze thee gedronken had. Lieva had veel te vertellen gehad en bleef vergenoegd bij een stapel interieur-studies en modebladen in de huiskamer achter.

Lijk een kind knabbelend op haar koeksken, liep Jon de hall in. 't Was er schemerig en doodsch; ongenaakbaar keken al de dichte deuren haar aan.

Ze stond efkes stil met groote, vragende oogen.

„M'n lichtekens en zijn hier nie van doen," lachte ze over haar eigen eenzaamheid.

Daar zat Vader met zijn herinnering aan Moeder en het nieuw geluk van zijn oudste kind.

En achter haar Lieva, zelve in haar plezante stemming vol van te geven, tot aan petit fours toe.

Marieke sliep en Pol was ongenaakbaar binnen de grenzen van het Romeinsche Rijk. Neen, het was duidelijk: haar lichtekens en waren nie van doen.

Ze ging met tyee treden tegelijk de trap op, binst dat ze een paar valsche klanken floot.

Als ze op den bovengang liep, kwam Treze juist haar kamer uit.

Ze had een vrijen middag gehad, wist Jon en ze vroeg lachend: „Zijde bij uwen nonkel geweest, dees achternoen, Treze? En waren z'n kiekens angevet?"

„Wete ou da nog, da hij zeu doanig fier op zen kiekenkot es?" vroeg Treze verrast. „Joa 'k, 'k zij d'r gewest ik. Iest noar Nonkel en thons commissies gedoan. En ou hè d'r gien gedacht van, wa 'k gink koipen ik," lachte ze verlegen naar Jon.

„Ook kiekens misschien?"

„Neenk, 'k goa 't ou toonen, as 'k ou nie 'n deranzeer," en haar oogen gingen vragend naar haar kamerdeur.

„Ja, laat ne keer zien," knikte Jon.

Ze ging mee de kamer in en zag seffens, dat op de witte spreij van 't bed een zwart bont lag uitgestrekt.

Treze bracht het bij het licht.

„Ne fouruurke," zei ze en haar stem streeelde langs het woord, lijk haar vingers over het glanzend vel heen gleden.

„'t Es schuun, ewoar?" Ze was er zoo boven verdiept, dat ze niet merkte hoe lang de waardeering wegbleef van Jon, die niet vatte, wat ge tijdens een hittegolf met een fourure van doen had.

Treze legde al ongevraagd uit.

„Ze zen hiel en gansch nie duur in dees tijd en mijne Moa es veur 't wintert al vrie koud. Ze 'n hed d'r in lank nie iene gehad, en thons zeu ne schunne!"

„Ze zal content zijn," en Jon streek mee over het konijnenvet, eerbiedig alsof het blank hermelyn was.

En Treze, die met d'r fouruurke en het geluk van te kunnen geven, 't avond alleene in het huis had gestaan, voelde zich deugd gedaan door dit simpel meelevende.

„Ge moet het seffens in ne doos mee kamfer leggen, Treze," knikte Jon. „Hebt ge er eene?"

„Joa 'k, en kamferballekes bij."

Ze haalde doos en kamfer uit de kleerkast en bracht ze naar de kleine tafel.

En met toegewijde zorg borgen ze samen het bont in zijn geparfumeerd huis.

Jonny zag het zelve niet, maar al haar lichtekens stonden blank en stil voor Trezeken te branden.

Gent 1933.

Beëindigd den 18den December, na den noen, binst de klokken voor de Vespers luiden boven de besneeuwde stad.